

ISSN 1398-2826 ISBN 978-87-7582-593-1

BIBELSTUDIUM

2

Hvordan skal vi forstå Bibelen?

April · Maj · Juni 2020

Dansk Bogforlag

BIBELSTUDIUM

FOR SABBATSSKOLEN

2. kvartal

Hvordan skal vi forstå Bibelen?

Forfatter

Frank og Michael Hasel

BIBELSTUDIUM FOR SABBATSSKOLEN

Udgiver: Adventistkirken, sabbatsskoleafdelingen

Hovedforfattere: Frank og Michael Hasel

Oversættelse: Marit Birch Petersen

Korrektur: Elsebeth Daugaard

Grafisk opsætning: Bente Skov Schledermann

Tryk: Øko-Tryk, Skjern

© 2020 General Conference of Seventh-day Adventists®. Alle rettigheder forbeholdes. Ingen del af *Bibelstudium for sabbatsskolen* må redigeres, ændres, omformes, tilpasses, oversættes, gengives eller udgives af nogen enkeltperson eller organisation uden forudgående skriftlig godkendelse fra The General Conference of Seventh-day Adventists®. Divisionskontorerne under The General Conference of Seventh-day Adventists® har ret til at sørge for oversættelse af *Bibelstudium for sabbatsskolen* efter særlige retningslinjer. Ophavsretten til sådanne oversættelser og deres udgivelse forbliver hos Generalkonferensen. *Seventh-day Adventist*, *Adventist* og flamme-logoet er registrerede varemærker tilhørende The General Conference of Seventh-day Adventists® og må ikke benyttes uden forudgående godkendelse af Generalkonferensen.

INDLEDNING	INDLEDNING TIL 2. KVARTAL	4
4. april	1. Vores enestående Bibel	6
11. april	2. Bibelens oprindelse og natur	14
18. april	3. Hvordan Jesus og apostlene så på Bibelen	22
25. april	4. Bibelen – den afgørende kilde for vores teologi	30
2. maj	5. Ved Skriften alene – Sola Scriptura	38
9. maj	6. Hvorfor fortolkning er nødvendig	46
16. maj	7. Sprog, tekst og sammenhæng	54
23. maj	8. Skabelsen: Første Mosebog som grundlag, 1. del	62
30. maj	9. Skabelsen: Første Mosebog som grundlag, 2. del	70
6. juni	10. Bibelen som historiebog	78
13. juni	11. Bibelen som profetisk bog	86
20. juni	12. Vanskelige tekster	94
27. juni	13. At leve med Guds Ord	102

Indledning

Som syvendedags adventister er vi protestanter. Det betyder, at vi tror på sola scriptura, dvs. at Bibelen alene er det eneste autoritative grundlag for vores tro og vores læresætninger. Det er især relevant i endetiden, som Ellen White skrev: "Gud vil have et folk på jorden, der holder fast ved Bibelen og Bibelen alene som rettesnor for alle læresætninger og basis for alle reformer" (*Mod en bedre fremtid*, s. 481).

Vi er selvfølgelig ikke ene blandt protestanter om den holdning, at "Bibelen og Bibelen alene" er grundlaget for vores tro; men mange, som påstår det, tror fx, at sabbatshelligholdelse i Det Nye Testamente er blevet erstattet med søndag; på sjælens udødelighed; på et evigt brændende helvede for de fortabte; og til og med på hemmelig bortrykkelse, hvor Jesus i hemmelighed vender tilbage til jorden og fjerner de frelste, mens alle andre undrer sig over, hvor disse mennesker er blevet af.

Det er vigtigt at have Bibelen og påstå at tro på den; men mængden af falske læresætninger, som alle påstår bygger på Bibelen, viser, at det også er vigtigt, at vi ved, hvordan vi skal fortolke Bibelen korrekt.

Derfor er vores emne i dette kvartals bibelstudier: *Hvordan skal vi forstå Bibelen?* I vores studier forudsætter vi, at Bibelen som Guds Ord er "en ufejlbarlig åbenbaring af Guds vilje. Den er en rettesnor for menneskets liv ogandel, den autoritative åbenbaring af tros punkter og den pålidelige beretning om Guds gerninger i historien" (www.adventist.dk, Vores officielle trospunkter § 1). Kort sagt er Den hellige Skrift den grundlæggende kilde til de sandheder, vi tror og forkynder for verden. Eller som Bibelen selv siger: "Ethvert skrift er indblæst af Gud og nyttigt til undervisning, til bevis, til vejledning og til opdragelse i retfærdighed" (2 Tim 3,16). "Ethvert skrift" betyder selvfølgelig hele Skriften, også dele af Skriften, vi måske ikke bryder os om, som måske træder os over tæerne, og som for at bruge moderne sprogbrug måske ikke er "politisk korrekte".

Ud fra dette udgangspunkt vil vi undersøge, hvordan Bibelen selv lærer os at forstå den. I stedet for først at gå til ikke-bibelske kilder som fx videnskab, filosofi og historie (som kan være en velsignelse, hvis de anvendes korrekt), ønsker vi i den bibelske tekst at finde de redskaber, som åbenbarer dens hellige blades store sandheder. Vi får at vide, at

"drevet af Helligånden har mennesker sagt det, der kom fra Gud" (2 Pet 1,21). Og vi tror, at blandt de ting, som disse mennesker sagde, findes der nøgler til, hvordan vi skal forstå Guds Ord.

Hvordan forstod Paulus eller evangelieforfatterne Det Gamle Testamente? Hvis det, de skrev, var inspireret af Helligånden, kan måden, de læste og forstod Skriften på, være en stor hjælp for os til at lære at gøre det samme. Og hvordan brugte og fortolkede Jesus selv Skriften? Vi finder næppe noget bedre eksempel på, hvordan vi skal læse Bibelen, end Jesus selv.

Vi vil også undersøge vores egne forudsætninger og drøfte sammenhæng, sprog, kultur og historie, og disse faktoreres indflydelse på, hvordan vi læser og forstår Guds Ord. Hvordan skal vi forstå lignelser, profetier, Bibelens historie, formaninger, lovsange, profetiske syner og drømme – hele spektret af inspirerede skrifter, som findes i Bibelen?

Alle disse og endnu flere spørgsmål vil blive undersøgt i dette kvartal, for trospunkter som et evigt brændende helvede eller søndagshelligholdelse viser, at det ikke er nok kun at tro på Bibelen. Vi må også lære at forstå den.

Frank M. Hasel, Ph.d., er viceformand for Biblical Research Institute (BRI) i Syvende Dags Adventistkirkens Generalkonferens.

Michael G. Hasel, Ph.d., er professor i religion ved Southern Adventist University og chef for Institute of Archaeology og Lynn H. Wood Arkæologiske museum.

Vores enestående bibel

Ugens vers

"Dine ord er en lygte for min fod, et lys på min sti" (Sl 119,105).

Introduktion

Bibelen er enestående. Den består af 66 bøger, skrevet over en periode på 1500 år på tre forskellige kontinenter (Asien, Afrika og Europa) af over 40 forskellige forfattere. Ingen anden hellig eller religiøs bog er som den. Den er trods alt Guds Ord.

Der findes over 24.600 bevarede nytestamentlige manuskripter fra de første fire århundreder efter Kristus. Til sammenligning findes der syv af Platons originalmanuskripter, otte af Herodots og lidt mere end 260 overlevende kopier af Homers Iliaden. Vi har altså et stærkt bevis for den nytestamentlige teksts ægthed.

Bibelen er den første bog, man ved, blev oversat, den første bog i den vestlige verden, der blev trykt og udgivet, og den første bog, der er blevet udbredt i så stort omfang og på så mange sprog, at den i dag kan læses af 95 % af jordens befolkning.

Bibelen er også enestående med hensyn til dens indhold og budskab, som fokuserer på Guds frelsesgerninger i jordens historie. Historien er sammenkædet med profetier, som forudsiger Guds fremtidige planer og hans evige rige. Den er Guds *levende* Ord; for den samme Guds Ånd, som inspirerede Skriften (2 Tim 3,16-17) bliver lovet til de troende i dag, så han kan vejlede os i hele sandheden (Joh 14,16-17; Joh 15,26; Joh 16,13).

Ugens tekster

- 5 Mos 32,45-47
- 1 Mos 49,8-12
- Es 53,3-7
- 1 Kor 15,3-5.51-55
- Rom 12,2

Det levende Guds Ord

De sidste ord, et menneske udtaler, er ofte de vigtigste. Moses, som skrev de fem første bøger i Bibelen, synger en sang lige før sin død (5 Mos 31,30-32,43).

5 Mos 32,
45-47

Hvordan beskriver Moses Guds Ord og dets kraft i hebræernes liv på grænsen til det lovede land?

Moses' udtalelser indeholder en stærk formaning. Ved at pålægge dem at lægge sig de ord på sinde, som Gud havde talt til dem gennem ham, ønskede Moses at understrege over for folket, at de skulle blive ved med at sætte Gud og hans vilje først i deres liv. Ved at lære deres børn Guds Ord ville hver ny generation videregive Guds frelsesplan, som den kommer til udtryk gennem pagten. Læg mærke til, at de ikke skulle vælge og vrage, hvilke ord de skulle følge og adlyde, men de skulle lægge sig "alle de ord på sinde" (5 Mos 32,46), som Moses indskærpede dem.

Ved afslutningen af jordens historie vil Gud have et folk, som forbliver tro mod hele Bibelen. Det betyder, at de holder fast ved Guds bud og ved Jesu vidnesbyrd (Åb 12,17). De vil forblive trofaste mod Bibelens lære; for det garanterer ikke alene et rigere liv her på jorden, men en evig fremtid i det hjem, som Jesus gør rede for os (Joh 14,1-3).

Joh 1,1-5.14
Joh 14,6

Hvad lærer disse tekster om Jesus og evigt liv? Hvilken sammenhæng er der mellem, at Ordet blev kød og Bibelens åbenbaring og inspiration?

Jesus er hele Bibelens fokus og mål. Da han i kødet kom som Messias, var det en opfyldelse af løfterne i Det Gamle Testamente. Og fordi han levede, døde og lever igen, er Skriften ikke alene blevet bekræftet, men vi har også det store løfte om evigt liv i en helt ny tilværelse.

Til at
tænke over

Læs 5 Mos 32,47 igen. Hvordan har du selv oplevet, at lydighed mod Guds Ord ikke er "nogen ligegyldig sag" for dig? Hvorfor er tro på Gud og lydighed mod hans bud aldrig ligegyldigt?

Hvem skrev Bibelen og hvor?

Hvad fortæller følgende tekster om de bibelske forfattere og deres baggrund?

- 2 Mos 2,10
- Amos 7,14
- Jer 1,1-6
- Dan 6,1-5
- Matt 9,9
- Fil 3,3-6
- Åb 1,9

Bibelen blev skrevet af mennesker med meget forskellig baggrund og under mange forskellige situationer. Nogle skrev i deres palads, andre i fængsel, nogle var i landflygtighed, andre var på missionsrejse for at forkynde evangeliet. Disse mænd havde forskellig uddannelse og arbejde. Nogle var som Moses udset til at blive konger, eller som Daniel til at gøre tjeneste i høje stillinger. Andre var enkle hyrder. Nogle var meget unge; andre temmelig gamle. Men på trods af deres forskelligheder havde de alle en ting fælles: de blev kaldet af Gud og inspireret af Helligånden til at nedskrive budskaber til Guds folk, uanet hvor eller hvornår de levede.

Nogle af forfatterne var også øjenvidner til de begivenheder, de genfortalte. Andre foretog grundige personlige undersøgelser af begivenheder eller forsigtig brug af eksisterende dokumenter (Jos 10,13; Luk 1,1-3). Men alle dele af Bibelen er inspireret (2 Tim 3,16). Det er grunden til, at Paulus siger, at "alt, hvad der tidligere er skrevet, er jo skrevet, for at vi skal lære af det, så vi med udholdenhed og med den trøst, som Skrifterne giver os, kan fastholde håbet" (Rom 15,4). Gud, som skabte menneskers sprog, gør udvalgte mennesker i stand til at kommunikere inspirerede tanker på en troværdig og pålidelig måde med menneskelige ord.

"Det har behaget Gud at kommunikere sin sandhed til verden gennem menneskelige personer, og han har selv gennem Helligånden udrustet mennesker og gjort dem i stand til at udføre hans gerning. Han vejledte sindet i udvælgelsen af, hvad de skulle sige og skrive. Skatten blev betroet jordiske kar; men det er ikke desto mindre fra himlen" (Ellen White, *Selected Messages*, 1. bind, s. 26).

Så mange forskellige forfattere, så mange forskellige sammenhænge, og alligevel er det den samme Gud, der åbenbares af dem alle. Hvordan er denne fantastiske sandhed med til at bekræfte Guds Ords sandfærdighed?

Til at tænke over

Bibelen som profeti

Bibelen er enestående blandt andre kendte religiøse værker, fordi op mod 30 % af dens indhold består af profetier og profetisk litteratur. Profetier og deres opfyldelse i tid har en central plads i det bibelske verdenssyn; for den Gud, som er aktiv i historien, kender også fremtiden, og har åbenbaret den for sine profeter (Amos 3,7). Bibelen er ikke kun Guds levende Ord eller det historiske Ord. Den er også det profetiske Ord.

Hvordan åbenbarer følgende tekster detaljer om den kommende Messias?

- 1 Mos 49,8-12 · Sl 22,12-18 · Es 53,3-7 · Dan 9,24-27
- Mika 5,1 · Mal 3,1 · Zak 9,9

Der er mindst 65 direkte messianske forudsigelser om Messias i Det Gamle Testamente og langt flere, hvis vi også medtager typologier (typologi er studiet om, hvordan gammeltestamentlige ritualer, som fx ofringerne, var mini-profetier om Jesus). Disse profetier handler om så specifikke detaljer som "Sceptret viger ikke fra Juda" (1 Mos 49,10); at han skulle fødes i Betlehem i Juda (Mika 5,1); at han skulle blive "foragtet og opgivet af mennesker"; slået og mishandlet, mens han ikke åbnede sin mund for at forsvare sig (Es 53,3-7); at hans hænder og fødder skulle blive gennemboret; og at de skulle dele hans klæder mellem sig (Sl 22,12-18).

Det faktum, at disse profetier fra Det Gamle Testamente gik i opfyldelse med så stor nøjagtighed i Jesu liv, død og opstandelse, vidner om deres guddommelige inspiration og åbenbaring. Det indikerer også, at Jesus var den, han og andre påstod, at han var. Jesus fulgte de gamle profeter ved at forudsige sin død og opstandelse (Luk 9,21-22; Matt 17,22-23) Jerusalems ødelæggelse (Matt 24,1-2) og sin genkomst (Joh 14,1-3). Jesu inkarnation, død og opstandelse er forudsagt i Bibelen, og opfyldelsen af disse begivenheder bekræfter dens troværdighed.

Hvilke begrundelser kan du komme i tanker om for din tro på Jesus og hans død for os? Del dem med klassen på sabbatten, og spørg: hvorfor er beviserne så overbevisende?

Til at tænke over

Bibelen som historiebog

Bibelen er enestående sammenlignet med andre såkaldt hellige bøger, fordi den foregår i menneskenes historie. Det betyder, at Bibelen ikke kun er filosofiske menneskelige tanker (som Konfucius eller Buddha); men den optegner Guds handlinger gennem historien, idet de udvikler sig frem imod et specifikt mål. Med hensyn til Bibelen er disse mål følgende: 1) løftet om Messias og 2) Jesu genkomst. Denne udvikling er enestående for den jødisk-kristne tro i modsætning til det cykliske verdenssyn i mange andre verdensreligioner lige fra oldtidens Egypten til moderne østlige religioner.

Hvad lærer disse tekster os om ikke alene den historiske sandhed ved Jesu opstandelse, men også, hvad det betyder for os personligt?

1 Kor 15,
3-5.51-55
Rom 8,11
1 Thess 4,14

De fire evangeliers og Paulus' vidnesbyrd er, at Jesus døde, blev begravet, opstod legemligt fra de døde og viste sig for en række forskellige mennesker. Det bekræftes af øjenvidner, som lagde ham i graven, og senere så, at den var tom. Vidner rørte ved Jesus og han spiste sammen med dem. Maria Magdalene, Maria (Jesu mor) og andre kvinder så ham som den opstandne Kristus. Disciplene talte med ham på vejen til Emmaus. Jesus viste sig for dem, og gav dem missionsbefalingen. Paulus skriver, at hvis Skriftens vidnesbyrd afvises, er vores forkyndelse og tro "tom" (1 Kor 15,14). Andre oversættelser siger "nul og ingenting" eller "til ingen nytte". Disciplene erklærer: "Herren er virkelig opstået" (Luk 24,34). Det græske ord *ontos* henviser til noget, der virkelig fandt sted. Det oversættes med "virkelig", "med sikkerhed", "faktisk". Disciplene bekræfter, at "Herren er virkelig opstået."

Kristus er også fremstillet som "førstegrøden" af alle de døde (1 Kor 15,20). At Kristus opstod fra de døde og lever i dag, er en garanti for, at vi også vil opstå, som han opstod. Alle de retfærdige "skal gøres levende med Kristus" (1 Kor 15,22). Udtrykket indebærer en fremtidig skabelseshandling, når de, som "hører Kristus til" eller forbliver tro mod ham, skal opstå, "når han kommer", "ved den sidste basun" (1 Kor 15,23.52).

Hvorfor er løftet om opstandelsen så vigtig for vores tro, især når vi tror, at døden er som en søvn? Hvorfor vil vores tro være "tom" uden det løfte?

Til at
tænke over

Ordets forvandlende kraft

2 Kong 22,3-20

Hvad fik kong Josija til at flænge sine klæder? Hvordan ændrede hans opdagelse ikke alene ham selv, men hele Judas rige?

I 621 f.Kr., da Josija var 25 år gammel, fandt ypperstepræsten Hil-kija "lovbogen", som sandsynligvis var de fem Mosebøger eller især Femte Mosebog. Under hans far Amons, og især under hans onde bedstefar Manasses regering, var denne bogrulle gået tabt i tilbødelsen af Ba'al, Ashera og "hele himlens hær" (2 Kong 21,3-9). Da Josija hørte pagtens betingelser, flængede han i dybeste fortvivelse sine klæder, for han indså, hvor langt han og folket var fjernet fra at tilbede den sande Gud. Øjeblikkeligt igangsatte han en reformation i hele landet, hvor offerhøjene og afgudsbillederne blev ødelagt. Da han var færdig, var der kun et sted tilbage i hele Juda, hvor man kunne tilbede, nemlig i Guds tempel i Jerusalem. Når man opdager Guds Ord, leder det til overbevisning, omvendelse og kraft til forandring. En sådan forandring begyndte med Josija og bredte sig til resten af nationen.

Joh 16,13
Joh 17,17
Hebr 4,12
Rom 12,2

Hvordan forsikrer Bibelen os om, at den har kraft til at forandre vores liv og vise os vejen til frelse?

Et af de mægtigste vidnesbyrd om Bibelens kraft er et menneskes ændrede karakter. Det er Ordet, der skærer igennem menneskets synd og fordærvelse, og afslører vores sande menneskelige natur, og viser os vores behov for en frelser.

En enestående bog som Bibelen, der er grundfæstet i historien, gennemsyret af profetier, og som indeholder kraft til at forvandle menneskers liv, må også forstås på en helt speciel måde. Den kan ikke forstås som en hvilken som helst anden bog; for Guds *levende* Ord må forstås i lyset af den *levende* Kristus, som lovede at sende sin Ånd til at vejlede os "i hele sandheden" (Joh 16,13). Bibelen må derfor, som en åbenbaring af Guds sandhed, indeholde sine egne indbyggede principper til forståelse. Disse principper findes ved at studere, hvordan Bibelens forfattere brugte Skriften og blev vejledt af den, idet de lod Skriften fortolke sig selv.

Til videre studium

- Ellen White, *Mod en bedre fremtid*, "Det sikre værn", s 480-487; *Jesu liv*, "Jeres hjerte må ikke forfærdes", s. 483-496.

"Gud har i sit ord overdraget menneskene den kundskab, som er nødvendig for deres frelse, og Den hellige Skrift bør betragtes som en autoritativ, ufejlbarlig åbenbaring af Guds vilje. Skriften er standarden for karakteren. Den åbenbarer den kristne lære, og det er ud fra Skriften, at menneskene skal bedømme deres erfaringer" (Ellen White, *Mod en bedre fremtid*, s. 12).

Mange har mistet livet, fordi de holdt fast ved Guds Ord og forblev trofaste mod det. Det gjorde også den engelske præst, Dr. Rowland Taylor, som modsatte sig indførelsen af den katolske messe i sit distrikt Hadley i England under dronning Mary Tudor (Maria den Blodige). Efter at han blev smidt ud af kirken og hånet for sin loyalitet mod Skriften, appellerede han personligt til biskoppen i Winchester, som også var Englands finansminister. Men denne fik ham kastet i fængsel og til sidst henrettet. Kort før sin død i 1555 udtalte han følgende: "Gode borgere! Jeg har ikke undervist jer i andet end Guds hellige Ord og de lærdomme, som jeg har hentet fra Guds velsignede bog, den hellige Bibel. I dag er jeg kommet hertil for at besegle det med mit blod" (John Foxe, *The New Foxe's Book of Martyrs*, 1997 udgave, side 193). Lige før ilden blev tændt, og Taylor døde på bålet, kunne man høre ham citere Salme 51.

Spørgsmål til drøftelse

- 1. Hvordan bekræfter profetier Bibelens guddommelige oprindelse? Hvordan kan opfyldelsen af disse profetier stadfæste os i troen?**
- 2. Hvorfor er beviserne for, at Jesus er Messias, så overbevisende? Se spørgsmålet til sidst i tirsdagsafsnittet.**
- 3. Jesus og hans apostle udviste en urokkelig tro på Skriftens pålidelighed og guddommelige autoritet. Hvor mange gange henviste fx Jesus selv til Skriften og udtalte med henvisning til sig selv, at Skriften måtte gå i opfyldelse? Se fx Matt 26,54.56; Mark 14,49; Luk 4,21; Joh 13,18; Joh 17,12. Hvis Jesus selv tog Skriften, i hans tilfælde Det Gamle Testamente, så alvorligt, især i forhold til opfyldte profetier, hvordan bør vores holdning som kristne da være til Bibelen?**

2

Bibelens oprindelse og natur

Ugens vers

"Derfor takker vi også Gud uophørligt. For da I modtog Guds ord, som I hørte af os, tog I ikke imod det som menneskeord, men som det, det i sandhed er, Guds ord, og det virker i jer, som tror" (1 Thess 2,13).

Introduktion

Vores måde at opfatte og se Bibelens oprindelse og natur har stor betydning for den rolle, Bibelen kommer til at spille i vores personlige liv og i vores kirke. Vores måde at forstå og fortolke Bibelen bliver i høj grad dannet og påvirket af vores forståelse af åbenbaring og inspiration. Når vi ønsker at forstå Skriften ret, må vi først lade Bibelen selv bestemme de grundlæggende parametre for, hvordan den skal behandles. Vi kan ikke studere matematik ved at benytte de empiriske metoder, man benytter i biologi eller sociologi. Vi kan ikke studere fysik med de samme redskaber, som vi bruger til at studere historie. På samme måde kan vi ikke opdage og forstå Bibelens åndelige sandheder korrekt ved at anvende ateistiske metoder, der betragter Bibelen, som om Gud ikke er til. Vores fortolkning af Bibelen må i stedet tage Guds Ords guddommelige-menneskelige dimension alvorligt. Det er derfor nødvendigt for en rigtig forståelse af Skriften, at vi studerer Bibelen i tro fremfor med en metodemæssig skepsis eller tvivl.

I denne uge skal vi se på nogle af de grundlæggende sider ved Bibelens oprindelse og natur, som vil have indflydelse på vores fortolkning og forståelse af den.

Ugens tekster

- 2 Pet 1,19-21
- 2 Tim 3,16-17
- 5 Mos 18,18
- 2 Mos 17,14
- Joh 1,14
- Hebr 11,3.6

Bibelsens guddommelige åbenbaring

2 Pet 1,19-21

Hvordan udtrykker Peter sin overbevisning om oprindelsen til Bibelsens profetiske budskab?

Bibelen er ikke som nogen anden bog. Ifølge apostlen Peter blev profeterne drevet af Helligånden på en sådan måde, at indholdet i deres budskab kom fra Gud. Det var ikke noget, de selv fandt på. I stedet for at være "udspekulerede fabler" (2 Pet 1,16) er Bibelsens profetiske budskab af guddommelig oprindelse, og det er derfor sandt og til at stole på. "Drevet af Helligånden har mennesker sagt det, der kom fra Gud" (2 Pet 1,21). Det var Gud selv, der var aktiv i åbenbaringsprocessen, hvor han gjorde sin vilje kendt gennem udvalgte mennesker.

Direkte verbal kommunikation mellem Gud og bestemte mennesker er en utvetydig kendsgerning i Bibelen. Derfor har Bibelen en særlig, guddommelig autoritet, og vi er nødt til at medtage det guddommelige element i vores fortolkning og forståelse af Skriften. Når Gud er den ultimative forfatter af de bibelske bøger, kan de med rette kaldes "De hellige Skrifter" (Rom 1,2; 2 Tim 3,15).

De blev også givet af praktiske årsager. Ethvert skrift er "nyttigt til undervisning, til bevis, til vejledning og til opdragelse i retfærdighed, så at det menneske, som hører Gud til, kan blive fuldvoksnet, udrustet til al god gerning" (2 Tim 3,16-17).

Vi har også brug for Helligåndens hjælp til at anvende det, Gud har åbenbaret i sit ord, i vores liv. Ifølge apostlen Peter er forståelsen af Guds åbenbarede ord ikke et spørgsmål om vores egne meninger. Vi har brug for Guds Ord og Helligånden for at kunne forstå dets betydning på rette måde.

Bibelen siger også: "Gud Herren gør ikke noget, førend han har åbenbaret sine planer for sine tjenere, profeterne" (Amos 3,7). De bibelske ord for "åbenbaring" i deres forskellige former, udtrykker tanken om, at noget, der før var skjult, nu er blevet afsløret eller gjort tydeligt og derfor er blevet kendt og åbenbart. Som mennesker har vi brug for en sådan afsløring eller åbenbaring; for vi er syndere, adskilt fra Gud på grund af vores synd og derfor afhængige af, at han gør sin vilje kendt for os.

Det er svært nok at adlyde Bibelen, selv når vi tror på dens guddommelige oprindelse. Hvad ville der ske, hvis vi kom til at tvivle på eller sætte spørgsmålstegn ved dens guddommelige oprindelse?

Til at tænke over

Sådan virker inspirationen

Gud benytter sig af sprog til at åbenbare sin vilje over for mennesker. Derfor er det muligt at nedskrive guddommelig åbenbaring. Men som vi allerede har set, er Bibelen et resultat af, at Gud gennem Helligånden har beskyttet sit budskab og åbenbaret sandheder til os gennem menneskelige instrumenter. Derfor kan vi med rette forvente den grundlæggende enighed, som vi rent faktisk ser i hele Bibelen lige fra Første Mosebog til Johannes' Åbenbaring. Sammenlign fx 1 Mos 3,14-15 med Åb 12,17.

Hvad siger disse tekster om Bibelens inspiration?

2 Pet 1,21
2 Tim 3,16
5 Mos 18,18

Hele Skriften er guddommeligt inspireret, selv om ikke alle dele er lige inspirerende at læse eller nødvendigvis lige anvendelige for os i dag. Afsnittene om de jødiske fester blev fx inspireret, selv om vi ikke i dag skal følge dem. Men vi skal lære noget fra hele Bibelen, selv de dele, som ikke er lette at læse eller forstå, eller som ikke specielt er anvendelige for os nu.

Ikke alt i Bibelen var direkte eller overnaturligt åbenbaret. Nogle gange benyttede Gud skribenter, som grundigt undersøgte ting eller brugte allerede eksisterende dokumenter til at videregive hans budskab (se Jos 10,13; Luk 1,1-3).

Men også i sådanne tilfælde er hele Skriften inspireret (2 Tim 3,16). Derfor siger Paulus, at "alt" var skrevet, "for at vi skal lære af det, så vi med udholdenhed og med den trøst, som Skrifterne giver os, kan fastholde håbet" (Rom 15,4).

"Bibelen oplyser, at Gud er dens forfatter; alligevel er den skrevet af mennesker, og de forskellige forfatters særpræg afspejles i bøgernes forskelligartede stil. De sandheder, de indeholder, er alle sammen 'indblæst af Gud' (2 Tim 3,16); men de fremstår på menneskers sprog" (Ellen White, *Mod en bedre fremtid*, s. 10-11).

I dag findes der bibelforskere, der fornægter guddommeligt forfatterskab til mange dele af Bibelen, og til og med afviser mange afgørende læresætninger som Skabelsen, udgangen af Egypten eller opstandelsen. Hvorfor er det så vigtigt, at vi ikke engang åbner den dør til tvivl på klem? Er det op til os at dømme Guds Ord?

Til at
tænke over

Guds skrevne Ord

"Herren sagde til Moses: 'Skriv disse ord ned, for det er på grundlag af disse ord, jeg slutter pagt med dig og med Israel'" (2 Mos 34,27).

Hvorfor bad Gud Moses om at nedskrive disse ord og ikke bare gengive dem mundtligt til folket? Hvad er den indlysende fordel ved det skrevne ord?

Den Gud, der taler, og som skabte menneskers sprog, gør udvalgte mennesker i stand til at kommunikere de guddommeligt åbenbare sandheder og guddommeligt inspirerede tanker på en pålidelig måde. Det er derfor ikke overraskende, at Gud allerede tidligt befalede bibelske forfattere at nedskrive hans befalinger og åbenbaring.

Hvad siger følgende tekster om Guds skrevne åbenbaring?

- 2 Mos 17,14; 24,4
- Jos 24,26
- Jer 30,2
- Åb 1,11.19; 21,5; 22,18-19

Hvorfor befalede Gud, at hans åbenbaring og inspirerede budskaber skulle nedskrives? Det indlysende svar er, for at vi ikke så let skulle glemme dem. Bibelens skrevne ord er et vedblivende referencepunkt, som leder os til Gud og hans vilje. Et skriftligt dokument kan i reglen bedre bevares og er mere troværdigt end et mundtligt budskab, som skal gentages igen og igen. Det skrevne ord, som kan kopieres igen og igen, kan også gøres tilgængeligt til mange flere, end hvis det kun var talt. Og vi kan kun tale til et begrænset antal mennesker samtidigt. Men det, der er skrevet, kan læses af utallige mennesker på mange forskellige steder, og kan til og med være til velsignelse mange generationer senere. Og hvis mennesker ikke selv kan læse, kan andre læse et skriftligt dokument for dem.

Parallellen ml. Kristus og Skriften

Joh 1,14; 2,22
Joh 8,31-32; 17,17

Hvilke paralleller kan du se mellem Jesus, Guds Ord, som blev kød, og Bibelen, Guds skrevne Ord?

Der er en parallel mellem Guds Ord, som blev kød, Jesus, og Guds skrevne Ord, Bibelen. På samme måde som Jesus overnaturligt blev undfanget ved Helligånden og født af en kvinde, har Den hellige Skrift også en overnaturlig oprindelse, men videregivet gennem mennesker.

Jesus Kristus blev menneske og levede en bestemt tid og et bestemt sted. Men det annullerede ikke hans guddommelighed. Det gjorde heller ikke Jesus historisk relativ. Han er den eneste frelser for alle mennesker i hele verden til alle tider (se ApG 4,12). På samme måde blev Guds skrevne Ord, Bibelen, givet til bestemte tider i en bestemt kultur. Ligesom Jesus er Bibelen ikke begrænset til en bestemt tid et bestemt sted. Det gælder alle mennesker allevegne.

Da Gud åbenbarede sig, kom han ned på menneskeligt plan. Jesu menneskelige natur viste alle tegn på menneskelige svagheder og resultatet af over 4.000 års degeneration. Men han var alligevel uden synd. På samme måde er Bibelens sprog menneskesprog, ikke et fuldkomment supermenneskeligt sprog, som ingen taler eller forstår. Ethvert sprog har sine begrænsninger, men han, som skabte menneskene, skabte også menneskenes sprog, og han er i stand til at kommunikere sin vilje til mennesker på en pålidelig måde, uden at føre os på afveje.

Enhver sammenligning har selvfølgelig sine begrænsninger. Jesus Kristus og Den hellige Skrift er ikke identiske. Bibelen er ikke en legemliggørelse af Gud. Gud er ikke en bog. Gud blev menneske i Jesus Kristus. Vi elsker Bibelen, fordi vi tilbeder Frelseren, som Bibelen fortæller om.

Bibelen er en enestående forbindelse mellem det guddommelige og det menneskelige. Ellen White så dette klart, da hun skrev: "Bibelen udgør med sine gudgivne sandheder udtrykt på menneskers sprog en forening af det guddommelige og det menneskelige. Der forekom en lignende forening i Kristi natur. Han var Guds Søn og Menneskesønnen. Det gælder derfor både om Bibelen og om Kristus, at 'Ordet blev kød og tog bolig iblandt os!' (Joh 1,14)" (*Mod en bedre fremtid*, s. 11).

Til at
tænke over

Hvorfor er Skriften nødt til at være grundlaget for vores tro? Hvor ville vi være, hvis det ikke var tilfældet?

Forstå Bibelen i tro

Hebr 11,3.6

Hvorfor er tro så betydningsfuld for vores forståelse af Gud og hans Ord? Hvorfor er det umuligt at behage Gud uden tro?

Al sand oplæring finder sted i forbindelse med tro. Det er den indbyggede tro hos et barn, der gør det i stand til at lære nye ting. Det er et tillidsfuldt forhold, der vejleder barnet til at lære de basale og grundlæggende sider ved live, og kærlighed. Kundskab og forståelse vokser derfor ud af et kærligt tillidsforhold.

På lignende måde spiller en dygtig musiker et musikstykke godt, når vedkommende ikke alene mestrer de tekniske færdigheder, der gør en i stand til at spille et instrument, men når han eller hun udtrykker kærlighed til musikken, komponisten og til instrumentet. På samme måde forstår vi ikke Bibelen ret, når vi går til den med en skeptisk indstilling eller metodemæssig tvivl. Det kan vi kun, hvis vi kommer med en kærlighedens og troens ånd. Apostlen Paulus skrev: "uden tro er det umuligt at behage ham [Gud]" (Hebr 11,6). Det er altså nødvendigt at studere Bibelen i tro og anerkende dens overnaturlige oprindelse i stedet for kun at betragte den som en menneskelig bog.

Syvendedags adventister har tydeligt udtrykt denne opfattelse af Bibelens overnaturlige oprindelse i det første af vores grundlæggende trospunkter. Der siges det: "Den hellige Skrift, Det gamle og Det nye Testamente er Guds skrevne ord. Det er givet ved guddommelig inspiration gennem hellige Guds mænd, der talte og skrev, drevet af Helligånden. I sit ord har Gud overgivet mennesket den kundskab, der er nødvendig for menneskets frelse. Den hellige Skrift er en ufejlbarlig åbenbaring af Guds vilje. Den er en rettesnor for menneskets liv og vandel, den autoritative åbenbaring af trospunkter og den pålidelige beretning om Guds gerninger i historien. (2 Pet 1,20-21; 2 Tim 3,16-17; Sl 119,105; Ordsp 30,5-6; Es 8,20; Joh 17,17; 1 Thess 2,13; Hebr 4,12)".

Til at tænke over

Hvad går man glip af i forståelsen af Bibelen, hvis man ikke studerer den i tro? Hvorfor er en sådan tro ikke blind? Læser man uden forstand, hvis man læser i tro?

Til videre studium

Selv om Bibelen er af afgørende betydning for vores tro, vil den alene ikke have nogen åndelig værdi for os, hvis ikke Helligånden påvirker vores sind og hjerte, mens vi læser og studerer den.

"Gud har i sit ord overdraget menneskene den kundskab, som er nødvendig for deres frelse, og Den hellige Skrift bør betragtes som en autoritativ, ufejlbarlig åbenbaring af Guds vilje. Skriften er standarden for karakteren. Den åbenbarer den kristne lære, og det er ud fra Skriften, at menneskene skal bedømme deres erfaringer ... Men skønt Gud har åbenbaret sin vilje for menneskene i sit ord, er Helligåndens stadige nærværelse og vejledning ikke overflødig – tværtimod. Vor frelser lovede, at Ånden ville gøre hans tjenere modtagelige for Ordet, kaste lys over det og vise, hvorledes det skulle anvendes i praksis. Da det er Guds ånd, der har inspireret Bibelen, kan der umuligt være uoverensstemmelse mellem Åndens og Ordets undervisning" (Ellen White, *Mod en bedre fremtid*, s. 12).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. Hvorfor åbenbarer Guds sig selv og sin vilje for os? Hvorfor har vi brug for åbenbaring?**
- 2. Hvordan åbenbarer Gud sig? Gud bruger forskellige måder til at åbenbare forskellige ting om sig selv. Han gør det på en mere generel måde i naturen, men mere specifikt gennem drømme (Dan 7,1), syner (1 Mos 15,1), tegn (1 Kong 18,24.38) og gennem sin søn Jesus Kristus (Hebr 1,1-2). Har Gud åbenbaret sig for dig personligt? Del evt. din erfaring.**
- 3. Nogle bibelforskere afviser mange af Bibelens lærdomme og anser beretningerne for at være myter. Skabelsesberetningen, Adam og Eva som historiske personer, udgangen fra Egypten og hændelserne i Daniels Bog er eksempler fra Det gamle Testamente, der betragtes som opdigtede historier, hvis eneste hensigt er, at lære os åndelige sandheder. Hvad sker der i forhold til at have Bibelen som trosgrundlag, hvis man antager den holdning?**
- 4. Vi tror, at Bibelen åbenbarer Guds vilje, og at Gud ønsker vores hjælp til at gøre hans vilje kendt og fortælle de gode nyheder om frelsen i Jesus Kristus. Hvilken slags Gud ser andre mennesker, når de betragter dig?**

3

Jesus' og apostlenes syn på Bibelen

Ugens vers

"Men han svarede: 'Der står skrevet: ›Mennesket skal ikke leve af brød alene, men af hvert ord, der udgår af Guds mund'"
(Matt 4,4).

Introduktion

I vores postmoderne tid er Bibelen desværre i stor grad blevet genfortolket gennem en filosofisk linse, som både sætter spørgsmålstegn ved dens inspiration og dens autoritet. Bibelen opfattes faktisk kun som ideer fra mennesker, der levede i en forholdsvis primitiv kultur, og som umuligt kunne forstå verden, som vi gør det i dag. Samtidigt er det overnaturlige element enten blevet nedgjort eller helt fjernet. Det har efterladt Bibelen som et dokument, der i stedet for at være Guds syn på menneskene er blevet menneskenes syn på Gud. Som en følge deraf er Bibelen for mange stort set blevet irrelevant i en tidsalder, der præges af darwinisme og moderne filosofi.

Men vi tager helt afstand fra en sådan holdning. I stedet finder vi i Det Nye Testamente den inspirerede måde at betragte hele Skriften, når vi studerer, hvordan Jesus og apostlene forstod Det Gamle Testamente, som var den eneste Bibel, de havde på den tid. Hvordan forholdt de sig til de mennesker, steder og begivenheder, der beskrives? Hvad tog de for givet, og hvilke fortolkningsmetoder benyttede de? Lad os følge dem og deres forståelse i modsætning til uinspirerede menneskers misopfattelser, hvis antagelser kun kan lede til skepsis og tvivl på Guds Ord.

Ugens tekster

- Matt 4,1-11
- Matt 22,37-40
- Luk 24,13-35.44-45
- Luk 4,25-27
- ApG 4,24-26

Der står skrevet

Da Jesus blev døbt af Johannes Døberen, markerede det begyndelsen på Frelserens arbejde. Efterfølgende blev Jesus af Ånden ført ud i ørkenen, hvor han i sin svageste menneskelige tilstand blev fristet af Satan.

Matt 4,1-11

Hvordan forsvarede Jesus sig mod Satans fristelser i ørkenen? Hvilke lærdomme er der for os i det?

Da Jesus blev fristet på appetittens område, svarede han: "Der står skrevet: 'Mennesket skal ikke leve af brød alene, men af hvert ord, der udgår af Guds mund'" (Matt 4,4). Jesus pegede tilbage til det levende Ord og dets ultimative guddommelige oprindelse. På den måde bekræftede han Skriftens autoritet. Da han blev fristet med verdens riger og herlighed, svarede han: "Der står skrevet: 'Du skal tilbede Herren din Gud og tjene ham alene'" (Matt 4,10; Luk 4,8). Kristus minder os om, at sand tilbedelse fokuserer på Gud og ingen anden, og at underkaste sig Guds Ord er sand tilbedelse. Og til sidst, da han blev fristet med ønsket om at vise sig og med formastelse, svarede Jesus: "Der står også skrevet: 'Du må ikke udæske Herren din Gud'" (Matt 4,7; Luk 4,12).

I alle tre fristelser svarede Jesus med ordene "Der står skrevet". Jesus gik direkte til Guds Ord og intet andet for at modstå Satans angreb og bedrag. Det bør være en kraftig lærdom for os alle. Bibelen og Bibelen alene er den ultimative standard og grundvolden for vores tro. Bibelen og Bibelen alene var Jesu forsvarsmetode mod fjendens angreb. Jesus er Gud, men i sit forsvar mod Satan underlagde han sig helt og fuldt Guds Ord.

Ikke personlige synspunkter, ikke et velformuleret og indviklet argument, ikke personlige og hadefulde ord. I stedet var det ved Skriftens enkle men dybsindige ord. For Kristus havde Skriften den største autoritet og den største kraft. På den måde begyndte han sin gerning på en sikker grundvold og fortsatte siden sin gerning bygget på Bibelens pålidelighed.

Til at tænke over

Hvordan kan vi lære at stole lige så meget på Guds Ord og underkaste os lige så meget?

Jesus og loven

Matt 5,17-20;
22,29; 23,2-3

Hvad siger Jesus i disse sammenhænge?

Jesus lærte sine disciple lydighed mod Guds Ord og loven. Der er aldrig den mindste antydning af, at han tvivlede på Skriftens autoritet eller relevans. Tvært imod; han henviste hele tiden til den som kilden til guddommelig autoritet. Til saddukæerne sagde han: "I er på vildspor, for I kender hverken Skrifterne eller Guds magt" (Matt 22,29). Jesus lærte, at et rent intellektuelt kendskab til Bibelen og dens lære ikke var nok til at kende sandheden, og endnu vigtigere ikke nok til at kende Herren, som er denne sandhed.

Matt 22,37-40

Hvad fortæller denne tekst om Jesus' syn på Moseloven?

I sin udtalelse til den lovkyndige, opsummerer Jesus de ti bud, som var givet gennem Moses næsten 1500 år tidligere. Vi bør lægge mærke til, hvordan Jesus fokuserer på den gammeltestamentlige lov og ophøjer den til det højeste niveau. Mange kristne har fejlagtigt konkluderet, at der her blev givet et nyt bud, og at den gammeltestamentlige lov på en eller anden måde blev erstattet med Det Nye Testaments evangelium. Men kendsgerningen er, at det, Jesus lærer, er baseret på Det Gamle Testaments lov. Jesus havde afsløret og åbenbaret loven mere tydeligt, så han kunne sige, at "på de to bud hviler hele loven og profeterne" (Matt 22,40). Han opsummerede De ti Bud, idet de første fire handler om menneskenes forhold til Gud, og de sidste seks handler om menneskers forhold til hinanden. På denne måde hæver Jesus hele Det Gamle Testamente, idet han siger "loven og profeterne", for det er en kort måde at henvise til loven, profeterne og skrifterne, eller alle de tre dele af Det Gamle Testamente.

"Han [Kristus] henviste til Skriften som en fuldt ud pålidelig kilde, og det bør vi også gøre. Bibelen skal fremholdes som den evige Guds ord, som det afgørende i stridsspørgsmål og grundvolden for al tro" (Ellen White, *Lys over hverdagen*, 1. bd., s. 22).

Hvilke konkurrerende autoritetskilder (familie, filosofi, kultur) kan komme i konflikt med din underkastelse under Guds Ord?

Til at
tænke over

Jesus og hele Skriften

Luk 24,
13-35.44-45

Hvordan anvender Jesus Skriften til at lære disciplene evangeliets budskab?

Efter Kristi død var hans efterfølgere forvirrede og i tvivl. Hvordan kunne dette ske? Hvad betød det? I kapitel 24 i Lukasevangeliet ser vi, at Jesus viser sig for dem to gange; først for to på vejen til Emmaus, og senere for andre. Ved to forskellige anledninger forklarer Jesus, hvordan alt er gået i opfyldelse fra de gammeltestamentlige profetier: "Og han begyndte med Moses og alle profeterne og udlagde for dem, hvad der stod om ham i alle Skrifterne" (Luk 24,27).

Igen i Luk 24,44-45 siger han: "'Dette er, hvad jeg sagde til jer ... Alt det må opfyldes, som står skrevet om mig i Moseloven, hos profeterne og i salmerne.' Da åbnede han deres sind, så de kunne forstå Skrifterne."

Læg mærke til den specifikke henvisning i Luk 24,27 til "alle Skrifterne". Det bliver gentaget og uddybet i den anden henvisning som "Moseloven, hos profeterne og i salmerne." Dette stadfæster tydeligt, at Jesus, Ordet, der blev kød (Joh 1,1-3.14), satte sin lid til Skriftens autoritet for at forklare, hvordan disse ting var blevet forudsagt mange hundrede år tidligere. Ved at henvise til Skriften i sin helhed, underviste Jesus sine disciple ved sit eget eksempel. Når de derefter skulle gå ud og forkynde evangeliet, skulle de også forklare hele Skriften for at give forståelse og kraft til de nyomvendte i hele verden.

Læg også mærke til, at Jesus i Matt 28,18-20 siger til sine disciple – og til os i dag – at "mig er givet al magt i himlen og på jorden" Men den magt forbliver grundfæstet i Faderen og hele Guddommen, for han siger til dem: "Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn." Og så kommer nøgleafsnittet: "idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befaleet jer." Hvad lærer og befaler Jesus? Hans lære er baseret på hele Skriften. Hans autoritet var stadfæstet af profetierne i Det Gamle Testamente, og ved sin overgivelse til Faderen opfyldte han disse profetier.

Hvis Jesus accepterer hele Skriften, hvorfor må vi så også gøre det? Hvordan kan vi lære at acceptere hele Skriftens autoritet, også når vi ser, at ikke alt deri nødvendigvis er anvendeligt for os i dag? Del dit svar med klassen på sabbatten.

Til at
tænke over

Jesus og Bibelens oprindelse og historie

Jesus lærte, at Bibelen er Guds Ord i den forstand, at det, den siger, er synonymt med, hvad Gud siger. Bibelens oprindelse er hos Gud, og indeholder derfor den øverste autoritet for alle sider af tilværelsen. Ned igennem historien har Gud gennem Bibelen arbejdet for at åbenbare sin vilje til menneskene.

I Matt 19,4-5 henviser Jesus for eksempel til et citat skrevet af Moses. Men Jesus bruger dette afsnit og siger: "Skaberen [som] fra begyndelsen skabte dem ... sagde: 'Derfor skal en mand forlade sin far og mor.'" I stedet for at sige: "Skriften siger," sagde Jesus: Han som "fra begyndelsen skabte dem ... sagde," og tilskriver Skaberen de ord, som forfatteren af Første Mosebog skrev. Gud bliver her betragtet som forfatter af dette udsagn, selv om det var skrevet af Moses.

Læs følgende bibeltekster. Hvordan opfattede Jesus Bibelens historiske personer og begivenheder?

- Matt 12,3-4
- Mark 10,6-8
- Luk 4,25-27
- Luk 11,51
- Matt 24,38

Jesus behandler konsekvent gammeltestamentlige personer, steder og begivenheder som historisk sandhed. Han henviser til 1 Mos 1 og 2, Abel i 1 Mos 4, David, som spiste skuebrødene og Elisa, blandt andre historiske personer. Gentagne gange taler han om de gamle profeters lidelser (Matt 5,12; Matt 13,57; Matt 23,34-36; Mark 6,4). I et advarselsbudskab beskriver Jesus også Noas dage: "For i dagene før syndfloden åd og drak de, giftede sig og bortgiftede lige til den dag, da Noa gik ind i arken; og de vidste ikke noget, før syndfloden kom og rev dem alle bort. Sådan skal også Menneskesønnens komme være" (Matt 24,38-39). Alt tyder på, at Jesus henviste til denne afgørende domshandling fra Guds side som en historisk begivenhed.

Mange mennesker, også bekendende kristne, benægter i dag Bibelens historiske troværdighed. Hvordan så Jesus og apostlene på det?

Til at tænke over

Apostlene og Bibelen

De nytestamentlige forfattere har den samme opfattelse af Bibelen, som Jesus havde. Når det gjaldt lære, moral og profetisk opfyldelse, var Det Gamle Testamente for dem Guds autoritative ord. Vi finder intet i det, disse mænd siger eller gør, som sætter spørgsmålstejn ved Bibelens autoritet eller ægthed.

ApG 4,24-26;
13,32-36
Rom 9,17
Gal 3,8

Hvad siger følgende bibeltekster om, hvordan apostlene opfattede Guds Ords autoritet?

Læg mærke til, hvor nært knyttet Skriften er til Guds egen stemme i disse tekster. I ApG 4, lige før disciplene bliver fyldt med Helligånden, priser de Gud for at have befriet Peter og Johannes. I deres lovprisning løfter de deres stemmer og anerkender Gud som Skaberen og for, at han har talt gennem sin tjener David. Det betyder, at Davids ord er Guds ord. I ApG 13,32-36 bliver David igen citeret af Paulus, men hans ord bliver tilskrevet Gud, for vers 32 siger: "løftet, der blev givet til fædrene."

I Rom 9,17, hvor man kunne forvente, at Gud er grundledet, bruger Paulus udtrykket "Skriften," idet han siger: "Skriften siger jo til Farao." Egentlig kunne han have sagt: "Gud siger til Farao." Også i Gal 3,8 benyttes "Skriften" som grundled i stedet for "Gud". Det viser, hvor nært knyttet Guds Ord er til Gud selv.

Alle de nytestamentlige forfattere regner med Det Gamle Testamente som Guds Ord. Der er hundredevis af citater fra Det Gamle Testamente i Det Nye Testamente. En forsker har samlet en liste med over 2.688 specifikke henvisninger; 400 fra Esajas, 370 fra Salmerne, 220 fra Anden Mosebog, osv. Hvis vi til den liste tilføjer hentydninger, temaer og litterære motiver, vil tallet stige drastisk. Bøgerne er fulde af henvisninger til gammeltestamentlige profetier, som ofte introduceres med udtrykket: "Der står skrevet" (Matt 2,5; Mark 1,2; 7,6; Luk 2,23; 3,4; Rom 3,4; 8,36; 9,33; 1 Kor 1,19; Gal 4,27; 1 Pet 1,16). Alt dette bekræfter, at Det Gamle Testaments skrifter er det grundlag, som Jesus' og apostlenes lære hviler på.

Hvad bør disse eksempler lære os om, hvor farlig enhver påstand er, som vil formindske vores tillid til Skriftens autoritet?

Til at
tænke over

Til videre studium

- Ellen White, *Jesu liv*, "Jesu barndom", s. 38-43;
"Fristelsen i ørkenen", s. 71-78.

"Mennesker mener, de er visere end Guds Ord, visere end Gud selv; og i stedet for at plante deres fødder på den urokkelige grundvold og prøve alt med Guds Ord, prøver de Ordet med deres egne ideer om videnskab og natur. Hvis det ser ud til ikke at passe med deres videnskabelige ideer, bliver Ordet kasseret som utroværdigt." (Ellen White, *Signs of the Times*, 27. marts 1884, s. 1).

"De, som får den klareste forståelse af Guds visdom og hensigt, som det åbenbares i Guds Ord, bliver mænd og kvinder med mental styrke, og de kan blive effektive arbejdere sammen med Den store Lærer, Jesus Kristus ... Kristus har givet sit folk sandhedens ord, og alle er kaldet til at udføre deres del i at gøre dem kendt for verden ... Uden sandheden, Guds ord, er der ingen helliggørelse. Det er derfor af afgørende betydning, at det bliver forstået af alle!" (Ellen White, *Fundamentals of Christian Education*, s. 432).

Spørgsmål til
drøftelse

1. Hvis Jesus, evangelieforfatterne og Paulus opfattede de gammeltestamentlige skrifter som Guds Ord, hvorfor må vi så være på vagt over for dem, som i dag påstår, at Bibelen tager fejl?
2. For at give en ide om, hvad mange moderne bibelforskeres skepsis har ført til, giver vi her en liste over nogle af de ting, som de fornægter. De afviser skabelse på en bogstavelig uge og accepterer i stedet milliarder af års udvikling. De afviser en syndfri Adam i en syndfri verden. De afviser en verdensomspændende oversvømmelse. Nogle mener ikke, at Abraham virkelig fandtes. Nogle benægter, at udvandringen af Egypten fandt sted. Mange benægter Jesu mirakler, deriblandt hans legemlige opstandelse. Nogle afviser tanken om forudsigelse gennem profetier, hvor profeterne fortæller om begivenheder, der vil ske hundreder eller tusinder af år ind i fremtiden. Hvad siger det om, hvad der sker, når mennesker begynder at tvivle på Bibelens autoritet og pålidelighed? Hvordan kan vi hjælpe sådanne mennesker til at få en klarere forståelse af sandheden?
3. Gå tilbage til spørgsmålet i tirsdagsafsnittet. Hvordan forstår vi, at hele Bibelen er inspireret, også de dele, der ikke nødvendigvis er direkte anvendelige for os i dag?

4

Bibelen

– den afgørende kilde for vores teologi

Ugens vers

”Til belæringen og til budskabet” (Es 8,20).

Introduktion

Der er ingen kristne kirker, der ikke bruger Bibelen som støtte til deres trospunkter. Men Skriftens rolle og autoritet i teologien er ikke den samme i alle kirker. Bibelens rolle kan faktisk variere meget fra det ene kirkesamfund til det andet. Dette er et vigtigt, men kompliceret emne, og vi vil se på det ved at studere fem forskellige betydningsfulde kilder, som influerer vores forståelse af Skriften: tradition, erfaring, kultur, fornuft og Bibelen selv.

Disse kilder spiller en betydningsfuld rolle i al teologi og i alle kirker. Vi er alle en del af forskellige traditioner og kulturer, som påvirker os. Vi har alle erfaringer, som danner vores tanker, og påvirker vores forståelse. Vi har alle et sind til at tænke og vurdere med. Vi læser alle Bibelen og bruger den til at forstå Gud og hans vilje.

Hvilken af disse kilder eller en kombination af dem er den afgørende autoritet for, hvordan vi fortolker Bibelen, og hvordan bruges de i forhold til hinanden? Den måde, vi prioriterer enten en eller flere af disse kilder, fører til meget forskellige resultater. Derfor lægger vi vægt på forskellige ideer. Og det vil i sidste ende afgøre retningen af hele vores teologi.

Ugens tekster

- Mark 7,1-13;
- Rom 2,4
- 1 Joh 2,15-17
- 2 Kor 10,5-6;
- Joh 5,46-47
- Joh 7,38

Tradition

Tradition er i sig selv ikke dårlig. Det giver gentagne handlinger i vores hverdag en vis rutine og struktur. Det kan hjælpe os til at have forbindelse med vores rødder. Det er derfor ikke nogen overraskelse, at tradition spiller en vigtig rolle i religion. Men der er også visse farer forbundet med tradition.

Mark 7,1-13

Hvordan reagerede Jesus på nogle af sin tids traditioner?

De traditioner, som Jesus mødte, var med omhu blevet videregivet fra lærer til elev i det jødiske samfund. På Jesu tid havde traditionerne opnået en stilling på lige fod med Skriften. Men traditioner har en tendens til at vokse over lange tidsperioder og samle flere og flere detaljer og sider, som ikke til at begynde med var en del af Guds ord og plan. Disse menneskeskabte traditioner, som blev støttet og fremmet af respekterede religiøse ledere (se Mark 7,3.5), står ikke på samme niveau som Guds bud (se Mark 7,8-9). De var menneskeskabte traditioner, og i sidste ende nåede de et punkt, hvor de satte "Guds ord ud af kraft" (Mark 7,13).

1 Kor 11,2
2 Thess 3,6

Hvordan kan vi skelne mellem Guds Ord og menneskelige traditioner? Hvorfor er det vigtigt at skelne mellem dem?

Guds levende ord skaber i os en ærbødig og trofast holdning. Denne trofasthed fører til visse traditioner. Men vi må altid være loyale over for den levende Gud, som har åbenbaret sin vilje i Guds skrevne ord. Bibelen har en helt enestående rolle, som overgår al menneskelig tradition. Bibelen står højere og langt over alle traditioner, også de gode. Traditioner, som vokser frem af vores erfaringer med Gud og hans ord, må hele tiden prøves med den hellige skrifs målestok.

Til at
tænke over

Hvilke ting foretager vi os som kirke, der kan komme ind under rubrikken tradition? Hvorfor er det altid vigtigt at skelne mellem dem og Bibelens lære? Del dine tanker med klassen på sabbatten.

Erfaring

Rom 2,4
Tit 3,4-5

Hvordan erfarer vi Guds godhed, overbærenhed, langmodighed, tilgivelse og kærlighed? Hvorfor er det vigtigt, at vores tro ikke kun er en abstrakt, intellektuel kundskab, men noget vi faktisk erfarer? Men er det muligt, at vores erfaringer kan komme i konflikt med Bibelen eller til og med føre os på forkert vej i vores tro?

Erfaringer er en del af vores menneskelige eksistens. De påvirker stærkt vores følelser og tanker. Gud har skabt os på en sådan måde, at vores forhold til hans skaberværk og til ham selv er nært knyttet til og formet af vores erfaringer.

Det er Guds ønske, at vi erfarer skønheden i personforhold, i kunst og musik og i alt det vidunderlige i naturen. Han ønsker også, at vi skal opleve glæden i hans frelse og kraften i hans ords løfter. Vores religion og tro er mere end kun doktriner og fornuftsmæssige beslutninger. Det, vi erfarer, præger i høj grad vores opfattelse af Gud og også vores forståelse af hans ord. Men vi har også brug for klart at se, hvor begrænsede og utilstrækkelige vores erfaringer er, når det handler om at kende Guds vilje.

2 Kor 11,1-3

Hvilken advarsel finder vi her? Hvad siger det om begrænsningerne ved at stole på vores erfaringer?

Erfaringer og oplevelser kan være meget bedrageriske. I forhold til Bibelen må erfaringerne have deres rette plads. De må oplyses og dannes efter Bibelen og fortolkes ud fra Bibelen. Til tider ønsker vi at opleve noget, der ikke er i harmoni med Guds Ord og hans vilje. I de situationer må vi lære at stole på Guds Ord på trods af vores egne erfaringer og ønsker. Vi må være på vagt, så vi sikrer os, at selv vores erfaringer altid er i harmoni med Guds Ord og ikke går imod Bibelens klare lære.

Til at
tænke over

En tro, hvor kærlighed til Gud og kærlighed til andre (se Mark 12,28-31) er de vigtigste bud, er klart en tro, hvor erfaringer og oplevelser er vigtige. Men hvorfor er det også afgørende, at vi altid tester vores erfaringer med Guds Ord?

Kultur

Vi tilhører alle, og er alle del af en bestemt kultur. Og vi bliver alle påvirket og dannet af vores kultur. Det undgår ingen af os. Tænk på, hvor stor en del af Det Gamle Testamente der beretter om, hvordan det gamle Israel blev fordærvet af kulturerne omkring dem. Hvad får os til at tro, at vi er anderledes eller bedre i dag?

Guds Ord er også givet i en bestemt kultur, selv om det ikke er begrænset til den ene kultur. Kulturelle faktorer vil uundgåeligt påvirke vores forståelse af Bibelen, men vi må ikke miste det faktum af syne, at Bibelen også når ud over etablerede kulturelle etniske kategorier, verdensriger og social status. Det er en af grundene til, at Bibelen overgår enhver menneskelig kultur og også er i stand til at forvandle og korrigere de syndige elementer, vi finder i alle kulturer.

1 Joh 2,15-17

Hvad mener Johannes, når han siger, at vi ikke skal elske det, som er i verden? Hvordan kan vi leve i verden uden at have en verdslig mentalitet?

Kultur er som alle andre sider ved Guds skaberværk påvirket af synd. Også kultur skal derfor dømmes af Gud. Det er rigtigt, at nogle sider af vores kultur passer meget godt med vores tro, men vi må altid være påpasselige med at skelne mellem dem. Ideelt set burde en bibelsk tro om nødvendigt udfordre den eksisterende kultur og skabe en modkultur, som er tro imod Guds Ord. Med mindre vi har noget, som kommer ovenfra, og som er fast forankret i os, vil vi hurtigt komme til at give efter for det, der omgiver os.

Ellen White giver os følgende indsigt: "Kristi efterfølgere skal være adskilt fra verden, når det gælder principper og interesser, men de skal ikke isolere sig fra verden. Frelseren blandede sig hele tiden med mennesker, ikke for at opmuntre dem i noget, der ikke var i overensstemmelse med Guds vilje, men for at opløfte og forædle dem" (Ellen White, *Counsel to Parents, Teachers, and Students Regarding Christian Education*, s. 323).

Hvilke sider ved din kultur er i direkte modstrid med bibelsk tro? Hvordan kan vi stå fast imod de sider af kulturen, som forsøger at ødelægge vores tro?

Til at tænke over

Fornuft

2 Kor 10,5-6
Ordsp 1,7; 9,10

Hvorfor er lydighed mod Kristus så vigtigt? Hvorfor er det at frygte Gud begyndelsen til visdom?

Gud har givet os evnen til at tænke og ræsonnere. Enhver menneskelig handling og ethvert teologisk argument forudsætter vores evne til at tænke og drage slutninger. Vi støtter ikke en ufornuftig tro. Men i kølvandet på det 18. århundredes oplysningstid fik den menneskelige fornuft især i den vestlige verden en ny og meget dominerende rolle.

I modsætning til tanken om, at al vores viden er baseret på sansoplevelser, anser et andet synspunkt den menneskelige fornuft som den største kilde til kundskab. Dette synspunkt, som kaldes rationalisme, er ideen om, at sandhed ikke er sensorisk, men intellektuel og opnås ved hjælp af fornuften. Der eksisterer med andre ord visse sandheder, og kun vores fornuft kan opfatte og forstå. Det sætter den menneskelige fornuft på prøve. Fornuft blev den nye autoritet, som alt andet skulle bøje sig for, også kirken – selv Bibelens autoritet som Guds Ord. Alt, som ikke var selvindlysende for den menneskelige fornuft, blev forkastet og dets berettigelse betvivlet. Denne holdning fik indflydelse på store dele af Bibelen. Alle mirakler og Guds overnaturlige handlinger som fx Jesu legemlige opstandelse, jomfrufødslen, eller en seks dages skabelsesuge, for at nævne nogle få, blev ikke længere betragtet som sande og pålidelige.

Men sandheden er, at vi bør huske, at selv vores tankegang er påvirket af synd. Menneskets sind er formørket og fremmed for livet i Gud (Ef 4,18). Vi har brug for at blive oplyst af Guds Ord. Gud er vores skaber, og bibelsk set er vores menneskelige fornuft ikke skabt som noget, der skal fungere selvstændigt eller uafhængigt af Gud. "At frygte Herren er begyndelsen til visdom" (Ordsp 9,10; sml. med Ordsp 1,7). Det er kun, når vi accepterer Guds åbenbaring, givet gennem Guds skrevne ord, som højeste autoritet i vores liv og er villige til at følge det, der er skrevet i Bibelen, at vi kan ræsonnere rigtigt.

For nogle århundreder siden lavede den amerikanske præsident Thomas Jefferson sin egen udgave af Det Nye Testamente, hvor han fjernede alt det, der efter hans mening gik imod fornuften. Borte var næsten alle Jesu mirakler, også hans opstandelse. Hvad fortæller det om den menneskelige fornufts begrænsninger i forståelsen af sandhed?

Til at
tænke over

Bibelen

Helligånden, som har åbenbaret og inspireret Bibelens indhold, vil aldrig lede os imod Guds Ord eller bort fra Bibelen. For syvendeds adventister har Guds Ord en højere autoritet end menneskelige traditioner, erfaringer, fornuft eller kultur. Bibelen alene er den norm, som alt andet skal prøves op imod.

Joh 5,46-47
Joh 7,38

Hvad var for Jesus Kristus den afgørende kilde til at forstå åndelige spørgsmål? Hvordan bekræfter Bibelen, at Jesus er den sande Messias?

Nogle mennesker påstår, at de har fået særlige "åbenbaringer" og instruktion fra Helligånden; men deres budskab går direkte imod Bibelens budskab. For dem har "Helligånden" fået en større autoritet end Guds Ord. Alle, som gør Guds skrevne og inspirerede ord til intet, og går bort fra dets tydelige budskab, begiver sig ud på farlig grund, og følger ikke Guds Ånds ledelse. Bibelen er vores eneste værn. Kun den er en pålidelig norm for alt, der har med tro og praksis at gøre.

"Gennem Skriften taler Helligånden til os og indprenter os sandheden. På denne måde afslører og udrydder den fejltagelser. Ved sandhedens Ånd, der virker gennem Guds Ord, underlægger Kristus sig sit udvalgte folk" (Ellen White, *Jesu liv*, side 489).

Vi må aldrig få den opfattelse, at Helligånden skal erstatte Guds Ord. Han arbejder derimod i harmoni med og gennem Bibelen for at drage os til Kristus. Derved gør han Bibelen til den eneste norm for sand bibelsk åndelighed. Bibelen giver god lære (se 1 Tim 4,6), og er som Guds Ord pålidelig, og fortjener vores fulde anerkendelse. Det er ikke vores opgave at dømme Skriften. I stedet har Guds Ord ret og autoritet til at dømme os og vores tankegang. Den er trods alt Guds eget skrevne ord.

Til at
tænke over

Hvorfor er Bibelen en mere sikker vejleder i åndelige spørgsmål end vores subjektive indtryk? Hvilke konsekvenser har det, når vi ikke godtager Bibelen som den standard, hvormed vi skal prøve al lære og også vores åndelige erfaring? Hvis private åbenbaringer havde det afgørende ord i åndelige spørgsmål, hvorfor ville det kun føre til kaos og fejltagelser?

Til videre studium

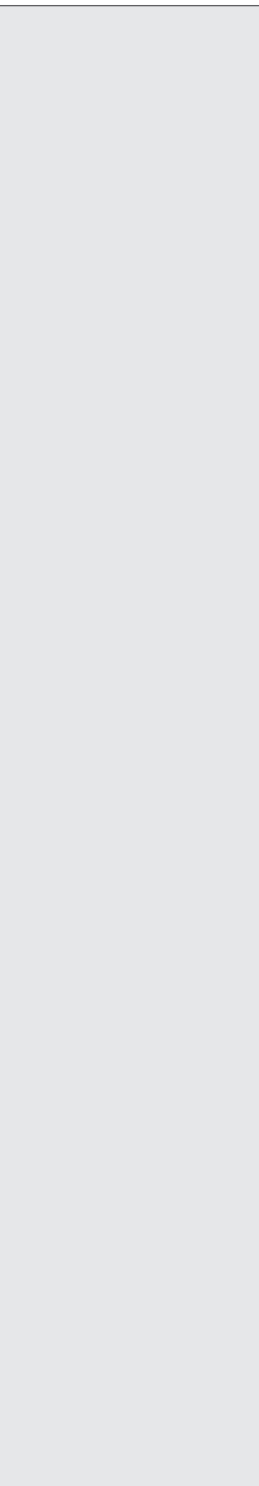
· Ellen White, *Mod en bedre fremtid*, "Det sikre værn", s. 480-487.

Tradition, erfaring, kultur, fornuft og Bibelen selv er alt sammen til stede i vores betragtninger over Guds Ord. Det afgørende spørgsmål er: Hvilke af disse kilder har det afgørende ord og den ultimative autoritet i vores teologi? En ting er at bekræfte Bibelen, men det er noget helt andet at lade Bibelen gennem Helligåndens arbejde få lov til at indvirke på og forandre vores liv.

"Gud har i sit ord overdraget menneskene den kundskab, som er nødvendig for deres frelse, og Den hellige Skrift bør betragtes som en autoritativ, ufejlbarlig åbenbaring af Guds vilje. Skriften er standarden for karakteren. Den åbenbarer den kristne lære, og det er ud fra Skriften, at menneskene skal bedømme deres erfaringer" (Ellen White, *Mod en bedre fremtid*, s. 12).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. Hvorfor er det lettere at holde fast ved detaljer i menneskelige traditioner end at leve efter Guds lovs ånd: at elske Herren vor Gud med hele mit hjerte og sjæl og sind og min næste som mig selv (se Matt 22,37-40)?**
- 2. Drøft jeres svar på spørgsmålet i søndagsafsnittet i klassen. Hvilken rolle bør tradition spille i vores kirke? Hvilke velsignelser og udfordringer kan du se i forbindelse med religiøse traditioner?**
- 3. Hvordan kan vi sikre os, at traditioner ikke fortrænger Guds skrevne ord som vores afgørende norm og autoritet?**
- 4. Forestil dig, at nogen påstår at have haft en drøm, hvor Herren talte til dem og sagde, at søndag er den sande hviledag efter Det Nye Testaments tid. Hvordan ville du reagere på en sådan person, og hvad lærer en sådan historie os om, hvordan erfaring altid må prøves med Guds Ord?**
- 5. Tal sammen i klassen om den kultur, jeres menighed er omgivet af. Hvilken indflydelse har den kultur på jeres tro? Hvilke eksempler kan vi finde i historien, hvor kultur i høj grad påvirkede menighedsmedlemmernes handlinger på en måde, som vi, når vi i dag ser tilbage, kan se, var negativ? Hvad kan vi lære af det i dag, så vi ikke begår de samme fejl?**

A series of horizontal lines for writing notes.

Ved Skriften alene – Sola Scriptura

Ugens vers

"For Guds ord er levende og virksomt og skarpere end noget tveægget sværd; det trænger igennem, så det skiller sjæl fra ånd og marv fra ben og er dommer over hjertets tanker og meninger" (Hebr 4,12).

Introduktion

Den protestantiske påstand "Ved Skriften alene" (*sola Scriptura*) ophøjede Skriften til at være den eneste standard og afgørende kilde for teologi. I modsætning til romerskkatolsk teologi, som understreger Skriften og traditionen, understregede den protestantiske tro nøgleordet "alene"; det vil sige, at Skriften alene er den endelige og afgørende autoritet, når det gælder tro og lære.

Det var Bibelen, som gav den afgørende kraft og autoritet til den protestantiske reformation i dens oprør mod Rom og de fejl, Romerkirken i århundreder havde forkyndt. Mod en allegorisk fortolkning af Skriften, hvor mange forskellige meninger blev læst ind i den bibelske tekst, understregede de protestantiske reformatorer vigtigheden af en grammatisk-historisk forståelse af Bibelen, som tog den bibelske teksts grammatik og bogstavelige betydning alvorligt.

I denne uge skal vi se mere detaljeret på *sola Scriptura*. Vi vil se, at *sola Scriptura* indebærer nogle grundlæggende principper for bibelforståelse, som er uundværlige for en rigtig forståelse af Guds Ord. Som protestanter må vi holde fast ved Bibelen som den ultimative autoritet for vores trospunkter.

Ugens tekster

- 1 Kor 4,1-6
- Tit 1,9
- 2 Tim 1,13
- Mark 12,10.26
- Luk 24,27.44-45
- Es 8,20

Skriften som den herskende norm

Lige fra deres begyndelse har syvendedags adventister betragtet sig som Bogens folk, det vil sige bibeltroende kristne. For at bekræfte princippet om sola Scriptura (ved Skriften alene) anerkender vi Bibelens enestående autoritet. Skriften alene er den herskende norm for vores teologi og den overordnede og endelige autoritet for vores tilværelse og trospunkter. Andre kilder som fx religiøse erfaringer, menneskelig fornuft eller traditioner er underordnet i forhold til Bibelen. Hensigten med princippet om sola Scriptura var faktisk at beskytte Skriftens autoritet mod afhængighed af kirken og dens fortolkning, og det udelukkede muligheden for, at standarden for dens fortolkning skulle være uden for Bibelen selv.

1 Kor 4,1-6

Læg især mærke til vers 6, hvor Paulus siger: "Hold jer til Skriften". Hvorfor er denne formaning så altafgørende for vores tro?

At holde sig til Skriften udelukker ikke kundskab fra andre studieområder som fx bibelsk arkæologi og historie. Andre studieområder kan kaste lys over forskellige bibelske aspekter og visse afsnits baggrund og kan derved hjælpe os til bedre at forstå den bibelske tekst. Det udelukker heller ikke hjælp fra andre resurser i opgaven med at forstå, som fx leksika, ordbøger, konkordanser og andre bøger og kommentarer. Men i sand fortolkning af Bibelen har Skriftens tekst prioritet over alle andre aspekter, videnskaber og sekundære hjælpemidler. Andre synspunkter må nøje vurderes ud fra Skriften som et hele.

Når vi anvender princippet sola Scriptura, bekræfter vi positivt, at Skriften alene har en autoritet, som står over og dømmer alle andre kilder eller kirkelige traditioner, hvis der opstår en konflikt. Vi må ikke gå ud over eller imod det, der er skrevet i Bibelen. Sand kristendom og overbevisende forkyndelse af evangeliet er afhængig af en fast overgivelse til Skriftens autoritet.

"Skriften alene er alle jordens skrifers og læresætningers sande herre og mester" (Martin Luther, *Luther's Works*, 32. bind, s. 11-12).

Til at tænke over

Læs ApG 17,10-11. Hvad siger disse vers om det, vi har talt om her med hensyn til Skriftens overordnede rolle?

Skriftens enhed

Skriften selv hævder, at "ethvert skrift er indblæst af Gud" (2 Tim 3,16), og at "ingen selvbestaltet kan tyde nogen profeti i Skriften; for ingen profeti har nogen sinde lydt i kraft af et menneskes vilje, men drevet af Helligånden har mennesker sagt det, der kom fra Gud" (2 Pet 1,20-21). Når Gud er Bibelens ultimative forfatter, kan vi forudsætte sammenhæng og en grundlæggende harmoni mellem de forskellige dele af Skriften med hensyn til de hovedtemaer, den lærer.

Tit 1,9
2 Tim 1,13

Hvorfor er Bibelens enhed vigtig for det, vi tror?

Kun på baggrund af Bibelens interne sammenhæng, som kommer af dens guddommelige inspiration, kan den fungere som sin egen fortolker. Hvis Bibelen ikke med hensyn til læren havde en overordnet sammenhæng, ville vi ikke kunne finde en doktrinær samklang på noget specifikt område. Uden Bibelens sammenhæng har kirken intet middel til at adskille sandhed fra fejl og tage afstand fra vranglære. Den ville ikke have noget grundlag for at anvende disciplinære tiltag eller korrigerende afvigelser fra Guds sandhed. Skriften ville miste sin overbevisende og befriende kraft.

Jesus og de bibelske forfattere tager Skriftens sammenhæng for givet, baseret på dens guddommelige oprindelse. Det fremgår af deres almindelige skik med at citere adskillige gammeltestamentlige bøger på lige fod med hinanden (se Rom 3,10-18, hvor Paulus anvender skriftcitater fra Prædikerens Bog [7,20], Salmerne [14,2-3; 5,9; 10,7] og Esajas [59,7-8]).

De bibelske forfattere opfattede Skriften som et udeleligt, sammenhængende hele, hvori afgørende temaer uddybes. Der er ingen uoverensstemmelse mellem Det Gamle og Det Nye Testamente. Det Nye Testamente indeholder ikke et nyt evangelium eller en ny religion. Det Gamle Testamente bliver uddybet i Det Nye Testamente, og Det Nye Testamente bygger på Det Gamle Testamente. De to testamenter har et gensidigt forhold til hinanden, hvor de kaster lys over hinanden.

Skriftens sammenhæng indbefatter også, at hele Skriften (*tota Scriptura*) bør medtages i vores studium, når vi gransker et bestemt emne, fremfor at bygge læren kun på enkeltstående udtalelser.

Til at
tænke over

Hvad bør vi gøre, når vi finder tekster eller ideer i Bibelen, som tilsyneladende modsiger hinanden? Hvordan løser vi problemet?

Skriftens klarhed

Ingen appel om Skriften alene giver mening, hvis Bibelens tekst selv er uklar med hensyn til, hvad den mener.

Hvad fortæller Jesu gentagne henvisning til Skriften om klarheden i dens budskab?

- Matt 21,42 · Matt 12,3.5 · Matt 19,4 · Matt 22,31
- Mark 12,10.26 · Luk 6,3 · Matt 24,15 · Mark 13,14

Det bibelske vidnesbyrd er utvetydigt: Bibelen er tilstrækkelig klar i det, den lærer os. Bibelen er så klar, at den kan forstås af både børn og voksne, især når det gælder dens mest grundlæggende lære. Alligevel er der uendelig mange muligheder for, at vores forståelse kan vokse og blive dybere. Vi har ikke brug for et kirkeligt magisterium til at udlægge Bibelen for os; den forudsætter de troendes generelle præsteskab frem for at begrænse dens fortolkning til nogle få udvalgte. Vi bliver derfor i Bibelen opmuntret til at studere Skriften selv; for vi er i stand til at forstå Guds budskab til os.

Det er meget passende blevet understreget, at "overensstemmelsen mellem de bibelske forfatters eksempler viser, at Skrifterne skal forstås i deres enkle, bogstavelige forstand, med mindre en tydelig og indlysende symbolik fremgår ... Der er ikke brug for at fjerne den bogstavelige 'skal' for at nå frem til en mystisk, skjult, allegorisk 'kerne' af betydning, som kun de indviede kan komme frem til" (*Handbook of Seventh-day Adventist Theology*, [Hagerstown, MD: Review and Herald Publishing Association, 2000], s. 65). Bibelens klarhed hænger snarere sammen med Skriftens sprog, mening og ord, for i stedet for subjektive, ukontrollerede og mangfoldige betydninger af den bibelske tekst, er det de bibelske skribenters hensigt at kommunikere bestemte og præcise sandheder.

Alt det betyder ikke, at vi ikke af og til møder tekster og tanker, som vi ikke til fulde forstår eller fatter. Det er trods alt Guds Ord, og vi er kun syndige mennesker. Men Guds Ord er tilstrækkelig klart med hensyn til de ting, som vi virkelig har brug for at kende og forstå, især i forbindelse med spørgsmålet om frelse.

Har du været i en situation, hvor der var en tekst, du ikke forstod, men hvor du senere fik klarhed over den? Hvordan kan du evt. hjælpe andre, som kæmper med det samme problem?

Til at tænke over

Skriften fortolker Skriften

Det er kun, fordi der er en grundlæggende sammenhæng i Skriften, at Bibelen kan fungere som sin egen fortolker. Uden en sådan sammenhæng kunne Skriften ikke være det lys, der åbenbarer sin egen mening, sådan at nogle tekster i Skriften kan hjælpe til at fortolke andre tekster og dermed belyse et emne i sin helhed.

Luk 24,
27.44-45

Howdan refererer Jesus til Skriften for at forklare, hvem han er? Hvad lærer det os om, hvordan vi kan anvende Bibelen?

Det gode ved at lade Skriften fortolke Skriften er, at den kaster yderligere lys over sin egen mening. Ved at følge det princip kæder vi ikke kritikløst forskellige afsnit sammen for at bevise vores mening. I stedet overvejer vi nøje hvert afsnits sammenhæng. Ud over den umiddelbare sammenhæng før og efter det afsnit, vi undersøger, bør vi også tage hensyn til den bog, afsnittet findes i. Og fordi Paulus i Bibelen siger, at "alt, hvad der tidligere er skrevet, er jo skrevet, for at vi skal lære af det" (Rom 15,4), bør vi studere alt det, Skriften siger om et givet emne.

"Bibelen fortolker sig selv. Det ene skriftsted bør sammenlignes med det andet. Den studerende bør lære at betragte ordet som en helhed og se de forskellige deles forhold til hinanden. Han bør erhverve sig kendskab til dets store hovedemne, til Guds oprindelige formål med verden, til den store strids opståen og til frelsesgerningen" (Ellen White, *Uddannelse*, side 192).

Når vi sammenligner Skriften med Skriften, er det vigtigt at studere Bibelen grundigt. Hvis det er muligt, bør vi gøre det på dens oprindelige sprog, eller i det mindste med en bibeloversættelse, der er tro over for betydningen af det oprindelige hebraiske eller græske sprog. Kendskab til de oprindelige sprog er ikke nødvendigt for at få en god forståelse af Bibelen; men det kan være til stor hjælp. Hvis det ikke er muligt, vil et trofast studium af Guds Ord under bøn og med en ydmyg og underdanig holdning bære stor frugt.

Til at
tænke over

Tænk over et af vores trospunkter, som fx de dødes tilstand, hvor det kan føre til en forkert opfattelse, hvis vi kun fokuserer på nogle få udvalgte tekster, og ignorerer andre tekster. Hvad fortæller det om, hvor vigtigt det er at læse alt det, Bibelen siger om et emne, for bedst at kunne forstå, hvad Bibelen lærer?

Sola Scriptura og Ellen White

Es 8,20

Hvorfor er det altid vigtigt at henvise tilbage til Bibelens "belæring" og "budskab" som normen for vores lære og trospunkter? Hvad betyder det for de profeters arbejde, som ikke er blevet en del af Bibelens kanon?

Når vi taler om sola Scriptura (ved Skriften alene), bliver syvendedags adventister uundgåeligt konfronteret med spørgsmålet om, hvad vi gør med Ellen White, som også var inspireret af Gud, og tjente som Guds budbringer til hans "rest"-folk. Hvad er forholdet mellem hendes skrifter og Bibelen?

Selv en overfladisk læsning af Ellen Whites skrifter viser tydeligt, at for hende var Bibelen grundlæggende og central i al tankegang og teologi. Hun bekræfter gentagne gange, at Bibelen er den højeste autoritet og ultimative norm og standard for alle trospunkter, tro og praksis (se *Mod en bedre fremtid*, s. 481-482). Hun støttede og holdt tydeligt fast ved det store protestantiske princip om sola Scriptura (se *Mod en bedre fremtid*, s. 11).

Ellen Whites egen holdning med hensyn til hendes skrifter sammenlignet med Bibelen var "et mindre lys, som skal lede mænd og kvinder til det større lys," Bibelen (*The Advent Review and Sabbath Herald*, 20. januar 1903). Hendes skrifter er aldrig en genvej til eller en erstatning for grundigt bibelstudium. Faktisk siger hun: "Du kender ikke Skrifterne. Hvis du havde gjort Guds Ord til dit studium, med et ønske om at opnå Bibelens standard og nå kristen fuldkommenhed, ville du ikke have brug for *Vidnesbyrdene*. Det er, fordi du har undladt at gøre dig kendt med Guds inspirerede bog, at han har forsøgt at nå dig gennem enkle, direkte vidnesbyrd" (Ellen White, *Testimonies for the Church*, 2. bind, side 605).

Hendes skrifter bør værdsættes som sådan. De deler den samme slags inspiration som de bibelske forfattere havde; men de har en anden funktion end Bibelen. Hendes skrifter er ikke et tillæg til Skriften, men er underlagt Den Hellige Skrift. Det var aldrig hendes hensigt, at hendes skrifter skulle tage Bibelens plads. I stedet ophøjede hun Bibelen som den eneste standard for tro og handling.

Til at
tænke over

Tænk over, hvilken ufattelig gave vi er blevet givet gennem Ellen Whites arbejde. Hvordan kan vi lære at sætte større pris på det fantastiske lys, som kommer fra hendes skrifter, mens vi stadigvæk opretholder Bibelens suverænitæt?

Til videre studium

- Ellen White,
Uddannelse, "Bibelkundskab og bibelstudium", s. 187-194;
Selected Messages, 3. bd., "The Primacy of the Word", s. 29-33.

"Den, som studerer Bibelen, burde opdrages til at nærme sig den med et lærevilligt sind. Vi skal ransage den, ikke for at finde beviser, som kan støtte vore meninger, men for at få at vide, hvad Gud vil sige os. Sand bibelkundskab kan kun forstås ved hjælp af den Ånd, ved hvem ordet blev givet. Og for at erhverve denne kundskab må vi leve af den. Vi må adlyde alt, hvad Guds ord befaler... Studiet af Bibelen kræver vores flittigste bestræbelser og ihærdig tænken. Lige som guldgraveren graver efter de gyldne skatte i jorden, sådan må vi alvorligt og utrætteligt søge efter skattene i Guds ord" (Ellen White, *Uddannelse*, s. 190-191).

"Når du gør Bibelen til din mad og drikke, når du gør dens principper til din karakters elementer, vil du blive bedre i stand til at vide, hvordan du skal modtage råd fra Gud. Jeg ophøjer det dyrebare ord for jer i dag. Lad være med at gentage, hvad jeg har sagt og sige: 'Søster White har sagt dette,' og 'søster White har sagt hint.' Find ud af, hvad Israels Herre og Gud siger, og følg dernæst det, han befaler" (Ellen White, *Selected Messages*, 3. bd., s. 33).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. Hvilke forkerte trospunkter har nogle mennesker, fordi de kun har set på nogle få udvalgte tekster i stedet for alt det, Bibelen siger om et emne?**
- 2. I Matt 11,11 sagde Jesus om Johannes Døber: "Sandelig siger jeg jer: Blandt kvindefødte er der ikke fremstået nogen større end Johannes Døber. Men den mindste i Himmeriget er større end han." Jesus henviste her til en profet, som ikke har skrevet en bog i Bibelen. Alligevel sagde han disse positive ting om ham. Hvad siger det om, hvorfor en profet ikke behøver at have en bog med i Bibelen, men alligevel kan være en sand profet? Hvad kan vi syvendedags adventister lære af det?**
- 3. Adventister er ikke de eneste, som hævder, at Bibelen er den afgørende autoritet. Andre kirkesamfund gør det samme. Hvordan kan vi forklare de modstridende trospunkter, som andre kristne påstår også findes i Bibelen?**

Hvorfor fortolkning er nødvendig

Ugens vers

"Men uden tro er det umuligt at behage ham; for den, som kommer til Gud, må tro, at han er til og lønner dem, som søger ham"
(Hebr 11,6).

Introduktion

At læse Bibelen betyder også at fortolke den. Men hvordan gør vi det? Hvilke principper benytter vi? Hvordan skal vi for eksempel forholde os til de forskellige slags skrifter, vi finder i Bibelen? Er fx det afsnit, vi læser, en lignelse, en profetisk-symbolsk drøm eller en historisk beretning? Vores svar på sådanne vigtige spørgsmål om genre i Bibelen forudsætter i sig selv en fortolkning.

Fra tid til anden benytter mennesker Bibelen som et slags guddommeligt orakel: de åbner Bibelen på må og få for at finde et vers, som de håber vil give dem et svar. Men en tilfældig sammenkædning af bibelvers, som man finder, kan føre til meget mærkelige og forkerte konklusioner.

Da en mand fx forlod sin kone til fordel for en anden kvinde, fandt hans kone stor trøst i følgende tekst: "Jeg sætter fjendskab mellem dig og kvinden" (1 Mos 3,15). Ud fra denne tekst var hun overbevist om, at hendes mands sidespring ikke ville vare ved!

Enhver tekst brugt uden for dens sammenhæng bliver hurtigt en undskyldning for ens egen agenda og ideer. Derfor er der et stort behov for ikke kun at læse Bibelen, men også at fortolke den rigtigt.

Ugens tekster

- Luk 24,36-45
- 1 Kor 12,10
- 1 Kor 14,26
- ApG 17,16-32
- Joh 12,42-43

Forudsætninger

Luk 24,36-45

Hvad forhindrede disciplene, som kendte Skriften så godt, i at se Guds Ords sande betydning, selv når begivenheder, der var forudsagt i Skriften, gik i opfyldelse lige for deres øjne?

Ingen kommer til Bibelens tekst med et tomt sind. Enhver læser, enhver bibelstuderende, kommer til Bibelen med en særlig historie og personlig erfaring, som uundgåeligt præger fortolkningsprocessen. Selv disciplene havde deres egne specielle ideer om, hvem Messias var, og hvad de mente, han skulle gøre. Det var baseret på deres tids forventninger. Deres stærke overbevisninger forhindrede en tydelig forståelse af den bibelske tekst. Det er med til at forklare, hvorfor de så ofte misforstod Jesus og begivenhederne omkring hans liv, død og opstandelse.

Vi har alle en række meninger om denne verden, om den egentlige virkelighed, om Gud, osv., som vi forudsætter og måske ubevidst tager for givet, når vi fortolker Bibelen. Ingen kommer til Bibelen med et tomt sind. Hvis en persons verdensopfattelse kategorisk udelukker enhver form for overnaturlig indgriben fra Guds side, vil vedkommende ikke læse og forstå Skriften som en sandfærdig og pålidelig gengivelse af, hvad Gud har gjort i historien, men vil fortolke den meget anderledes end den, som accepterer, at det overnaturlige eksisterer.

Bibelfortolkere kan ikke helt adskille sig fra deres egen fortid, deres erfaringer, ideer og forudfattede opfattelser og meninger. Total neutralitet eller absolut objektivitet er umulig. Bibelstudium og teologiske betragtninger sker altid på baggrund af forudsætninger om Gud og hans ords natur.

Den gode nyhed er, at Helligånden kan åbne og korrigere vores begrænsede perspektiv og forudsætninger, når vi læser Skriftens ord med et åbent sind og oprigtigt hjerte. Bibelen bekræfter gentagne gange, at mennesker med meget forskellig baggrund var i stand til at forstå Guds Ord, og at Helligånden vejleder os "i hele sandheden" (Joh 16,13).

Hvad er nogle af dine grundlæggende forudsætninger for at forstå verden? Hvordan kan du overgive dem alle til Guds Ord, så Ordet selv kan omforme dine tanker, så de kommer mere i harmoni med den virkelighed, som Bibelen forkynder?

Til at tænke over

Oversættelse og fortolkning

Bibelen blev skrevet på et meget gammelt sprog. Det Gamle Testamente blev for det meste skrevet på hebraisk med nogle få afsnit på aramæisk, og Det Nye Testamente blev skrevet på koiné-græsk. De fleste mennesker i verden i dag kan ikke tale eller læse disse gamle sprog. Bibelen bliver derfor oversat til forskellige moderne sprog. Men som enhver god oversætter ved, involverer enhver oversættelse altid en vis grad af fortolkning. Nogle ord på et sprog har ikke et helt tilsvarende ord på et andet sprog. Kunsten og evnen til omhyggeligt at oversætte og derefter fortolke tekster kaldes hermeneutik.

I alle disse tekster ser vi tanken om fortolkning og oversættelse. I Luk 24,27 var selv Jesus nødt til at forklare Skriftens mening for disciplene. Hvad siger det om, hvor vigtigt fortolkning er?

1 Kor 12,10
1 Kor 14,26
Joh 1,41; 9,7
ApG 9,36
Luk 24,27

Det græske ord *hermeneuo*, som ordet hermeneutik (bibelsk fortolkning) kommer fra, har sin oprindelse i det græske gudenavn Hermes. Hermes blev anset for at være udsending og budbærer for guderne, og han havde blandt andet ansvar for at oversætte guddommelige budskaber for folket.

Den afgørende pointe for os med hensyn til hermeneutik er, at vi kun har adgang til teksten i oversat form, med mindre vi er i stand til at læse originalsprogene. Heldigvis er mange oversættelser gode til at videregive den væsentlige betydning. Vi har ikke brug for at kunne de oprindelige sprog for at blive i stand til at forstå de afgørende sandheder, som åbenbares i Skriften, selv om det kan være gavnligt at have den sproglige kunnen. Men selv med en god oversættelse er det vigtigt med en korrekt fortolkning af teksten, noget vi så i Luk 24,27. Hovedhensigten med hermeneutik er at udtrykke de bibelske teksters mening korrekt og at hjælpe os til at vide, hvordan vi korrekt skal anvende teksternes lære i vores liv her og nu. Som teksten i Lukasevan-geliet viser, gjorde Jesus det for sine disciple. Forestil dig, hvordan det må have været at have Jesus til at forklare Bibelen for dig!

Mange mennesker har adgang til forskellige oversættelser, men mange har det ikke. Hvorfor er det vigtigt, at vi studerer Bibelen under bøn og med et ønske om at adlyde det, den lærer, uanset hvilke oversættelser vi har at arbejde med?

Til at
tænke over

Bibelen og Kultur

ApG 17,16-32

I ApG 17 forsøger Paulus at forkynde evangeliet i en ny sammenhæng, nemlig den græske kulturs filosofi. Hvilken indflydelse har en anderledes kulturel baggrund på, hvordan vi vurderer betydningen af forskellige ideer?

Det kan være nyttigt for vores forståelse af visse bibelske afsnit at kende til mellemøstlig kultur. "For eksempel betragtede hebraisk kultur en person som ansvarlig for handlinger, han ikke begik, men tillod at ske. Derfor er det almindeligt, at de inspirerede forfattere af Guds Ord beskriver, at Gud aktivt udfører handlinger, som man i vestlig tankegang vil sige, at han tillader at ske eller ikke forhindrer, fx at Faraos forhædede sit hjerte" (*Methods of Bible Study*, sec. 4).

Kultur stiller også nogle vigtige hermeneutiske spørgsmål. Er Bibelen kulturelt betinget og dermed kun relevant i dens påstande i den pågældende kultur? Eller når det guddommelige budskab ud over den bestemte kultur og henvender sig til alle mennesker? Hvad sker der, hvis vores egen kulturelle erfaring bliver grundlaget og den afgørende prøve for vores fortolkning af Skriften?

I ApG 17,26 giver apostlen Paulus et interessant perspektiv af virkeligheden, som ofte overses, når vi læser teksten. Han udtaler, at Gud har skabt os alle af ét menneske. Selv om vi kulturelt er forskellige, er der bibelsk set et fælles bånd, der forbinder alle mennesker på trods af kulturelle forskelle, og det skyldes, at Gud er skaber af alle mennesker. Vores synd og behov for frelse er ikke begrænset til en enkelt kultur. Vi har alle brug for den frelse, der tilbydes os gennem Jesu død og opstandelse.

Selv om Gud talte til specifikke generationer, sørgede han for, at de fremtidige generationer, som læste Guds Ord, kunne forstå de sandheder, der når ud over de lokale og begrænsede forhold, som eksisterede, da Bibelens tekst blev skrevet.

Tag som en parallel algebra, som først blev opfundet i det 9. århundrede i Baghdad. Betyder det så, at sandhederne og principperne i denne gren af matematikken kun er begrænsede til den tid og det sted? Selvfølgelig ikke.

Det samme princip gør sig gældende med sandhederne i Guds Ord. Selv om Bibelen blev skrevet for så længe siden i en kultur, som er meget anderledes end vores, er de sandheder, den indeholder lige så relevante for os nu, som de var for dem, de først blev skrevet til.

Vores syndige og faldne natur

Joh 9,39-41;
12,42-43

Hvad forhindrede menneskene i disse bibelttekster i at tage imod sandheden i det bibelske budskab? Hvilken advarsel kan vi tage til os fra disse hændelser?

Det er let at se tilbage med foragt på de religiøse ledere, som forkastede Jesus på trods af så store beviser. Men vi må være forsigtige, så vi ikke selv har en lignende holdning, når det gælder Guds Ord.

Der er ingen tvivl om, at synd radikalt har forandret, ødelagt og slået vores forhold til Gud i stykker. Synden påvirker alt i vores menneskelige tilværelse. Den påvirker også vores evne til at forstå Skriften. Det er ikke kun det faktum, at vores menneskelige tanker så let bliver brugt til syndige formål; men vores sind og tanker er blevet ødelagt af synd og derfor lukket over for Guds sandhed. Følgende kendetegn på denne ødelæggelse ses i vores tankegang: stolthed, selvbedrag, tvivl, afstand og ulydighed.

En stolt person sætter sig selv højere end Gud og hans ord. Det sker, fordi stolthed fører til, at fortolkeren lægger størst vægt på den menneskelige fornuft som den øverste dommer over sandhed, også de sandheder, vi finder i Bibelen. En sådan holdning nedgør Skriftens guddommelige autoritet.

Nogle mennesker har en tendens til kun at ville lytte til de ideer, som de synes om, selv om de er i modsætning til Guds åbenbarede vilje. Gud har advaret os om faren ved selvbedrag (Åb 3,17). Synd fører også til tvivl, så vi bliver usikre og har en tendens til ikke at tro på Guds Ord. Når man starter med tvivl, vil fortolkningen af den bibelske tekst aldrig føre til vished. I stedet vil den, der tvivler hurtigt ophøje sig selv til en stilling, hvor vedkommende dømmes, hvad der er og ikke er acceptabelt i Bibelen. Det er et meget farligt standpunkt.

I stedet bør vi komme til Bibelen med tro og underkastelse, ikke med en kritisk og tvivlende holdning. Stolthed, selvbedrag og tvivl fører til, at man tager afstand fra Gud og Bibelen og vil føre til ulydighed, det vil sige, manglende villighed til at følge Guds åbenbarede vilje.

Har du nogen sinde kæmpet mod en overbevisning, du er kommet frem til ved at læse Bibelen, noget der tydeligt har vist dig hvad du skal gøre, men som du ikke ønsker at gøre?

Til at
tænke over

Hvorfor fortolkning er vigtig

Neh 8,1-3.8

Hvorfor er en tydelig forståelse af Guds Ord så vigtig for os, ikke kun som enkeltpersoner, men også som kirke?

Det vigtigste spørgsmål i Bibelen er spørgsmålet om frelse, og hvordan vi bliver frelst. Hvad ellers har i det lange løb betydning? Jesus selv spurgte, hvad det gavner et menneske at vinde alt det, verden kan tilbyde, men miste sin sjæl (Matt 16,26).

Men at vide, hvad Bibelen lærer om frelse, er meget afhængig af fortolkning. Hvis vi går til Bibelen og fortolker den på en forkert måde, vil vi mest sandsynligt komme til de forkerte konklusioner ikke kun med hensyn til opfattelsen af frelse, men i alt andet, som Bibelen lærer. Selv på apostlenes tid havde vranglære faktisk sneget sig ind i kirken, og det skyldtes utvivlsomt forkert fortolkning af Skriften.

2 Pet 3,15-16

Hvad siger disse vers om, hvor vigtig en korrekt læsning af Skriften er?

Hvis vi virkelig er "bogens folk", som ønsker at leve i overensstemmelse med Bibelen og Bibelen alene, og vi ikke har andre autoritetskilder som tradition, trosbekendelser eller kirkens lære til at fortolke Bibelen for os, er spørgsmålet om den rigtige bibelske hermeneutik altafgørende; for vi har kun Bibelen til at fortælle os, hvad vi skal tro, og hvordan vi skal leve.

Spørgsmålet om Skriftens fortolkning er afgørende for kirkens teologiske og missiologiske sundhed. Uden en korrekt fortolkning af Bibelen kan der ikke være enhed i trospunkter og lære og dermed heller ingen enhed i kirken eller dens mission. En dårlig og fordrejet teologi vil uvægerligt føre til en mangelfuld og fordrejet mission. Hvis vi har et budskab at forkynde for verden, men er forvirrede mht. hvad budskabet betyder, hvor effektive vil vi være, når vi præsenterer dette budskab til dem, der har brug for at høre det?

Til at tænke over

Læs de tre englebudskaber i Åb 14,6-12. Hvilke teologiske emner handler de om, og hvorfor er en korrekt forståelse af dem af så stor betydning for vores mission?

Til videre studium

- Ellen White, *Vejen til Kristus*, "Hvad gør man med tvivl?" s. 117-127
Dokumentet *Methods of Bible Study*:
Sec. 1: "Bible Study: Presuppositions, Principles, and Methods"
Sec. 2: "Presuppositions Arising for the Claims of Scripture" and
Sec. 3: "Principles for Approaching the Interpretation of Scripture"
(adventistbiblicalresearch.org/materials/bible-interpretation-hermeneutics/methods-bible-study).

"I dit studium af ordet skal du lægge dine forudfattede meninger og nedarvede og fremelskede ideer fra dig ved undersøgelsens dør. Du vil aldrig nå frem til sandheden, hvis du studerer Skriften for at bekræfte dine egne ideer. Læg disse fra dig ved døren og gå med et oprigtigt hjerte ind for at høre, hvad Herren har at sige til dig. Når den ydmyge sandhedssøger sidder ved Kristi fødder og lærer af ham, giver ordet ham forståelse. Til dem, der i deres egen indbildskhed føler sig for vise til at studere Bibelen, siger Kristus: Du må blive ydmyg af hjerte, hvis du ønsker at få visdom til frelse.

Lad være med at læse ordet i lys af tidligere meninger; men gransk ordet nøje og under bøn med et sind rensat for fordomme. Hvis du bliver overbevist, mens du læser, og du opdager, at de meninger, du sætter højt, ikke er i overensstemmelse med ordet, skal du ikke forsøge at få ordet til at passe med dine meninger. Du skal lade dine meninger tilpasse sig ordet. Lad ikke det, du tidligere har troet eller gjort, styre din forståelse. Luk dit sinds øjne op og se de smukke ting i loven. Find ud af, hvad der er skrevet, og stil derefter dine fødder på den evige klippe" (Ellen White, *Messages to Young People*, s. 260).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. Hvilken indflydelse har vores verdensopfattelse, uddannelse og kultur på vores fortolkning af Skriften? Hvorfor er det vigtigt for os at være opmærksom på de ydre indflydelser, som vi helt automatisk tager med i vores fortolkning af Bibelen?**
- 2. Vi er alle syndere og negativt påvirket af synd. Hvordan kan synd påvirke den måde, vi læser Bibelen på? Kan et ønske om at gøre noget, der bliver fordømt i Bibelen, få os til at læse Bibelen på en fordrejet måde?**
- 3. Hvordan kan en større forståelse af de bibelske tidsperioder og kulturer hjælpe os til bedre at forstå visse dele af Bibelen?**

Sprog, tekst og sammenhæng

Ugens vers

"Tag denne lovbog, og læg den ved siden af Herren jeres Guds pagts ark! Der skal den ligge som vidne imod dig" (5 Mos 31,26).

Introduktion

Blandt verdens milliarder af mennesker tales der over 6.000 sprog. Hele Bibelen er blevet oversat til over 600 sprog, og Det Nye Testamente eller dele af Bibelen til over 2.500 andre sprog. Det betyder, at Bibelen kun er oversat til ca. halvdelen af verdens kendte sprog. Ca. 1,5 milliarder mennesker har ikke Bibelen eller dele af den oversat til deres modersmål. Der er stadigvæk et stort arbejde at udføre, men forskellige bibelselskabers indsats har sikret, at 6 milliarder mennesker kan læse Bibelen.

Det er en stor velsignelse at tilhøre dem, der har Bibelen på sit eget sprog! Vi tager det ofte for givet og glemmer, at ikke alene er der mange, der ikke har Bibelen, men også at i Europa blev Bibelen med vilje holdt væk fra almindelige mennesker i århundreder. Takket være bogtrykkerkunsten og Reformationen er det ikke længere tilfældet. De af os, som har en bibel, bliver ved med at se på, hvordan vi, fyldt af Helligånden, kan lære at studere Bibelen og få et nærmere forhold til den Herre, som åbenbares på dens sider.

Ugens tekster

- 5 Mos 32,46-47
- 1 Kong 3,6
- 4 Mos 6,24-26
- 1 Mos 1,26-27
- 1 Mos 2,15-23; 15,1-5

At forstå Skrifterne

2 Tim 3,16-17

Med hvilken hensigt blev Bibelen givet?

Bibelen blev givet som et vidnesbyrd om Guds handlinger i historien, hans plan om at frelse den faldne menneskehed og for at oplære os i retfærdighed. Gud valgte at gøre det gennem menneskers sprog, og gjorde sine tanker og ideer synlige gennem menneskelige ord. Da Gud frelste Israel ud af Egypten, valgte han et specifikt folk til at videregive hans budskab til alle folkeslag. Han tillod det folk at videregive hans ord gennem deres sprog, hebraisk (og nogle få afsnit på aramæisk, som er beslægtet med hebraisk).

Den græske kulturs fremgang bragte nye muligheder og gjorde det muligt for Det Nye Testamente at blive kommunikeret på verdenssproget græsk, som blev talt i store dele af datidens verden. Der var til og med en græsk oversættelse af Det Gamle Testamente. Dette verdenssprog gjorde det muligt for apostlene og den tidlige kirke at udbrede budskabet til store dele af verden med ny missionsiver efter Jesu død. Senere bevidnede Johannes "Guds ord og Jesu Kristi vidnesbyrd, alt det, han har set" (Åb 1,2). På den måde tilkendegiver Bibelen kontinuiteten i dette inspirerede vidnesbyrd fra første til sidste forfatter.

5 Mos 32,46-47

Hvorfor var det så vigtigt for Israels børn at følge "alle ordene i denne lov", toraen eller "undervisningen"? Hvordan kan Guds Ord forlænge vores liv? Hvad mon det betyder i vores sammenhæng i dag?

Nogle mennesker har ikke alene Bibelen oversat til deres eget sprog, men de har også forskellige versioner af den på deres eget sprog. Andre har måske kun en udgave, hvis de er heldige. Men uanset, hvad du har, er det vigtigste at sætte pris på den som Guds Ord og følge det, den lærer.

Til at
tænke over

Hvorfor er det aldrig "nogen ligegyldig sag" (5 Mos 32,47) at adlyde Guds Ord og også lære det til vores børn?

Ord og deres betydning

På ethvert sprog er der ord, der har en så rig og dyb mening, at det er vanskeligt at finde et enkelt ord på et andet sprog som en fyldestgørende oversættelse. Sådanne ord kræver et grundigt studium af deres anvendelse i Bibelen for at forstå bredden af deres betydning.

1 Kong 3,6
Sl 57,4;
66,20; 143,8;
Mika 7,20

Hvordan viser Gud sin godhed og trofasthed mod sine skabte væsener?

Det hebraiske ord *chesed* (på dansk ofte oversat med trofasthed) er et af de rigeste og mest indholdsrige ord i Det Gamle Testamente. Det beskriver Guds kærlighed, barmhjertighed, nåde og hans pagts-troskab over for sit folk. I de få teksthenvísninger ovenover har vi set, at Gud viser sin "tjener David stor godhed (*chesed*)" (1 Kong 3,6). Han "sender sin godhed (*chesed*) og troskab" (Sl 57,4). Med hensyn til Israel vil han vise "troskab mod Jakob, og trofasthed (*chesed*) mod Abraham" (Mika 7,20). Der er skrevet adskillige bøger om ordet *chesed*, som forsøger at sammenfatte dybden i Guds barmhjertighed og kærlighed over for os.

4 Mos 6,24-26
Job 3,26
Sl 29,11
Es 9,6; 32,17

Hvad er den "fred" eller shalom, som disse tekster omtaler?

Det hebraiske ord *shalom* bliver ofte oversat med "fred". Men ordets betydning er langt dybere og bredere end det. Det kan også oversættes med "helhed, fuldstændighed og velbefindende". Guds velsignelser og godhed holder os i en tilstand af *shalom*, som er en gave fra Gud (4 Mos 6,24-26).

Som en modsætning fører Jobs vanskelige erfaring til en situation, hvor han ikke får "fred, ikke hvile", for han mangler *shalom*. I vores hektiske verden er det en stor velsignelse at kunne byde sabbatten velkommen med ordene *Shabbat shalom*, for vores samfund med Gud giver os den bedst tænkelige fred og helhed, som vi ønsker i vores tilværelse.

Til at
tænke over

Hvordan kan vi opleve virkeligheden af, hvad disse ord betyder, selv om vi ikke altid forstår dybden i den oprindelige betydning af dem og uanset, hvilket sprog vi taler og læser?

Gentagelse, ordspil og betydning

I hebraisk tankegang er der mange måder at udtrykke tanker og ideer på, som forstærker og understreger deres betydning. I modsætning til europæiske sprog, indeholder hebraisk ingen tegnsætning, så sprogets opbygning har udviklet andre måder at kommunikere sådanne tanker på.

1 Mos 1,26-27
Es 6,1-3

Hvilke ord gentages i hver af disse tekster? Hvad er betydningen af, at sådanne ord gentages i en tekst?

En måde, hvorved de hebraiske forfattere kunne understrege en bestemt egenskab hos Gud, var ved at gentage den tre gange. Når skabelsesberetningen når højdepunktet i Guds skabergerning, understreger teksten den enestående betydning, menneskets skabelse har. Udtrykket *bara*, "at skabe", har altid kun Gud som grundled. Det betyder, at det kun er Gud, der har magt til at skabe uden at være afhængig af forud eksisterende materie. I 1 Mos 1,27 beskrives menneskets skabelse: "Gud *skabte* mennesket i sit billede; i Guds billede *skabte* han det, som mand og kvinde *skabte* han dem." Bemærk den trefoldige gentagelse af ordet "skabte". På den måde understreger Moses, at menneskene er skabt af Gud, og at de er skabt i hans billede. Det var disse sandheder, han ønskede at lægge vægt på.

I Esajas' syn og kald, gentager seraferne ordene "Hellig, hellig, hellig er Hærskarers Herre" (Es 6,3). Eftertrykket ligger på Guds hellighed, hvis tilstedeværelse fylder templet. Vi ser også denne hellighed gennem Esajas' ord, når han står foran den Almægtige: "ve mig, det er ude med mig!" (Es 6,5). Selv en profet som Esajas skammede sig over sin egen uværdighed, da han oplevede Guds hellighed og karakter. Selv her, længe før Paulus kommer med en udlægning af menneskenes syndighed og behov for en frelser (Rom 1-3), ser vi, at Bibelen giver udtryk for menneskehedens syndige natur selv hos et "godt" menneske som Esajas.

I Dan 3 har vi en gentagelse (med variationer) af udtrykket "den billedstøtte, kong Nebukadnesar havde opstillet" (Dan 3,1.2.3.5.7.12.14.15.18). Dette udtryk eller variationer af det, gentages 10 gange i kapitlet for at vise kontrasten mellem Nebukadnesars trodsige handling mod det billede, som Gud gennem Daniel havde åbenbaret for ham (Dan 2,31-45). Det, der lægges vægt på her, er, hvordan et menneske forsøger at gøre sig selv til en gud, som skal tilbedes i modsætning til den eneste sande Gud, som alene er tilbedelse værdig.

Tekst og sammenhæng

Ord i Bibelen forekommer altid i en sammenhæng. De står ikke alene. Et ord har sin umiddelbare sammenhæng i en sætning, og det er den enhed, der først må forstås. Dernæst er der en større sammenhæng i det overordnede tekstafsnit, hvor sætningen forekommer. Det kan være i et kapitel, en del af et kapitel, eller en serie af flere kapitler. Det er vigtigt at forstå, så godt som det kan lade sig gøre, den sammenhæng ord og sætninger forekommer i for ikke at drage forkerte konklusioner.

1 Mos 1,27
1 Mos 2,7

Sammenlign de to tekster. Læs dernæst 1 Mos 2,15-23. Hvordan kan vi ud fra disse forskellige tekster og sammenhæng forstå definitionen af "adam", det hebraiske ord for "menneske"?

Vi har allerede set, at gentagelsen af ordet *bara'* i 1 Mos 1,27 tilkendegiver, at der lægges vægt på menneskets skabelse. Nu ser vi, at mennesket defineres i dette vers' sammenhæng som "mand og kvinde." Det betyder, at det hebraiske udtryk *adam i denne tekst* skal forstås som en generisk henvisning til menneskeheden eller menneskeslægten.

Men i 1 Mos 2,7 bruges det samme ord *adam* til at henvise til, hvordan Adam blev formet af "jord" (*adamah* på hebraisk – læg mærke til ordspillet). Her er det kun manden Adam, der henvises til, for Eva bliver ikke skabt før senere og på en helt anden måde. I hver tekst, selv i en sammenhæng med kun to kapitler, ser vi en forskel mellem definitionen af *adam* som "menneskeheden" (1 Mos 1,27) og mennesket Adam (1 Mos 2,7). At Adam er en person bliver senere bekræftet i slægtstavlerne (1 Mos 5,1-5; 1 Krøn 1,1; Luk 3,38) og i henvisning til Jesus, som bliver den "anden Adam" (Rom 5,12-14).

På samme måde som ordet Adam forekommer i en specifik tekst, findes sammenhængen for skabelsen af Adam og Eva i den større skabelsesberetning i 1 Mos 1-2. Det er, hvad vi mener med en større sammenhæng. Et sådant afsnit giver læseren yderligere temaer, ideer og udviklinger. 1 Mos 2,4-24 bliver nogle gange omtalt som den anden skabelsesberetning, men der er faktisk kun en forskel i, hvad der lægges vægt på (se næste uges studium). Men i begge beretninger ser vi menneskenes definitive oprindelse.

Til at
tænke over

Som vi ser, er mand og kvinde – menneskeheden – Guds direkte skaberværk. Hvad siger det om, hvor tåbelig "verdens visdom" (1 Kor 1,20) er, ved at påstå, at vi blev til ved et tilfælde?

Bøger og deres budskab

De største enheder i Bibelen er dens bøger. Bibelske bøger blev skrevet med forskellig hensigt og under forskellige omstændigheder. Nogle var profetiske budskaber; andre var samlinger, som fx Salmernes Bog. Der er historiske bøger som 1. og 2. Kongebog, og der er breve til forskellige menigheder skrevet af Paulus og andre.

I vores forsøg på at forstå en bogs betydning og budskab, er det vigtigt at begynde med dens forfatterskab og baggrund. Mange af Bibelens bøger tilskrives en forfatter. De første fem bøger i Det Gamle Testamente siges at være skrevet af Moses (Jos 8,31-32; 1 Kong 2,3; 2 Kong 14,6; 21,8; Ezra 6,18; Neh 13,1; Dan 9,11-13; Mal 4,4). Det bekræftes af Jesus (Mark 12,26; Joh 5,46-47; Joh 7,19) og apostlene (ApG 3,22; Rom 10,5). I andre tilfælde bliver de bibelske forfattere ikke identificeret. For eksempel ved vi ikke, hvem der skrev Ruths og Esters bog eller de mange historiske bøger som Samuelsbøgerne, Kongebøgerne og Krønikebøgerne.

Hvilken betydning har det for os, at Moses skrev Første Mosebog?

De fire sidste Mosebøger blev selvfølgelig skrevet efter udgangen af Egypten. Men fordi Første Mosebog er grundlæggende som en historie om Guds handlinger fra skabelsen til patriarkernes tid, er det logisk at antage, at den blev skrevet før udgangen af Egypten.

"Som årene gik, og han vandrede med sine hjerde på ensomme steder og spekulerede på sit folks undertrykkelse, tænkte han på Guds handlemåde med hans fædre og på de løfter, som var det udvalgte folks arv, og dag og nat bad han for Israel. Himmelske engle omgav ham med deres lys. Her skrev han Første Mosebog under Helligåndens inspiration" (Ellen White, *Patriarker og profeter*, s. 126).

Med Første Mosebog bliver vi fortalt ikke alene om vores oprindelse, men også om frelsesplanen, og hvordan Gud ville genløse den faldne menneskehed. Den plan bliver endnu mere tydelig gennem den pagt, som Gud indgår med Abraham, og som indeholder løftet om gennem ham at oprette et stort folk, som skulle være "så talrige som himlens stjerner og som sandet ved havets bred" (1 Mos 22,17).

Hvilke andre sandheder lærer vi gennem Første Mosebog, sandheder, som måske ellers ikke ville være kendt? Hvad siger det om, hvor vigtig Bibelen er for vores tro?

1 Mos 15,1-5
1 Mos 22,17-18

Til at
tænke over

Til videre studium

- Ellen White, *Mod en bedre fremtid*, "John Wicliff", s. 66-79;
"Luther for Rigsdagen", s. 118-137.

"Gud har i sit ord overdraget menneskene den kundskab, som er nødvendig for deres frelse, og Den hellige Skrift bør betragtes som en autoritativ, ufejlbarlig åbenbaring af Guds vilje. Skriften er standarden for karakteren. Den åbenbarer den kristne lære, og det er ud fra Skriften, at menneskene skal bedømme deres erfaringer ... Men skønt Gud har åbenbaret sin vilje for menneskene i sit ord, er Helligåndens stadige nærværelse og vejledning ikke overflødig – tværtimod. Vor frelser lovede, at Ånden ville gøre hans tjenere modtagelige for Ordet, kaste lys over det og vise, hvorledes det skulle anvendes i praksis. Da det er Guds ånd, der har inspireret til Bibelen, kan der umuligt være uoverensstemmelse mellem Åndens og Ordets undervisning" (Ellen White, *Mod en bedre fremtid*, s. 12).

Spørgsmål til
drøftelse

1. **Hvad kan du gøre for at få mest ud af den bibeloversættelse du har, uanset hvor mange der findes på dit sprog? Hvordan kan du lære at sætte større pris på Bibelen som Guds Ord og i tro forsøge at følge det, den lærer?**
2. **Tænk over forskellen mellem det, Bibelen lærer om menneskets oprindelse – at vi blev skabt af Gud i skabelsesugen – og det, menneskeheden kalder videnskab – at vi har udviklet os over milliarder af år. Hvad fortæller det om menneskets forståelses-evne i forhold til Bibelens lære om en almægtig Gud?**
3. **Hvilke bibelredskaber er tilgængelige for dig, som kan hjælpe dig til bedre at forstå Bibelen? Hvordan kan du lære at anvende noget af det, vi har studeret i denne uge, i forhold til fortolkning af Bibelen, selv om du ikke har ekstra redskaber?**
4. **Israels børn blev befalet at lære deres egne børn de store sandheder, som de havde fået, og genfortælle beretningerne om Guds ledelse i deres liv (5 Mos 4,9). Bortset fra den indlysende fordel ved at give troen videre, hvad er det ved genfortællingen af beretningerne om Guds ledelse i vores liv, som har en tendens til at styrke vores egen tro? Hvorfor gavner det også os selv at dele bibelske sandheder med andre?**

Første Mosebog som grundlag, 1. del

Ugens vers

"I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begyndelsen hos Gud. Alt blev til ved ham, og uden ham blev intet til af det, som er. I ham var liv, og livet var menneskers lys" (Joh 1,1-4).

Introduktion

De første kapitler i Første Mosebog er grundlæggende for resten af Skriften. Bibelens vigtigste lære og trospunkter har deres grundlag i de kapitler. Der finder vi Guddommens natur, idet den arbejder sammen som Faderen, Sønnen (Joh 1,1-3; Hebr 1,1-2) og Ånden (1 Mos 1,2) i at skabe verden og alt, som er i den, og som kulminerer med skabelsen af menneskene (1 Mos 1,26-28). Første Mosebog introducerer os også for sabbatten (1 Mos 2,1-3), det ondes oprindelse (1 Mos 3), Messias og frelsesplanen (1 Mos 3,15), den store verdensomspændende vandflod (1 Mos 6-9), pagten (1 Mos 1,28; 2,2-3.15-17; 9,9-17; 1 Mos 15), spredningen af folk og sprog (1 Mos 10 og 11) og den slægtstavle, der danner rammen om bibelsk kronologi fra skabelsen til Abraham (1 Mos 5 og 11). Kraften i Guds talte ord (1 Mos 1,3; 2 Tim 3,16; Joh 17,17), menneskenes natur (1 Mos 1,26-28), Guds karakter (Matt 10,29-30), ægteskab mellem en mand og en kvinde (1 Mos 1,27-28; 2,18.21-25), forvaltning af jorden og dens resurser (1 Mos 1,26; 2,15.19) og løftet om håbet om en ny skabelse (Es 65,17; 66,22; Åb 21,1) bygger alle på de første kapitler i Første Mosebog, som vi skal studere i denne og næste uge.

Ugens tekster

- Joh 1,1-3
- 1 Mos 1,3-5
- 2 Mos 20,8-11
- Åb 14,7
- Matt 19,3-6
- Rom 5,12

I begyndelsen ...

1 Mos 1,1

Hvilke dybe sandheder åbenbares her?

Bibelen åbner med de mest storslåede og dybsindige ord; ord, som er enkle, men som samtidigt indeholder en umålelig dybde, når de studeres grundigt. Faktisk bliver de største filosofiske spørgsmål med hensyn til hvem vi er, hvorfor vi er her, og hvordan vi blev til, besvaret i Bibelens første sætning.

Vi er til, fordi Gud skabte os på et bestemt tidspunkt i fortiden. Vi blev ikke udviklet af intet; vi blev heller ikke til ved en tilfældighed, uden nogen bestemt eller overordnet hensigt, som meget af vores tids videnskabelige model for menneskenes oprindelse lærer. Darwinistisk udviklingslære står på alle måder i modsætning til Skriften, og forsøg hos nogle på at forene den med Bibelen, får kristendommen til at virke latterlig.

Vi blev også skabt af Gud på et ganske bestemt historisk tidspunkt: "i begyndelsen". Det må betyde, at Gud var til før denne begyndelse. Det vil sige, at Gud eksisterede før tid blev til og udtrykt i den daglige cyklus af "aften og morgen" og i de måneder og år, som alle markeres ved vores verdens forhold til solen og månen. Denne absolutte begyndelse bliver henvist til og støttet af andre skriftsteder i Bibelen, som hele tiden bekræfter, hvordan Gud i begyndelsen skabte (Joh 1,1-3).

Joh 1,1-3
Hebr 1,1-2

Hvem var aktiv i skabergerningen? Tænk over, hvad det vil sige, at det også var ham, der døde på korset.

Bibelen lærer, at det var Jesus, der skabte. Bibelen siger, at "alt blev til ved ham, og uden ham blev intet til af det, som er" (Joh 1,3). Gennem Jesus har Gud "skabt verden" (Hebr 1,1-2). Fordi alt har sin oprindelse i Jesus i begyndelsen, kan vi have håbet om, at han til sidst vil fuldende det, han har begyndt, for han er "Alfa og Omega", "begyndelsen og enden" (Åb 1,8; 22,13).

Til at
tænke over

Hvilken forskel gør det, at du ved, at du blev skabt af Gud? Forestil dig, at du ikke troede på det. Hvor anderledes ville du opfatte dig selv og andre, og hvorfor?

Skabelsesdagene

I den seneste tid har der været en tendens til ikke at opfatte skabelsesugen som bogstavelig, men som en metafor, en lignelse eller til og med en myte. Denne tanke er opstået i evolutionsteoriens kølvand, hvor man tager lange tidsperioder for givet for at forklare liv på vores planet.

Hvad lærer Bibelen om det emne? Hvorfor skal "dagene" i skabelsesberetningen i 1 Mos 1 opfattes som bogstavelige dage, ikke som figurative?

Hvordan bruges udtrykket "dag" i disse sammenhænge?

1 Mos 1,3-5
2 Mos 20,8-11

Det hebraiske ord *yôm*, som betyder "dag", bliver hele tiden brugt om en bogstavelig dag i hele skabelsesberetningen. Der er intet i skabelsesberetningen, der antyder, at der menes noget andet end bogstavelige dage, som vi opfatter dem i dag. Nogle forskere, som mener, at dagene ikke er bogstavelige, er faktisk nødt til alligevel at indrømme, at forfatterens hensigt var at beskrive bogstavelige dage.

Det er interessant, at Gud selv giver navn til denne første tidsenhed (1 Mos 1,5). *Yôm*, eller dag, defineres med sætningen "så blev det aften, og det blev morgen" (1 Mos 1,5.8. etc.). Ordet bruges i ental, ikke i flertal, og betyder en enkelt dag.

De syv dage i skabelsesugen skal derfor forstås som en fuldendt tidsenhed. Den introduceres med grundtallet 'echad ("en") efterfulgt af ordenstal (anden, tredje, fjerde, osv.). Dette mønster indikerer en fortløbende rækkefølge af dage, som kulminerer med den syvende. Der er ingen indikation i brugen af ord eller i selve den narrative form på, at der skulle være afstand mellem disse dage. Skabelsens syv dage er syv dage, som vi forstår dage i dag.

Den bogstavelige forståelse af dag blev også taget for givet, da Guds med sin egen finger skrev det fjerde bud. Det indikerer, at grundlaget for den ugentlige sabbatshvile på den syvende dag bygger på rækkefølgen af bogstavelige dage i skabelsesugen.

Skabelsesberetningen i Første Mosebog er ikke den eneste skabelse i Bibelen. Der er også en genskabelse ved Jesu genkomst, hvor Gud vil forvandle det forgængelige til uforgængeligt "i ét nu, på et øjeblik, ved den sidste basun" (1 Kor 15,52). Hvis Gud kan genskabe på et øjeblik, hvorfor skulle han bruge milliarder af år på den første skabelse, som teistisk evolution lærer?

Til at
tænke over

Sabbatten og skabelsen

I dag er den syvende dag som sabbat under kraftigt angreb både i verdslige og religiøse samfund. Det kan ses i globale forretningsvirksomheders arbejds-skemaer; i forsøget på at forandre kalenderen i mange europæiske lande, hvor mandagen er den første dag i ugen og søndag er den syvende: og ved den seneste pavelige udtalelse om klimaændring, hvor sabbatten på den syvende dag blive kaldt "den jødiske sabbat", og hvor han opfordrer verden til at fejre en hviledag for at mildne global opvarmning (Pave Frans, *Laudato Si'*, Vatican City: Vatican Press, 2015, s. 172-173).

1 Mos 2,1-3
2 Mos 20,8-11
Mark 2,27
Åb 14,7

Hvilken sammenhæng er der mellem opfattelsen af skabelsesugen og det fjerde bud? Hvordan hænger det sammen med de tre engles budskaber?

Bibelen siger: "På den syvende dag var Gud færdig med det arbejde, han havde udført" (1 Mos 2,2). Mange kreationister i dag fremhæver Guds skabergerning i skabelsens seks dage, men de undlader at anerkende, at Guds gerning ikke sluttede på den syvende dag. Hans arbejde endte, da han skabte sabbatten. Derfor siger Jesus: "Sabbatten blev til for menneskets skyld, og ikke mennesket for sabbattens skyld" (Mark 2,27). Jesus kunne komme med denne autoritative udtalelse, fordi han skabte sabbatten som et evigt tegn og segl på Guds pagt med sit folk. Sabbatten var ikke kun for jøderne, men for hele menneskeheden.

Første Mosebog indikerer tre ting, som Jesus gjorde efter, at han skabte sabbatten. For det første "hvilede" han (1 Mos 2,2), og gav os et guddommeligt eksempel på hans ønske om at hvile sammen med os. For det andet "velsignede" han den syvende dag (1 Mos 2,3). I skabelsesberetningen bliver dyrene velsignede (1 Mos 1,22), og Adam og Eva bliver velsignede (1 Mos 1,28), men den eneste dag, der specielt bliver velsignede, er den syvende. For det tredje "helligede" Gud den (1 Mos 2,3), eller "gjorde den hellig".

Ingen anden dag i Bibelen får disse betegnelser. Disse tre handlinger gentages i det fjerde bud, da Gud skrev med sin egen finger og pegede tilbage til skabelsen som grundlaget for sabbatten (2 Mos 20,11).

I Åb 14,7 og 2 Mos 20,11 nævnes sabbatsbuddet direkte som grundlaget for at tilbede Skaberen. Hvad er den direkte forbindelse mellem sabbatten og givenhederne i de sidste tider?

Til at
tænke over

Skabelse og ægteskab

De sidste ti år er der sket store forandringer i den måde samfundet og regeringer definerer ægteskab på. Mange lande i verden anerkender nu ægteskab mellem to af samme køn, og vælter tidligere love, der beskyttede den familiestruktur, som består af en mand og en kvinde som det centrale. Dette er en udvikling, der på mange måder er uden sidestykke, og det rejser nye spørgsmål med hensyn til ægteskabet som institution, forholdet mellem stat og kirke, og også ægteskabets og familiens ukrænkelighed, som de defineres i Bibelen.

Hvad lærer disse tekster om Guds ideal for ægteskabet?

1 Mos 1,26-28
1 Mos 2,18.21-24

På den sjette dag kom Gud til skabelsens klimaks, skabelsen af menneskene. Det er fascinerende, at flertalsformen for Gud første gang bruges i 1 Mos 1,26: "Lad os skabe mennesker i vort billede." Alle tre personer i Guddommen, som står i et indbyrdes kærlighedsforhold til hinanden, skaber nu det guddommeligt oprettede menneskelige personforhold i ægteskabet her på jorden.

"Gud skabte mennesket i sit billede; i Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem" (1 Mos 1,27). Adam sagde: "Nu er det ben af mine ben og kød af mit kød" (1 Mos 2,23), og Adam kalder hende "kvinde". Ægteskab kræver, at "en mand forlader sin far og mor og binder sig til sin hustru, og de bliver ét kød" (1 Mos 2,24).

Skriften er utvetydig om, at dette er et forhold mellem en mand og en kvinde, som selv kom fra deres far og mor, også en mand og en kvinde. Denne tanke bliver gjort endnu tydeliger i den befaling, som blev givet til jordens første forældre: "Og Gud velsignede dem og sagde til dem: 'Bliv frugtbare og talrige, opfyld jorden, og underlæg jer den'" (1 Mos 1,28). Det femte bud siger, at børn skal ære deres far og mor (2 Mos 20,12). Dette gensidige forhold kan ikke opfyldes gennem noget andet end et heteroseksuelt forhold.

Læs Jesu ord i Matt 19,3-6. Hvad lærer de om ægteskabets natur og ukrænkelighed? Hvordan kan vi i lyset af Jesu ord tage en beslutning og trofast stilling til de bibelske principper om ægteskabet samtidigt med, at vi aldrig glemmer Guds kærlighed over for alle mennesker, og at vi alle er syndere?

Til at
tænke over

Skabelse, syndefald og korset

Bibelen giver en ubrudt kæde mellem den fuldkomne skabelse, syndefaldet, den lovede Messias og den endelige forløsning. Disse afgørende begivenheder danner grundlaget for frelsens historie af menneskeheden.

1 Mos 1,31
1 Mos 2,15-17
1 Mos 3,1-7

Hvad skete der med Guds fuldkomne skaberværk?

Gud betragtede sit skaberværk, og så, hvor "godt det var" (1 Mos 1,31). "Nu var skabelsen fuldendt ... Edens have blomstrede på jorden, Adam og Eva havde fri adgang til livets træ. Ingen plet af synd eller skygge af død skæmmede det skønne skaberværk" (Ellen White, *Patriarker og profeter*, s. 19). Gud havde advaret Adam og Eva om, at hvis de spiste af det forbudte træ, skulle de dø (1 Mos 2,15-17). Slangen begyndte sin samtale med et spørgsmål for derefter helt at modsige det, som Gud havde sagt. "Vist skal I ikke dø" (1 Mos 3,4), sagde den. Satan lovede Eva stor kundskab, og at hun ville blive som Gud. Det er tydeligt, at hun troede ham.

1 Mos 2,15-17
Rom 5,12; 6,23

Hvordan bekræfter Paulus Guds udtalelse i Edens have? Hvordan hænger disse lærdomme sammen med teistisk udviklingslære?

I Bibelen kan vi se, hvordan senere bibelske forfattere bekræftede tidligere bibelske udtalelser, og gav yderligere indsigt. I Rom 5-8 skriver Paulus om synd og frelsens skønhed: "Synden kom ind i verden ved ét menneske, og ved synden døden, og sådan kom døden til alle mennesker, fordi alle syndede" (Rom 5,12). Men fra udviklingsteoriens synsvinkel ville døden have været til stede i millioner af år før menneskene. En sådan ide har alvorlige konsekvenser for den bibelske lære om syndens oprindelse, Kristi stedfortrædende død på korset og frelsesplanen. Hvis døden ikke har sammenhæng med synd, er syndens løn ikke døden (Rom 6,23), og Kristus ville ikke have nogen grund til at dø for vores synd. Skabelsen, syndefaldet og korset er derfor uadskilleligt forbundet. Den første Adam er knyttet til den sidste Adam (1 Kor 15,45.47). En tro på den darwinistiske udviklingsteori, selv med forskellige forestillinger om Gud iblandet, ville ødelægge selve grundlaget for kristendommen.

Til videre studium

- Ellen White, *Patriarker og profeter*, "Skabelsen", s. 17-2; "Ugens oprindelse", s. 22-25.

"De akkumulerede beviser, baseret på sammenlignende, litterære, sproglige og andre overvejelser stemmer overens på ethvert niveau og fører til den ene konklusion, at betegnelsen *yôm*, 'dag' i Første Mosebog 1 konsekvent betyder en bogstavelig dag på 24 timer.

Forfatteren af 1 Mos 1 kunne ikke have fremkommet med mere omfattende og alt inkluderende måder at udtrykke tanken om en bogstavelig 'dag' end dem, der er blevet valgt" (Gerhard F. Hasel, *Origins* 21/1 [1994], "The 'Days' of Creation in Genesis 1: Literal 'Days' or Figurative 'Periods/EPOCHS' of Time?", s. 30-31).

"Med mindre de vejledes af Guds Ord, bliver de største hjerner forvirrede i deres forsøg på at undersøge forholdet mellem videnskab og åbenbaring. Skaberen og hans værk ligger ud over deres fatteevne; og fordi disse ting ikke kan forklares ved naturlove, bliver Bibelens historie erklæret som upålidelig" (Ellen White, *Testimonies for the Church*, 8. bd., s. 258).

Spørgsmål til drøftelse

1. **Hvor ofte ser vi, at det, Ellen White beskriver i citatet herover, sker, selv blandt bekendende kristne i dag?**
2. **Hvorfor er det umuligt at tage Bibelen alvorligt samtidigt med, at man accepterer teistisk udviklingslære? Hvordan kan man forklare korset i lyset af, hvad Paulus skrev (se Rom 5) om den direkte forbindelse mellem Adams fald og død og Jesu kors?**
3. **Hvis Bibelen er Guds åbenbaring, bliver den troendes tro og øjne da ikke åbnet for den større virkelighed, som udtrykkes i Skriften? Hvordan kan kristne omtales som snæversynede, når de åbner deres sind for Skriftens sandheder, der er åbenbaret af en evig Gud? Er et ateistisk, materialistisk verdenssyn mindre snævert end det kristne verdenssyn?**
4. **Hvordan kan vi, som kristne, der er trofaste over for Guds Ord, hjælpe dem, som kæmper med spørgsmål om seksuel identitet? Hvorfor må vi aldrig være dem, der kaster med sten, selv mod mennesker, der ligesom kvinden, der var grebet i hor, er skyldige?**

9

1 Mosebog som grundlag, 2. del

Ugens vers

"Himlen fortæller om Guds herlighed, hvælvingen beretter om hans hænders værk" (Sl 19,2).

Introduktion

Mange store tænkere blev inspireret af Skriften til at udforske Guds skabte verden. Som et resultat blev moderne videnskab født. Johannes Kepler, Isaac Newton, John Ray, Robert Boyle og andre store videnskabsmænd troede, at deres arbejde åbenbarede endnu mere om Gud som skaber.

Men efter den franske revolution begyndte det nittende århundredes videnskab at bevæge sig fra et teistisk verdenssyn til et, der var baseret på naturalisme og materialisme, og hvor der ofte slet ikke var plads til det overnaturlige. Disse filosofiske tanker blev gjort populære gennem Charles Darwins *On the Origin of Species* (1859). Siden da har videnskaben mere og mere taget afstand fra dens bibelske grundvold. Det har ført til en radikal genfortolkning af skabelsesberetningen i Første Mosebog.

Lærer Bibelen et forældet, uvidenskabeligt syn på kosmologi? Var den bibelske gengivelse kun lånt fra de omkringliggende hedenske nationer? Var Bibelen kulturelt betinget af dens sted og tid, eller opfører dens inspirerede natur os til et oprindelsessyn, som er fuldkomment i dets guddommelige struktur?

I denne uge skal vi se på nogle af disse emner.

Ugens tekster

- Job 26,7-10
- 1 Mos 1-2
- 1 Mos 5
- 1 Mos 11
- 1 Krøn 1,18-27
- Matt 19,4-5
- Joh 1,1-3

En flad jord?

Det er en almindelig antagelse, at mange i oldtiden troede, at jorden var flad. Men af mange gode grunde mente de fleste, at jorden var rund. Selv i dag er der mange, der påstår, at Bibelen lærte, at jorden var flad.

Åb 7,1; 20,7-8

I hvilken sammenhæng står disse vers? Lær de, at jorden er flad?

Johannes, som er forfatter af disse tekster, skriver profetier om endetiden, der beskriver fire himmelske engle, som står "ved de fire verdenshjørner og holde jordens fire vinde tilbage" (Åb 7,1). Han gentog ordet "fire" tre gange for at sammenkæde englene med de fire retninger på kompasset.

Kort sagt bruger han billedsprog, som vi også gør i dag. Vi siger fx, at "solen går ned" eller at "månen står op". At insistere på en bogstavelig fortolkning af disse profetiske tekster, når sammenhængen antyder en billedlig forståelse af nord, syd, øst og vest, er at tage disse tekster ud af deres sammenhæng og få dem til at lære noget, som de ikke gør. Da Jesus sagde: "Thi fra hjertet udgår onde tanker, mord, ægteskabsbrud, utugt, tyveri, falsk vidnesbyrd og bespottelser" (Matt 15,19), talte han ikke om menneskelig fysiologi eller det bogstavelige hjerte. Han brugte en talemåde for at lægge vægt på en moralsk pointe.

Job 26,7-10
Es 40,21-22

Hvad lærer disse tekster om, hvordan jorden er?

I Job 26,7 siges det, at jorden hænger i verdensrummet: "Han spænder nordhimlen ud over det øde rum, hænger jorden op over det tomme." Jorden har en grænse "rundt om vandene", eller som den ældre oversættelse siger "en kreds over vandene" (Job 26,10). Es 40,22 siger: "Det er ham, der troner over jordens flade, men alle dens beboere er som græshopper." Den ældre danske bibeludgave er mere korrekt i sin oversættelse, når den siger: "Han troner over jordens kreds."

Til at
tænke over

Prøv at sætte dig i et menneskes sted, som levede for tusinder af år siden. Hvilket bevis ville du have for, at jorden bevægede sig? Eller ville du finde beviset for, at den stod stille mere overbevisende? Eller hvilket bevis ville du finde for, at jorden er flad eller rund?

Skabelse beskrevet i oldtidslitteratur

Arkæologer har fundet tekster fra det gamle Egypten og Mellemøsten, som indeholder urhistorier om skabelsen og vandfloden. Det har fået nogle til at tænke, at skabelsesberetningen i Første Mosebog måske var lånt fra disse kulturer. Men er det virkelig tilfældet?

1 Mos 1,1-2,4

Læs bibelteksten og følgende uddrag fra *Atra-Hasis* helteedigtet:

"Da guderne i stedet for menneskene/ udførte arbejdet, bar byrderne,/ var gudernes byrder store,/ arbejdet for hårdt, vanskelighederne for meget/ ... 'Lad skødets gudinde skabe afkom,/ og lad mennesket bære gudernes byrder!' ... Geshtu-e, en gud, som havde intelligens,/ slagtede de i deres forsamling./ Nintu blandede jord/ med hans kød og blod..." (Stephanie Dalley, *Myths from Mesopotamia: Creation, the Flood, Gilgamesh, and Others* (New York, Oxford University Press, 1989), s. 9,14,15).

Der er ligheder i beretningerne, men forskellene er betydelige:

(1) I *Atra-Hasis* arbejder menneskene for guderne, så guderne kan hvile. I Første Mosebog skaber Gud jorden og alt på den til menneskene, som er skabelsens højdepunkt. Derefter hviler han sammen med dem. I Første Mosebog bliver menneskene indbudt til at have fællesskab med Gud. Det findes slet ikke i *Atra-Hasis*.

(2) I *Atra-Hasis* bliver en mindre gud dræbt og blodet blandet med jord for at skabe syv mænd og kvinder. I Første Mosebog "former" Gud Adam af muld og blæser livsånde i hans næse. Gud "bygger" dernæst kvinden af Adams ribben til at være hans "hjælper".

(3) I beretningen i Første Mosebog er der ingen tegn på konflikt eller vold, som der er i beretningen i *Atra-Hasis*.

Bibelens skabelsesberetning er en storslået beskrivelse af en almægtig Gud, som giver mennesket en ophøjet hensigt i en fuldkommen verden. Denne radikale forskel har fået forskere til at slutte, at disse to beskrivelser af skabelsen i virkeligheden er meget forskellige.

Nogle påstår, at ligheder mellem skabelses- og vandflodsberetningerne forekommer, fordi beretningerne oprindeligt blev overleveret mundtligt fra slægt til slægt og med tiden fordrejet. Moses lånte ikke fra de hedenske beretninger, men nedskrev den bibelske beretning ved Helligåndens hjælp.

Til at tænke over

Første Mosebog versus hedenskab

Langt fra at være afhængig af gamle hedenske skabelsesmyter, synes Første Mosebog at være skrevet på en måde, der modbeviser disse myter, og lægger afstand mellem dem og Guds som skaber.

1 Mos 1,14-19

Hvordan beskrives de enheder, der kommer frem på den fjerde dag, og hvilke funktioner har de?

Udtrykkene "sol" og "måne" blev bevidst undladt, for deres navne på hebraisk var navne, der var nært forbundet med sol- og måneguder i det gamle Mellemøsten og Egypten. Anvendelsen af udtrykkene "det største lys" og "det mindste lys" viser, at de blev skabt med en bestemt hensigt, "De skal tjene som tegn til at fastsætte festtider, dage og år, og de skal være lys på himmelhvælvingen til at oplyse jorden" (1 Mos 1,14-15). Teksten viser meget tydeligt, at solen og månen ikke var guder, men skabte genstande med specifikke naturlige funktioner i lighed med, hvordan vi opfatter dem i dag.

1 Mos 2,7:18-24

Hvordan er Gud intimt involveret i skabelsen af Adam og Eva?

Oldtidens myter fra Mellemøsten beskriver alle sammen menneskets skabelse som en tilføjelse. Det var en følge af, at guderne skulle befri for deres hårde arbejde. Denne mytiske opfattelse bliver modsagt af den bibelske tanke om, at mennesket skal herske over jorden som Guds vice-regent. Intet ved skabelsen af menneskene var en tilføjelse. Teksten peger snarere på, at mennesket var skabelsesberetningens klimaks. Det viser endnu tydeligere, hvor forskellige de hedenske og bibelens beretninger er.

Første Mosebog giver os en korrektion af oldtidens myter. Moses brugte visse udtryk og ideer, som er uforenelige med hedenske begreber. Og han gjorde det ved ganske enkelt at udtrykke den bibelske forståelse af virkeligheden og af Guds rolle i og hensigt med skabelsen.

Til at tænke over

For tusinder af år siden var bibelens skabelsesberetninger uenig med de herskende kulturer. I dag er den bibelske skabelsesberetning på kant med den herskende kultur. Hvorfor bør det ikke være nogen overraskelse?

Skabelse og tid

1 Mos 5; 11

Læs de to kapitler. Hvordan gengiver Bibelen menneskehedens historie fra Adam til Noa, og fra Noa til Abraham?

Der er en side ved disse slægtstavler, der gør dem enestående i Bibelen: de indeholder elementet tid, som har fået nogle forskere til korrekt at omtale dem som "kronogenealogier". De indeholder en sammenflettet mekanisme af oplysninger om afstamning og tidsforløb, så "da *Person nr. et* havde levet x antal år, fik han *Person nr. to*. Og efter at *Person nr. et* havde fået *Person nr. to*, levede han i y antal år og fik andre sønner og døtre." 1 Mos 5 tilføjer en formel-sætning: "*Person nr. et* levede i z antal år." Dette sammenflettede system ville have forhindret udelukkelsen af visse generationer eller tilføjelsen af dem. 1 Mos 5 og 11 indeholder en ubrudt afstammingslinje, som bekræftes i 1 Krøn 1,18-27, hvor der ikke er tilføjet eller fratrukket nogen generationer. På den måde fortolker Bibelen sig selv.

I næsten 2000 år har jødiske og kristne bibelfortolkere forstået disse tekster som en historisk gengivelse og en nøjagtig måde at beregne tidspunktet for Syndfloden og jordens alder fra skabelsesugen, som beskrives i 1 Mos 1-2.

I de seneste årtier har der været forsøg på at genfortolke 1 Mos 5 og 11 for at inkludere længere tidsperioder, fordi fortolkningen af nogle arkæologiske og historiske data (foretaget af ufuldkomne mennesker) synes at antyde det. Det sætter store spørgsmålstejn ved pålideligheden ved Bibelens gengivelse.

I lyset af den måde, hvorpå Gud i sit ord beskriver tid og sin indgriben i historien, må vi betragte disse to kapitler som "både historiske og teologiske; de forbinder Adam med resten af menneskeslægten, og de forbinder Gud med mennesket i tid og rum. 1 Mos 5 og 11,10-26 giver os en tidsramme og generationskæde, der knytter Guds folk med det menneske, Gud skabte som klimaks på planetens seks dages skabelse" (Gerhard F. Hasel, *Origin 7/2* [1980], "The Meaning of the Chronogenealogies of Genesis 5 and 11", s. 69).

Der er gode og vigtige begrundelser for, at de tekster fra Det Gamle Testamente, som vi har studeret i dag, er i Bibelen. Men hvad siger Paulus i 1 Tim 1,4 og Tit 3,9, som vi må have med i vores overvejelser over sådanne tekster?

Til at tænke over

Skabelse og Skriften

Læs følgende bibeltekster og skriv ned, hvordan hver af forfatterne henviser til 1 Mos 1-11.

- Matt 19,4-5
- Mark 10,6-9
- Luk 11,50-51
- Joh 1,1-3
- ApG 14,15
- Rom 1,20
- 2 Kor 4,6
- Ef 3,9
- 1 Tim 2,12-15
- Jak 3,9
- 1 Pet 3,20
- Jud 11.14
- Åb 2,7; 3,14; 22,2-3

Jesus og alle de nytestamentlige forfattere henviser til 1 Mos 1-11 som pålidelig historie. Jesus henviser til Moses' skrifter og skabelsen af mand og kvinde (Matt 19,4). Paulus bruger gentagne gange skabelsesberetningen for at underbygge de teologiske pointer, han fremfører i sine breve. Han siger til Athens lærde mænd: "Gud, som har skabt verden med alt, hvad den rummer, og som er Herre over himmel og jord, bor ikke i templer bygget af hænder" (ApG 17,24). På denne måde bygger de nytestamentlige forfattere på Første Mosebogs grundlæggende karakter for at vise den moderne læser betydningen af denne bogstavelige begivenhed.

Læs fx Rom 5. Mere end et halvt dusin gange drager Paulus en direkte forbindelse fra Adam til Jesus (se Rom 5,12.14-19). Han forudsætter en bogstavelig eksistens af en bogstavelig Adam, noget der bliver katastrofalt kompromitteret, hvis en udviklingsmodel for alts oprindelse erstatter en bogstavelig læsning af teksterne.

Hvilken forskel gør det, at man betragter den bibelske skabelsesberetning som historisk pålidelig og inspireret af Helligånden, frem for at tro på andre skabelsesteorier?

Til at
tænke over

Til videre studium

"Bibelen er den mest omfattende og mest oplysende historie, som vi mennesker har. Den kom direkte fra den evige sandheds kilde, og en guddommelig hånd har bevaret dens renhed ned igennem alle tidsaldrer... Kun heri kan vi finde vores menneskelige races historie, uplettet af menneskelige fordomme og menneskelig stolthed" (Ellen White, *Testimonies for the Church*, 5. bd., s. 25).

"Jeg er blevet vist, at uden Bibelens historie, kan geologi intet bevise. Levn, som findes i jorden, er bevis på, at tingenes tilstand på mange måder har været anderledes end i dag. Men tidspunktet for deres eksistens, og hvor lange perioder, disse ting har været på jorden, skal kun forstås ud fra Bibelens historie. Det kan være uskyldigt at fremsætte gætterier, der går ud over Bibelens historie, hvis vores forestillinger ikke modsiger de kendsgerninger, vi finder i den hellige skrift. Men når mennesker forlader Guds ord med hensyn til skabelsesberetningen, og forsøger at gøre rede for Guds skabergerning ud fra naturlige principper, bevæger de sig ud på et bundløst hav af uvished. Gud har aldrig åbenbaret for mennesker, hvordan han var i stand til at fuldende skabelsen på seks bogstavelige dage. Hans skabende handlinger er lige så uforståelige som hans eksistens" (Ellen White, *Spiritual Gifts*, 3. bd., s. 93).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. Når videnskabelige forklaringer om vores nuværende virkelighed – hvad der kan føles, høres, ses og testes og gentestes – er så fulde af debat og konflikter, hvorfor accepterer så mange uden nogen spørgsmål enhver videnskabelig udtalelse om begivenheder, der skal have fundet sted for millioner eller milliarder år siden?**
- 2. Moderne videnskab arbejder ud fra en antagelse (og tilsyneladende en fornuftig antagelse), at man ikke kan benytte overnaturlige redskaber til at forklare naturlige begivenheder. Det vil sige, at man ikke kan forsøge at forklare fx en hungersnød ved at påstå, at en heks har lagt en forbandelse over landet. Men hvilke begrænsninger er der ved denne tilgang, når det kommer til skabelsesberetningen, som den gengives i Første Mosebog? Skabelsesberetningen i Første Mosebog var en ren overnaturlig begivenhed. Hvis du automatisk afviser det overnaturlige ved skabelsen, hvorfor vil enhver anden model, som du kan finde på, nødvendigvis være forkert?**

Bibelen som historiebog

Ugens vers

"Jeg er Herren din Gud, som førte dig ud af Egypten, af trællehuset" (2 Mos 20,2).

Introduktion

Bibelen er rodfæstet i historien. Bibelsk historie bevæger sig i en lineær retning fra en absolut begyndelse, hvor Guds skabte alt, til et endeligt mål, hvor han vil genoprette jorden ved Jesu genkomst.

Skriftens historiske natur er en af de egenskaber, der adskiller den fra andre religioners hellige bøger. Bibelen forudsætter, at der findes en levende Gud, som personligt handler i historien; den forsøger ikke at bevise hans eksistens. I begyndelsen taler Gud, og liv på jorden skabes (1 Mos 1,1-31). Han kalder Abraham ud fra kaldæernes land. Han befrier sit folk fra Egyptens slaveri. Han skriver De Ti Bud på stentavler med sin egen finger (2 Mos 31,18). Han sender profeter. Han sender dom. Han kalder mennesker til at leve efter hans goddommelige love og frelsesplan og videregive dem til andre folkeslag. Og som det mest afgørende sender han sin søn Jesus Kristus til verden, og opdeler dermed menneskenes historie for altid.

I denne uge skal vi se på nogle af de nøglebegivenheder, der beskrives i Bibelen, og også på nogle af de arkæologiske beviser, som er med til at underbygge historien, som den gengives i Bibelen.

Ugens tekster

- 1 Sam 17
- Es 36,1-3
- Es 37,14-38
- Dan 1
- Dan 5
- Matt 26,57-67
- Hebr 11,1-40

David, Salomo og kongedømmet

Davids og Salomos kongedømme repræsenterer guldalderen i Israels historie. Men hvad nu, hvis David og Salomo ikke eksisterede, som nogle påstår? Hvad nu, hvis deres rige ikke var så omfattende, som Bibelen beskriver, som nogle også påstår? Uden David ville der ikke være et Jerusalem, nationens hovedstad (2 Sam 5,6-10). Uden David ville der ikke være noget tempel bygget af hans søn Salomo (1 Kong 8,17-20). Og uden David ville der ikke være nogen fremtidig Messias; for det er gennem Davids slægt, at Messias loves (Jer 23,5-6); Åb 22,16). Israels historie var nødt til at blive helt omskrevet. Men historien, som den fortælles i Bibelen, er lige netop, hvad der giver Israel og menigheden dens enestående rolle og opgave.

1 Sam 17

Hvordan sikrer Gud en afgørende sejr for Israel? Hvem bruges til at vinde denne sejr? Hvor finder den sted?

Læg mærke til den nøjagtige geografiske beskrivelse af frontlinjen i 1 Sam 17,1-3. Udgravningsstedet Khirbet Qeiyafa ligger på en høj nøjagtigt i det område, hvor Israels lejr beskrives i denne tekst. Nylige udgravninger på dette sted har åbenbaret en massivt befæstet garnisonsby fra Sauls og Davids tid med udsigt ud over dalen. To samtidige porte blev udgravet. Siden de fleste byer i Israel kun havde en enkelt byport, kan dette fund være med til at identificere stedet som Sha'arajim (1 Sam 17,52), som på hebraisk betyder "to porte".

Hvis det er tilfældet, har vi for første gang identificeret denne bibelske oldtidsby. I 2008 og 2013 fandt man to inskriptioner, som mange mener repræsenterer det ældste skrevne hebraiske, som nogen sinde er fundet. Den anden af disse inskriptioner nævner navnet Eshba'al, det samme navn som en af Sauls sønner havde (1 Krøn 9,39).

Ved udgravninger i den nordlige by Tel Dan fandt man i 1993 en storslået inskription, som var skrevet af kong Hazael af Damaskus, som fortæller om sin sejr over "Israels konge" og kongen af "Davids hus". Det er den samme måde, hvorpå Bibelen beskriver Davids kongehus, og det er et stærkt arkæologisk bevis på, at David var en historisk person, ganske som Bibelen siger.

Til at
tænke over

Hvad ville det betyde for vores tro, hvis kong David ikke har eksisteret, som nogle mennesker påstår?

Esajas, Hizkija og Sankerib

Es 36,1-3;
37,14-38

Howdan befrier Gud sit folk i denne beskrivelse af et massivt assyrisk angreb på Juda?

I 701 f.Kr. gik Sankerib til angreb på Juda. Beretningen findes i Skriften. Den gengives også på flere måder af Sankerib selv. I hans historiske annaler som er blevet fundet i hovedstaden Nineve, praler han: "Jeg har belejret og indtaget seksogfyrre af hans [Hizkijas] befæstede byer og utallige mindre landsbyer i deres omegn." I Sankeribs palads i Nineve fejrede han sejren over den judæiske by Lakish ved at dække væggene i et centralt rum i paladset med relieffer, der beskriver hans belejring og kamp mod byen.

Nylige udgravninger af Lakish har vist resterne af den massive ødelæggelse af byen, efter at den blev brændt ned af Sankerib. Men Jerusalem blev mirakuløst reddet. Sankerib er kun i stand til at prale af følgende: "Med hensyn til judæeren Hizkija lukkede jeg ham inde i byen som en fugl i et bur." Der er ingen beskrivelse af, at han ødelagde Jerusalem, og ingen optegnelse af, at fanger blev taget og ført bort som slaver.

Det er rigtigt, at Jerusalem blev belejret. Men Bibelen fortæller, at belejringen kun varede en enkelt dag; for Herrens engel befriede Jerusalem. Esajas havde forudsagt: "Dette siger Herren om Assyriens konge: Han kommer ikke ind i denne by, skyder end ikke en pil derind, går ikke imod den med skjolde og kaster ikke en vold op omkring den. Ad den vej, han kom, skal han vende tilbage; ind i denne by kommer han ikke, siger Herren. Jeg beskytter denne by og frelser den, for min og min tjener Davids skyld" (Es 37,33-35).

Det er interessant, at kun Lakish bliver beskrevet i den assyriske hovedstad Nineve. Jerusalem findes ikke beskrevet på væggene. Sankerib kunne kun prale af sin sejr over Lakish. Resultatet af styrkeprøven mellem himlens Gud og de assyriske guder ses i befrielsen af Guds folk. Han så Assyriens angreb. Han hørte Hizkijas bøn. Gud griber ind i historien.

Husk, at den Gud, som på mirakuløs vis befriede Israels folk på den tid og det sted, er den samme Gud, som du beder til, har tillid til og stoler på i dag.

Til at
tænke over

Daniel, Nebukadnesar og Babylon

I juli 2007 arbejdede en forsker fra universitet i Wien på et projekt i Det Britiske Museum, da han fandt en tavle fra den babyloniske kong Nebukadnesars tid. På tavlen fandt han navnet "Nebusarsekim", navnet på en babylonisk stormand, som omtales i Jer 39,3. Nebusarsekim er en af mange, både konger og stormænd, som takket være arkæologien er blevet genopdaget fra Daniels og Nebukadnesars tid.

Dan 1 og 5

Daniel valgte i landflygtighed at forblive tro mod Gud. Han tog som helt ung beslutning om at følge Guds principper. Ville Gud mon have kaldt ham som profet, hvis han ikke havde truffet disse valg?

Daniel "satte sig for" (Dan 1,8) at forblive trofast over for Gud både i det, han spiste, og i sit bønneliv. Disse gode vaner, som blev dannet tidligt i hans liv, blev det mønster, der ville give ham styrke gennem hele hans lange liv. Resultatet var en klar tankegang, visdom og forståelse, som kom fra Gud. Det blev anerkendt af Nebukadnesar og Belshassar, så han blev ophøjet til den højeste stilling i riget. Men det er endnu vigtigere, at det førte til kong Nebukadnesars omvendelse (Dan 4,31-34).

Nebukadnesar var søn af Nabopalassar. Sammen opbyggede de en storslået by, hvis lige ikke fandtes i oldtidens verden (Dan 4,27). Byen Babylon var kæmpestor med over 300 templer, et udsøgt palads, og omringet af store dobbelte mure, som var 3,5 og 7 meter tykke. I murene var der indsat otte store porte, som alle var opkaldt efter de vigtigste babyloniske guder. Den mest berømte er Ishtarporten, som blev udgravet af tyskere og genopbygget i Pergamon-museet i Berlin.

I Dan 7,4 beskrives Babylon som en løve med ørnevinger. Processionsgaden, der førte op til Ishtarporten, var beklædt med billeder af 120 løver. Et billede af en kæmpeløve, der angriber et menneske, blev også fundet under udgravningerne, og befinder sig stadigvæk uden for byen. Alt dette bevidner, at løven var et passende symbol på det store Babylon. Bibelsk historie og dens profetiske budskab er blevet bekræftet.

Til at tænke over

Dan 1,8 siger, at Daniel "satte sig for". Hvad betyder det? Er der ting, du bør "sætte dig for" at gøre eller ikke gøre?

Den historiske Jesus

Matt 26,57-67
Joh 11,45-53;
18,29-31

Hvem var Kajfas, og hvilken rolle spillede han i forbindelse med Jesu død? Hvem var Pontius Pilatus, og hvordan blev hans beslutning afgørende for Rådet, så de kunne opnå det, de ville?

Kajfas var ypperstepræst og tog initiativet til komplotet om at slå Jesus ihjel. Hans eksistens bliver også omtalt af Josefus, den jødiske historieskriver, som skrev for romerne. "Han fratog også Josef, som også blev kaldt Kajfas, hans embede som ypperstepræst, og udnævnte Jonatan, søn af Ananus, den tidligere ypperstepræst, til at overtage efter ham" (Josefus, *Complete Works* (Grand Rapids, MI: Kregel Publications, 1969), bog 18, kap. 4, s. 381).

I 1990 blev der fundet en familiegrav syd for Jerusalem, som indeholdt tolv knogleskrin. Mønter og potteskår fra graven dateres til midten af det første århundrede e.Kr. Det mest dekorerede af disse knogleskrin, som indeholdt flere set knogler, indeholder navnet "Josef, søn af Kajfas". Mange forskere mener, at dette var Kajfas' grav og knogleskrin, den Kajfas, som var direkte involveret i Jesu død.

I 1961 fandt man en inskription på en sten i amfiteatret i Cæsarea Maritima, som bar navnet Pontius Pilatus, som var statholder i Judæa under kejser Tiberius.

I begge disse tilfælde er eksistensen af nogle af de vigtigste personer, forbundet med Jesu død, blevet bekræftet af historien.

Verdslige historieskrivere fra de første to århundreder taler også om Jesus af Nazaret. Den romerske historieskriver Tacitus skriver om Jesus, hans henrettelse under Pontius Pilatus i Tiberius' regeringstid, og om tidlige kristne i Rom. Plinius den yngre, en Romersk guvernør, skriver i 112-113 e.Kr. til kejser Trajan og spørger, hvordan han skal behandle de kristne. Han beskriver, hvordan de mødes på en bestemt dag, før det bliver lyst, og synger lovsange til Jesus som til en gud.

Disse arkæologiske opdagelser og historiske kilder giver en ekstra, ikke-bibelsk ramme for Jesu eksistens og tilbedelsen af ham inden for de første 50 år efter hans død. Evangelierne er de primære kilder om Jesus, og vi bør studere dem grundigt for at lære mere om Jesus og hans liv.

Hvorfor må vi lære ikke at gøre vores tro afhængig af arkæologiske fund, selv om det er rart at have dem som en støtte for vores tro?

Til at
tænke over

Tro og historie

Vi lever ikke i et vakuum. Vores valg har indflydelse ikke kun på os selv, men også på andre. På samme måde har mange af Guds folk i tidligere tider haft stor indflydelse også på andre menneskers fremtid. I Hebr 11, det kendte tros-kapitel, får vi et resumé over den indflydelse, mange af disse gamle troshelte har haft.

Hebr 11,1-40

Hvad kan vi lære af disse gamle helte ved at studere deres liv?

Enok	Sara	Rahab
Noa	Josef	Samson
Abraham	Moses	

Tro er ikke bare, at man tror på noget eller nogen; det er at handle som svar på en sådan tro. Det er en tro, der viser sig i gerninger. Det er, hvad der tilregnes som retfærdighed. Det er sådanne troshandlinger, som forandrer historien. Alle disse handlinger er afhængige af en tillid til Guds Ord.

Noa handlede i tro, da han byggede arken og stolede på Guds ord frem for erfaring og fornuft. Det havde aldrig regnet, derfor antydede erfaring og fornuft, at en oversvømmelse ikke gav nogen mening. Men Noa adlød Gud, og den menneskelige race overlevede. Abraham, som på det tidspunkt hed Abram, forlod Ur i det sydlige Mesopotamien, som var den mest sofistikerede by i verden på den tid. Han gik, uden at vide, hvor Gud ville lede ham. Men han valgte at handle i overensstemmelse med Guds Ord. Moses valgte at blive en hyrde og at lede Guds folk til det lovede land frem for at blive konge i Egypten, det største verdensrige på den tid. Han stolede på Den Almægtiges stemme, som kaldte på ham ud fra den brændende tornebusk. Rahab besluttede sig for at stole på rapporterne om Guds befrielse, beskyttede de to spioner, og blev en del af Jesu slægts-tavle. Vi ved meget lidt om, hvad vores beslutninger kan komme til at betyde for andre menneskers liv både i vores egen og i fremtidige generationer.

Til at
tænke over

Hvilke vigtige beslutninger ligger foran dig? Hvordan tager du de beslutninger, og hvorfor?

Til videre studium

- Ellen White, *Patriarker og profeter*, "David og Goliath", s. 334-337; *Profeter og konger*, "Den gudfrygtige Ezekias", s. 162-165; "Judas mirakuløse redning", s. 170-177.

"Bibelen er den ældste og den mest omfattende historie, som mennesker ejer. Den er udgået fra den evige sandheds kilde, og en guddommelig hånd har gennem tiderne bevaret dens renhed. Den kaster lys over den fjerne fortid, hvor menneskers gransken forgæves søger at trænge ind. Kun i Guds ord skuer vi den magt, der lagde jordens grundvolde, og som udså himmene. Kun her finder vi en pålidelig beretning om nationers oprindelse. Kun her berettes menneskeslægtenes historie uden at være besudlet af menneskeligt hovmod eller menneskers fordom" (Ellen White, *Uddannelse*, s. 175).

"Den, der kender Gud og hans ord, ejer en stabil tro på den hellige skrifs guddommelighed. Han sætter ikke Bibelen på prøve ud fra menneskers videnskabelige ideer. Han tester disse ideer med den ufejlbarlige standard. Han ved, at Guds ord er sandhed, og sandhed kan aldrig modsige sig selv. Det, der i såkaldt menneskelig videnskab modsiger sandheden i Guds åbenbaring, er kun menneskeligt gæsteri.

For den, der virkelig er vis, åbner videnskabelig forskning store områder for tankegang og information" (Ellen White, *Testimonies for the Church*, 8. bd., s. 325).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. Konkretiser spørgsmålet sidst i onsdagsafsnittet. Ja, det er godt, når vi finder arkæologiske beviser, som bekræfter bibelhistorien. Men hvad sker der, når arkæologiske fund bliver fortolket på en måde, som modsiger den bibelske historie? Hvorfor er det vigtigt for os at stole på Guds Ord som Guds ord, uanset hvilke påstande arkæologi eller anden menneskelig videnskab kommer med?**
- 2. Tænk over alle de bibelske profetier, der er gået i opfyldelse i fortiden, og som vi i dag kan se er gået i opfyldelse. Tænk fx over de fleste af rigerne i Dan 2 og 7. Hvordan kan vi lære fra disse profetier, som er blevet opfyldt i historien, at stole på Gud med hensyn til de profetier, der endnu er fremtid?**

Bibelen som profetisk bog

Ugens vers

"Han svarede mig: '2300 aftener og morgener! Derefter skal helligdommen få sin ret tilbage'" (Dan 8,14).

Introduktion

Bibelske profetier spiller en afgørende rolle for vores identitet og mission. Profetier giver os både en intern og en ekstern mekanisme, hvormed vi kan bekræfte Guds ords nøjagtighed. Jesus sagde: "Jeg siger det til jer allerede nu, inden det sker, for at I, når det er sket, skal tro" (Joh 14,29; se også Joh 13,19). Det afgørende spørgsmål er: Hvordan fortolker vi profetier korrekt, så vi er klar over det, når de er gået i opfyldelse?

Under Reformationen fulgte reformatorerne den historisk-profetiske tolkningsmetode. Det er den samme metode, som Daniel og Johannes brugte som nøgle til deres egen fortolkning. Den historisk-profetiske metode betragter opfyldelsen af Daniels og Åbenbaringens historiske profetier som en fortløbende kæde af begivenheder fra deres begyndelse i fortiden frem til dens afslutning med oprettelsen af Guds evige rige.

I denne uge skal vi studere søjlerne i historisk-profetisk fortolkning. "Vi skal i historien se opfyldelsen af profetier, se Forsynets arbejde gennem de store reformationsbevægelser og forstå begivenhedernes udvikling, når nationerne inddrages i den sidste kamp i den store strid" (Ellen White, *Testimonies for the Church*, 8. bd., s. 307).

Ugens tekster

- Dan 2,27-45
- Joh 14,29
- 4 Mos 14,34
- Dan 7,1-25
- Dan 8,14
- 1 Kor 10,1-13

Historisk-profetisk fortolkningmetode

Den grundlæggende metode, som syvendedags adventister benytter for at studere profetierne, kaldes den historisk-profetiske metode. Det er tanken om, at mange af de store profetier i Bibelen følger en ubrudt lineær historisk strøm fra fortid til nutid til fremtid. Det svarer lidt til, hvordan man studerer historie i skolen. Vi gør det på denne måde, fordi det er sådan Bibelen selv fortolker disse profetier for os.

Dan 2,27-45

Hvilke sider ved drømmen antyder en kontinuerlig, ubrudt rækkefølge af magter ned igennem historien? Hvordan viser Bibelen selv, hvordan vi skal fortolke apokalyptiske (endetids-) profetier?

Bemærk, at Nebukadnesars rige bliver identificeret som hovedet af guld. Daniel identificerer dermed det første rige (Dan 2,38). Og så siger Daniel: "Efter dig skal opstå et andet kongerige, ringere end dit, og derpå et tredje kongerige" (Dan 2,39) og dernæst et fjerde (Dan 2,40). At disse riger følger efter hinanden uden noget mellemrum vises også indirekte i selve billedstøtten; for hvert af rigerne er repræsenteret som dele af en større krop og bevæger sig fra hoved nedefter til tærerne. De hænger sammen, ligesom tid og historie hænger sammen.

I Daniel 7 og 8 bruges der bestemte dyr som symboler i stedet for en billedstøtte. Men det samme budskab bliver fremstillet. Vi får en ubrudt række af fire jordiske riger (tre i Dan 8). Det har sin begyndelse i oldtiden og går ned igennem historien til vores nutid og ind i fremtiden, hvor Jesus kommer igen og Gud opretter sit evige rige.

Synet i Daniel 2 og de efterfølgende syner i Daniel 7 og 8 giver os grundlaget for den protestantiske historisk-profetiske fortolkning af profetier, som syvendedags adventister også i dag holder fast ved.

Joh 14,29

Hvad siger Jesus, som hjælper os til at forstå, hvordan profetier kan fungere?

Til at tænke over

Hvilken stor fordel har vi, som lever i dag, hvor så meget af den forudsagte historie allerede er gået ind i opfyldelse, i forhold til dem, som levede på Babylons tid?

År-dag princippet

En af fortolkningsnøglerne i historisk-profetisk fortolkning er år-dag princippet. Mange forskere ned igennem århundrederne har anvendt dette princip på tidsprofetierne i Daniels Bog og Åbenbaringsbogen. De kom frem til princippet ud fra flere nøgletekster og profetiernes umiddelbare sammenhæng.

4 Mos 14,34
og Ez 4,6

Hvordan forklarer Gud tydeligt år-dag princippet i disse tekster?

I disse tekster kan vi tydeligt se tanken om år-dag princippet. Men hvordan forsvarer vi at bruge det samme princip på nogle af de andre tidsprofetier, som fx Dan 7,25; 8,14; Åb 11,2-3: 12,6.14; Åb 13,5?

Tre andre elementer støtter år-dag princippet i disse profetier i Daniels Bog og Åbenbaringsbogen: Brugen af symboler, lange tidsperioder samt mærkelige udtryk.

For det første antyder den symbolske natur af dyrene og hornene, som repræsenterer riger, at tidsfaktoren også bør opfattes symbolsk. Dyrene og hornene skal ikke forstås bogstaveligt. De er symboler på noget andet. Hvorfor skulle vi kun tage tidsprofetierne bogstaveligt, når resten af profetien er symbolsk? Og svaret er selvfølgelig, at det skal vi ikke.

For det andet dækker mange af de begivenheder og riger, der beskrives i profetierne, en lang tidsperiode på mange hundrede år, noget, der ville være umuligt, hvis tidsprofetierne, som beskriver dem, skulle tages bogstaveligt. Når år-dag princippet anvendes, passer tiden på begivenhederne på en forbavsende nøjagtig måde. Det ville ikke være muligt, hvis disse tidsprofetier skulle tages bogstaveligt.

Og til sidst antyder de mærkelige udtryk, som bruges for at angive disse tidsperioder, en symbolsk fortolkning. Den måde, som tid er udtrykt i disse profetier (fx "2.300 aftener og morgener" i Dan 8,14), er ikke den almindelige måde at betegne tidsperioder på. Det viser os, at de tidsperioder, som beskrives, skal opfattes symbolsk, ikke bogstaveligt.

Se på profetien om de 70 uger i Dan 9,24-27. Hvis vi læser, at "fra den tid ordet om at genopbygge Jerusalem udgik, og indtil der kommer en salvet fyrste" (Dan 9,25) er der 69 bogstavelige uger, eller kun et år og fire måneder og en uge, giver profetien ingen mening. Men hvad sker der, når vi anvender Bibelens eget år-dag princip, og de 70 uger bliver 490 år?

Til at
tænke over

Hvad er det lille horn?

Dan 7,1-25;
8,1-13

I århundreder identificerede protestantiske reformatorer det lille horn i Daniel 7 og 8 som den romersk-katolske kirke. Hvilke fælles egenskaber finder vi hos det lille horn i begge kapitler? Hvordan kan vi identificere det?

Der er syv fællestræk mellem det lille horn i Daniel 7 og i Daniel 8: **(1)** begge beskrives om et horn; **(2)** begge er forfølgende magter (Dan 7,21.25; 8,10.24); **(3)** begge ophøjer sig selv og taler blasfemisk (Dan 7,8.20.25; Dan 8,10-11.25); **(4)** begge angriber Guds folk (Dan 7,25; 8,24); **(5)** begge har sider ved deres aktiviteter angivet som profetisk tid (Dan 7,25; 8,13-14); **(6)** begge varer til endens tid (Dan 7,25-26; 8,17.19); og **(7)** begge bliver ødelagt på en overnaturlig måde (Dan 7,11.26; 8,25).

Historien identificerer det første rige som Babylon (Dan 2,38), det andet som Medo-Persien (Dan 8,20) og det tredje som Grækenland (Dan 8,21). Historien viser tydeligt, at efter disse verdensriger kom Romerriget.

I Dan 2, *fortsætter* jernet, der symboliserer Rom, ud i fødderne af jern blandet med ler; altså fortsætter det til endetiden. Det lille horn i Daniel 7 vokser frem på det fjerde dyr, men forbliver en del af det.

Hvilken magt opstod fra Romerriget og fortsætter sin politisk-religiøse indflydelse i mindst 1.260 år (se Dan 7,25)? Kun én magt passer på historie og profeti – pavemagten. Pavedømmet kom til magten blandt de ti barbariske stammer i Europa og oprykkede tre af dem (Dan 7,24). Pavemagten var "forskellig fra de tidligere" (Dan 7,24). Det indikerer, at den var enestående i forhold til de andre horn. Pavemagten talte "imod den Højeste" (Dan 7,25) og "tiltog sig magt helt op til fyrsten for hæren" (Dan 8,11) ved at tilrane sig og erstatte Jesu rolle. Pavedømmet opfyldte forudsigelserne om forfølgelse af "den Højestes hellige" (Dan 7,25) og nedstyrtningen af "en del af hæren" (Dan 8,10) under modreformationen, da protestanter blev nedslagt. Pavemagten forsøgte at "ændre tider og lov" (Dan 7,25) ved at fjerne det andet af de ti bud og forandre sabbat til søndag.

Til at
tænke over

I Daniel 2; 7 og 8 opstår en magt efter Grækenland, som fortsætter lige til endetiden. Hvilken magt kan det være bortset fra Rom, som nu befinder sig i sin pavelige fase? Uanset hvor politisk ukorrekt det måtte være, hvorfor er dette en afgørende del af de tre engles budskaber og derfor også en afgørende del af den nærværende sandhed?

Den undersøgende dom

Den profetiske oversigt, som vi ser på i denne uge, har haft overvældende støtte blandt protestantiske historisk-profetiske fortolkere lige siden Reformationen. Men det var ikke før Millerbevægelsen i begyndelsen af 1800-tallet, at de 2.300 aftener og morgener og den undersøgende dom blev taget op til ny overvejelse og grundigt studeret. Se følgende skema:

DANIELS BOG 7	DANIELS BOG 8
Babylon (løve)	...
Medo-Persien (bjørn)	Medo-Persien (vædder)
Grækenland (panter)	Grækenland (gedebuk)
Det hedenske Rom (det fjerde dyr)	Det hedenske Rom (hornet bevæger sig horisontalt)
Det pavelige Rom (det lille horn)	Det pavelige Rom (hornet bevæger sig vertikalt)

Dan 7,9-14;
8,14.26

Hvad sker der ifølge disse tekster i himlen?

Efter perioden med Middelalderens forfølgelser, som endte i 1798, da paven blev taget til fange af general Berthier og sat i fængsel (Åb 13,3), taler Daniel 7 og 8 om dom. Dommen finder sted i himlen, hvor "retten blev sat" (Dan 7,10) og "Med himlens skyer kom en, der så ud som en menneskesøn; han kom hen til den gamle af dage og blev ført frem for ham" (Dan 7,13). Dette er en domsscene, som finder sted efter 1798, men før Jesu genkomst.

Domsscenen i Daniel 7 er en direkte parallel til renselsen af helligdommen i Dan 8,14. Ifølge Dan 8,14 kommer tidspunktet for, at helligdommen får sin ret tilbage, efter de 2300 aftener og morgener eller dage. Med år-dag princippet symboliserer dette 2300 år.

Begyndelsestidspunktet for de 2300 år finder vi i Dan 9,24, hvor profetien på 70 uger (490 år) er fastsat (khatak) eller afskåret fra synet om de 2300 dage (Dan 9,24). Mange forskere ser korrekt profetien om de 2300 dage (år) i Dan 8,14 og profetien om de 70 uger (490 år) i Dan 9,24-27 som to dele af en og samme profeti. Det næste vers i profetien om de 70 uger, Dan 9,25) giver begyndelsestidspunktet for tidsperioden: "Fra den tid ordet om at genopbygge Jerusalem udgik." Tidspunktet for denne begivenhed er "kong Artaxerxes' syvende regeringsår" (Ezra 7,7) eller 457 f.Kr. Hvis vi tæller 2300 år frem fra det år, kommer vi til 1844 e.Kr., som ikke er ret længe efter 1798 og før Jesu genkomst. Det er på dette tidspunkt, at Jesus gik ind i Det allerhelligste og begyndte sin gerning som mellemmand og den himmelske helligdoms renselse. Se skemaet i fredagsafsnittet.

Typologi som profeti

Symbolerne i apokalyptiske profetier som dem, vi finder i Daniels Bog og Åbenbaringsbogen, har kun en enkelt opfyldelse. For eksempel er Grækenland, og kun dette ene verdensrige, en opfyldelse af gedebukken (Dan 8,21). Teksten siger tydeligt, at det er opfyldelsen. Hvor meget tydeligere kan det være?

Typologi, derimod, fokuserer på faktiske personer, begivenheder eller institutioner i Det Gamle Testamente, som er baseret på en historisk virkelighed, men som peger frem mod en større virkelighed i fremtiden. Brugen af typologi som fortolkningsmetode går tilbage til Jesus og de nytestamentlige forfattere og findes også i Det Gamle Testamente. Den afgørende vejledning i at genkende type og anti-type får vi, når en af Bibelens inspirerede forfattere identificerer dem.

1 Kor 10,1-13

Hvilken historisk begivenhed henviser Paulus til, idet han formaner menigheden i Korinth? Hvordan har det forbindelse til os i dag?

Paulus henviser tilbage til den historiske begivenhed omkring udgangen af Egypten og udvikler en type, som baseres på israeliternes erfaringer i ørkenen. På den måde viser Paulus, at Gud, som inspirerede Moses til at nedskrive disse begivenheder, havde til hensigt, at de skulle være "advarende eksempler" (1 Kor 10,6) og dermed formane det åndelige Israel til at være udholdende i fristelser, mens vi lever i de sidste tider.

Læs følgende tekster og skriv ned hver type og antitypiske opfyldelse, som beskrives af Jesus og de nytestamentlige skribenter.

- Matt 12,40
- Joh 3,14-15
- Joh 1,29
- Joh 19,36
- Rom 5,14

I alle disse eksempler anvender Jesus og de nytestamentlige skribenter type og antitypiske fortolkninger, som gør den profetiske betydning i stand til at blive tydelig. På den måde peger de på en større opfyldelse af den historiske virkelighed.

Tænk over den jordiske helligdomstjeneste, som fungerede som en type for hele frelsesplanen. Hvorfor er budskabet om helligdomstjenesten vigtig for os i dag?

Til at
tænke over

Til videre studium

- For mere materiale om profetien om de 2300 aftener og morgener, læs Clifford Goldstein, *1844 Made Simple* (Boise, ID: Pacific Press, 1988). Se også 1844madesimple.org

Studer følgende skema:

DANIELS BOG 7	DANIELS BOG 8
Babylon (løve)	...
Medo-Persien (bjørn)	Medo-Persien (vædder)
Grækenland (panter)	Grækenland (gedebuk)
Det hedenske Rom (det fjerde dyr)	Det hedenske Rom (hornet bevæger sig horisontalt)
Det pavelige Rom (det lille horn)	Det pavelige Rom (hornet bevæger sig vertikalt)
Dom i himlen	Renselse af den himmelske helligdom

Det afgørende i denne oversigt er, at domsscenen i Dan 7, som finder sted efter 1260 år med forfølgelse (Dan 7,25), er det samme som renselsen af helligdommen i Dan 8,14. Og domsscenen i himlen er, hvad der i sidste ende fører til oprettelsen af Guds evige rige ved afslutningen af denne syndige jords sørgelige historie. Vi har altså tydelige bibelske beviser for den store vægt, Skriften lægger på Dan 8,14 og den begivenhed, det tilkendegiver.

Spørgsmål til drøftelse

- 1. Repeter Daniel 2 og bemærk, hvor tydeligt den historisk-prophetiske metode kommer til syne. Der er en ubrudt kæde af verdensriger, som begynder i oldtiden og ender med oprettelsen af Guds evige rige. Gud har givet os nøglen til at forstå disse profetier, men meget få kristne anvender i dag den historisk-prophetiske metode. Hvad siger det om adventbudskabets relevans for verden i dag?**
- 2. Hvor godt forstår du profetien om de 2300 dage i Dan 8,14? Hvis du ikke gør det, så brug tid på at lære at forstå den og del det med klassen. Det kan være, du bliver overrasket over, hvor solidt begrundet vores fortolkning af denne profeti virkelig er.**
- 3. Læs Dan 7,18.21-22.25.27. Læg mærke til det fokus, der er på, hvad der sker med de hellige. Hvad gør det lille horn med dem? Hvad gør Gud for dem? Hvad er den gode nyhed for de hellige i forhold til dommen? Hvordan ender dommen til sidst?**

Vanskelige tekster

Ugens vers

"Og forstå, at vor Herres langmodighed er til frelse. Det har også vor kære broder Paulus skrevet til jer med den visdom, som han har fået, sådan som han jo skriver i alle sine breve, for så vidt han kommer ind på dette emne. I hans breve er der nogle ting, som er vanskelige at forstå, og som ukyndige og ubefæstede sjæle fordrejer – men det gør de jo også med de øvrige skrifter – til deres eget fordærv" (2 Pet 3,15-16).

Introduktion

Idet Peter drøfter Paulus' breve, skriver han, at der i dem og andre steder i Skriften er "ting, som er vanskelige at forstå" (2 Pet 3,16). Vanskelige ord bliver vendt og drejet af "ukyndige og ubefæstede sjæle" (2 Pet 3,16), men det er til deres eget fordærv. Peter siger ikke, at alt er vanskeligt, men at noget er.

Og det ved vi godt. Hvilken ærlig læser af Bibelen er ikke stødt på tekster, som virker mærkelige og er vanskelige at forstå? På et eller andet tidspunkt vil det ske for os alle.

Derfor vil vi i denne uge ikke se på vanskelige tekster i al almindelighed, men på, hvorfor de er en udfordring, og hvordan vi som trofaste sandhedssøgere ud fra Guds Ord kan arbejde os igennem dem. Nogle af disse vanskelige udtalelser bliver måske aldrig forstået før i evigheden. Men det store flertal af tekster giver slet ingen problemer, og der er ingen grund til at lade det lille antal vanskelige tekster svække vores tillid til Guds Ords pålidelighed og autoritet som et hele.

Ugens tekster

- 2 Tim 2,10-15
- 1 Krøn 29,17
- Jak 4,6-10
- Gal 6,9
- ApG 17,11

Tilsyneladende modsigelser

2 Tim 2,10-15

Paulus formaner Timotheus om at være tro og "gå lige på med sandhedens ord." Hvilken vigtig formaning giver han til os alle?

Ingen, som ærligt studerer Skriften, vil benægte, at der er ting i Bibelen, som er vanskelige at forstå. Men det bør ikke gøre os urolige. Disse vanskeligheder er faktisk forventelige. Vi er trods alt ufuldkomne og begrænsede mennesker, og ingen har udførlig kundskab om ethvert område, der kan læres, og slet ikke om guddommelige ting. Når uvidende og begrænsede mennesker forsøger at forstå den evige Guds visdom i Skriften, vil der uundgåeligt være vanskelige tekster. Men en sådan vanskelighed beviser på ingen måde, at det, Bibelen lærer, ikke er sandt.

De, som afviser Bibelens lære om guddommelig åbenbaring og inspiration, påstår ofte, at vanskelige tekster skyldes selvmodsigelser og fejl. For dem er Bibelen mere eller mindre blot en menneskelig bog. Med en sådan holdning er der ofte intet alvorligt forsøg på at lede efter en forklaring, som tager Skriftens enhed og pålidelighed i betragtning, altså dens guddommelige inspiration. De mennesker, som begynder med at tvivle på Bibelens første sider, fx på skabelsesberetningen, kan hurtigt komme til også at tvivle på meget af resten af Skriften.

Nogle uoverensstemmelser i Bibelen kan skyldes småfejl, lavet af dem, der har kopieret eller oversat den. Ellen White sagde: "Nogle ser alvorligt på os og siger: 'Tror du ikke, at der kan være begået fejl af dem, der kopierede eller oversatte?' Det er meget sandsynligt, og det sind, der er så snæversynet, at det vil tøve og snuble på grund af en sådan mulighed eller sandsynlighed, vil være lige så parat til at snuble over det inspirerede ords mysterier; for deres svage sind kan ikke fatte Guds hensigter. Ja, de ville lige så let falde i tvivl, når de i Skriften møder tydelige kendsgerninger, som et almindeligt menneske, for hvem Guds udtalelser er tydelige og smukke, fulde af marv og fedt, vil acceptere og se som guddommelige. Alle de fejl, der findes, vil ikke bekymre et eneste menneske eller få nogen til at snuble, som ikke allerede vil fabrikere vanskeligheder fra selv de tydeligst åbenbarede sandheder" (Ellen White, *Selected Messages*, 1. bd., s. 16).

Til at tænke over

Hvorfor er det vigtigt, at vi går til Bibelen med en ydmyg og underdanig holdning?

Ærlighed og forsigtighed i forbindelse med vanskelige tekster

Har du oplevet at læse bibeltekster, som du ikke forstod eller fandt svære at få til at harmonere med andre tekster eller virkeligheden generelt? Det er svært at forestille sig, at du ikke på et eller andet tidspunkt har mødt det problem. Spørgsmålet er, hvordan du reagerede. Hvordan burde du reagere?

1 Krøn 29,17
Ordsp 2,7
1 Tim 4,16

Hvad siger disse vers, som kan anvendes i forbindelse med, hvordan vi skal forholde os til vanskelige bibeltekster?

Kun når vi er ærlige, kan vi møde vanskeligheder på den rigtige måde. Ærlighed beskytter os, så vi ikke viger uden om vanskeligheder eller forsøger at skjule dem. Ærlighed vil også holde os tilbage fra at give overfladiske svar, som egentlig ikke kan bestå grundigere undersøgelser. Gud sætter pris på ærlighed og integritet. Vi bør derfor efterligne hans karakter i alt, vi gør, også i vores studium af Bibelen.

Ærlige mennesker vil behandle vanskelige tekster i Bibelen på en sådan måde, at de er forsigtige med ikke at præsentere information ude af sammenhæng, ikke fordreje sandheden med ladet sprog eller føre andre på vildspor ved at manipulere beviser. Det er meget bedre at vente på et holdbart svar på et vanskeligt spørgsmål end at forsøge at give en undvigende eller utilfredsstillende løsning. En positiv sidegevinst ved ærlighed i vores bibelstudium er, at det opbygger tillid, og tillid står centralt i alle sunde personforhold. Ærlighed overbeviser langt bedre end letkøbte svar. Det er bedre at sige, at du ikke ved, hvordan du skal besvare et spørgsmål eller nøjagtigt forklare en tekst, end at forsøge at få teksten til at sige det, du ønsker, at den skal sige, når den måske egentlig ikke gør det.

Forsigtige mennesker ønsker inderligt at kende Guds Ords sandheder, og derfor forsikrer de sig hele tiden om, at de ikke kaster sig ud i forhastede konklusioner, som er baseret på meget lidt kendskab eller spinkle beviser. Forsigtige mennesker er fast besluttede på ikke at overse nogen side eller detalje, som kan have betydning. De er ikke fortravlede i deres tankegang, men grundige og flittige i deres studium af Guds Ord og al relateret kundskab.

Hvad gør du, eller hvad bør du gøre med tekster, som du ikke helt forstår, eller som ikke synes at passe med din opfattelse af sandhed?

Til at tænke over

Ydmyghed i forbindelse med vanskelige tekster

Jak 4,6-10
2 Krøn 7,14
Zef 3,12

Hvorfor er ydmyghed vigtig, når vi kæmper med vanskelige tekster i Bibelen?

Mange mennesker er kommet til den fantastiske overbevisning og ydmyge forståelse, at de er afhængige af noget og nogen uden for dem selv. De har indset, at alle ting ikke skal måles og vurderes ud fra deres egen opfattelse. Disse mennesker sætter sandhed over deres eget egos behov for at have ret, og de er klar over, at sandhed ikke er noget, de skaber, men noget de møder. Den største sandhed, som disse mennesker måske forstår, er, hvor lidt sandhed de egentlig kender. De erkender, som Paulus skrev, at de ser "i et spejl, i en gåde" (1 Kor 13,12).

Fordele ved en sådan ydmyghed i tankegangen er mangfoldige. Vanen ved ydmyg undersøgelse er grundlaget for al vækst i kundskab; for den skaber en frihed, som naturligt fører til en lærevillig ånd. Det betyder ikke, at ydmyge personer nødvendigvis ofte tager fejl, eller at de altid vil ændre mening eller aldrig har en fast overbevisning. Det betyder kun, at de er underdanige over for Bibelens sandheder. De indser deres egen kundskabs begrænsning og er derfor i stand til at udvide deres kundskab om og forståelse af Guds Ord på en måde, som en stolt intellektuel, arrogant person ikke kan.

"Alle, som kommer til Guds Ord for vejledning med et ydmygt, spørgende sind og er besluttet på at lære frelsens betingelser at kende, vil forstå, hvad Skriften siger. Men de, som kommer til Ordet med en ånd, som Ordet ikke anerkender, vil i deres søgen opleve en ånd, som Ordet ikke giver. Herren vil ikke tale til et sind, der ikke er alvorligt. Han spiller ikke sin undervisning på en, som med vilje er uærbødig eller forurenset. Fristeren oplærer ethvert sind, som giver efter for hans forslag og er villig til at tilsidesætte Guds hellige lov.

Vi har brug for at ydmyge vores hjerter og med oprigtighed og ærefrygt søge livets Ord; for kun et sådant sind, som er ydmygt og angerfuldt, kan se lyset" (Ellen White, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 22. august 1907).

Hvordan finder du den rette balance mellem ydmyghed og vished? Hvordan vil du fx besvare anklagen: "Hvordan kan I syvendedags adventister være så sikre på, at I har ret med hensyn til sabbatten, og at næsten alle andre tager fejl?"

Til at tænke over

Beslutsomhed og tålmodighed

Gal 6,9

Paulus taler her om vores udholdenhed i at gøre godt mod andre. Men den samme holdning er nødvendig, når det gælder vanskelige spørgsmål. Hvorfor er beslutsomhed og tålmodighed vigtige, når problemer skal løses?

Sand opnåelse kræver ihærdighed. Vi har en tendens til at betragte det, vi får med lethed med overfladiskhed. Vanskelighederne i Bibelen giver os anledning til at gruble og studere, og den beslutsomhed og tålmodighed, hvormed vi forsøger at finde en løsning, viser, hvor vigtig sagen er for os. Den tid, vi bruger på at studere Bibelen i et forsøg på at forstå mere af dens budskab, er tid vel anvendt. Måske er oplevelsen af ihærdigt studie af Skriften for at finde et svar en større velsignelse end selve løsningen på problemet, når vi til sidst finder den. Når vi finder en løsning på et vanskeligt spørgsmål, bliver den meget værdifuld for os.

Selv om du ikke umiddelbart kan løse et vanskeligt spørgsmål, betyder det ikke, at det ikke kan løses. Bemærkelsesværdigt ofte overser vi dette. Mange møder et vanskeligt spørgsmål i Bibelen og tænker en smule over det uden at kunne se noget svar og kommer med det samme til den slutning, at problemet ikke kan løses. Nogle sætter spørgsmålstegn ved, om Bibelen i det hele taget er til at stole på. Men vi må aldrig glemme, at det kan være, der findes en meget let løsning, selv om vi i vores begrænsede menneskelige visdom eller uvidenhed ikke kan se det. Hvad ville vi mene om en nybegynder inden for matematik, som efter en halv times forgæves forsøg på at løse et vanskeligt problem, påstår, at der ikke findes nogen mulig løsning på problemet, fordi han ikke kunne finde den? Det samme gælder for os i vores studie af Bibelen.

Hvis nogle vanskeligheder modstår selv vores ihærdigste anstrengelser for at løse dem, er det en god ide at lægge dem til side for en tid og i mellemtiden praktisere, hvad Gud tydeligt har vist dig. Nogle åndelige lærdomme kommer kun til os, efter at vi har været villige til at følge det, som Gud allerede har fortalt os. Så vær beslutsom og tålmodig i dit studium af Bibelen. Tålmodighed er trods alt en dyd, som de troende i endetiden besidder (se Åb 14,12).

Hvad kan vi lære fra andre mennesker, som omhyggeligt og tålmodigt har studeret vanskelige bibelske tekster? Hvordan kan vi opmuntre hinanden i vores søgen efter sandhed?

Til at tænke over

Bøn og åndelighed i forbindelse med vanskelige tekster

ApG 17,11
ApG 8,35
ApG 15,15-16

Hvad gjorde apostlene og den tidlige menigheds medlemmer, når der opstod vanskelige spørgsmål? Hvorfor er Skriften altid den bedste kilde til dens egen fortolkning?

Den bedste løsning på vanskelige spørgsmål i Bibelen findes stadigvæk i Bibelen selv. Problemer i Bibelen løses bedst, når de studeres i lyset af hele Skriften i stedet for kun en enkelt tekst, isoleret fra andre eller fra Skriften som et hele. Vi er nødt til at bruge Bibelen som en hjælp til at forstå Bibelen. Noget af det vigtigste, vi kan gøre, er at grave efter store sandheder, som findes i Bibelen.

Hvis der er en tekst eller et afsnit i Bibelen, som du ikke forstår, bør du forsøge at finde lys fra andre bibelske afsnit, som handler om det samme emne. Forsøg altid at finde tydelige udtalelser i Skriften til at kaste lys over de afsnit, som er mindre tydelige. Det er også vigtigt aldrig at formørke eller gøre en udtalelse i Skriften uklar ved at medtage tekster, der er vanskelige at forstå. Vi bør altid lade Bibelens tekst selv forklare sin mening fremfor at lade ikke-bibelske kilder, filosofi eller videnskab gøre det.

Det er blevet sagt, at når vi ligger på knæ, ser vi bogstaveligt vanskeligheder fra en anden synsvinkel. I bøn giver vi signal om, at vi har brug for guddommelig hjælp til at fortolke og forstå Skriften. I bøn søger vi oplysning af vores sind gennem den samme Helligånd, som inspirerede de bibelske forfattere til at skrive det, de gjorde.

I bøn lægges vores motiver for dagen, og vi kan fortælle Gud, hvorfor vi ønsker at forstå det, vi læser. I bøn beder vi Gud om at åbne vores øjne for hans ord og give os en villig ånd til at følge og efterleve hans sandhed. Dette er afgørende! Når Gud ved Helligånden vejleder vores tanker som svar på vores bøn, modsiger han ikke, hvad han åbenbarer i Bibelen. Gud vil altid være i harmoni med Bibelen og bekræfte og bygge på det, han har inspireret de bibelske skribenter til at kommunikere til os.

Til at tænke over

Hvordan hjælper bøn dig til at komme i den rette sindsstemning, så du bedre kan forstå og adlyde Guds Ord?

Til videre studium

· Ellen White, *Vejen til Kristus*, "Hvad gør man med tvivl?" s. 117-127.

I Bibelen er der mange mysterier, som vi dødelige mennesker finder vanskelige at forstå, og som er alt for dybsindige til, at vi helt kan forklare dem. Derfor har vi brug for et ydmygt sind og at være villige til i bøn at lære fra Skriften. Trofasthed over for Skriften lader den bibelske tekst sige, hvad den faktisk siger, også i de dele, der går imod det, vi synes om. Trofasthed over for Skriften vil respektere teksten frem for at forandre teksten (der er faktisk nogle, der ændrer selve teksten) eller vige udenom tekstens sande betydning.

"Når Guds ord åbnes uden ærbødighed og uden bøn; når tanker og hengivenheden ikke er centreret omkring Gud eller er i samklang med hans vilje, vil sindet være formørket af tvivl; og ved selve studiet af Bibelen vil dets skepsis blive forstærket. Fjenden tager kontrol over tankerne, og han opfordrer til fortolkninger, som ikke er korrekte. Når mennesker ikke i ord og handlinger søger at være i harmoni med Gud, da vil de, uanset hvor belæste de så end er, være tilbøjelige til at tage fejl i deres forståelse af skriften, og man kan ikke stole på deres forklaringer. De, som leder i Bibelen efter uoverensstemmelser, har ikke åndelig indsigt. Med et forvrænget syn vil de få øje på mange grunde til at tvivle og mistro ting, som i virkeligheden er enkle og simple" (Ellen White, *Vejen til Kristus*, s. 124).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. Hvorfor er de holdninger over for Bibelen, som vi har studeret i denne uge, så grundlæggende for en rigtig forståelse af Skriften? Hvilke andre holdninger over for Bibelen mener du er afgørende for, at du bedre forstår den?**
- 2. Hvorfor bør det ikke overraske os, at vi finder ting i Bibelen, som er vanskelige at forklare og forstå? Hvor meget i den naturlige verden er svært at forstå? Selv i dag er vand fx fuld af mysterier.**
- 3. Hvordan kan vi som adventister besvare spørgsmålet i Luk 23,43, hvor Jesus ifølge de fleste oversættelser siger til røveren, at han vil være med ham i himlen den dag? Hvordan er det mest ærligt at svare? Hvordan kan tekster som Joh 20,17; Præd 9,5 og 1 Kor 15,16-20 hjælpe os til at forstå det emne, som dette handler om?**

At leve med Guds Ord

Ugens vers

"Vær ordets gørerer, ikke blot dets hørere, ellers bedrager I jer selv"
(Jak 1,22).

Introduktion

Selv de bedste metoder at studere Bibelen på har ingen betydning, hvis vi ikke er besluttet på at leve efter det, vi lærer fra Skriften. Det, der er sandt for uddannelse generelt, er også sandt for studium af Bibelen. Man lærer bedst ved at praktisere det, man lærer, ikke ved kun at læse eller høre. En sådan lydighed åbner et fyldt skatkammer af guddommelige velsignelser, som ellers ikke ville være tilgængelige for os, og leder os også på en spændende og livsforvandlende vej, som kan forøge vores forståelse og kundskab. Hvis vi ikke er villige til at holde os til Guds Ord og leve efter det, vi har studeret, vil vi ikke vokse. Og vores vidnesbyrd bliver svækket, fordi vores liv ikke stemmer overens med vores ord.

Vi vokser i nåde og visdom gennem inspirerende eksempler, som illustrerer for os, hvad det vil sige at leve af Guds Ord. Og der findes ikke noget bedre eksempel eller stærkere motiverende kraft end Jesus Kristus. Han gav os et eksempel til efterfølgelse. Han levede et liv i fuld overensstemmelse med Guds vilje.

I denne uge skal vi studere, hvad det vil sige at leve efter Guds Ord og under dets guddommelige autoritet.

Ugens tekster

- Fil 2,12-16;
- Luk 4,4.8.10-12
- Sl 37,7
- Sl 46,11
- Sl 62,2-3.6
- Kol 3,16

Guds levende ord og Helligånden

Det er vigtigt at studere Guds Ord omhyggeligt og med de rette metoder. Men det er mindst lige så vigtigt, at vi omsætter det, vi lærer, i praksis. Det overordnede mål med at studere Bibelen ligger ikke i at få større kundskab, selv om det kan være godt. Målet er ikke at beherske Guds Ord, men at Guds Ord behersker os og forandrer vores liv og den måde, vi tænker på. Det er, hvad der virkelig tæller. At være villig til at leve i overensstemmelse med den sandhed, vi har lært, betyder at være villig til at underkaste sig den bibelske sandhed. Et sådant valg indbefatter til tider en intens kamp; for striden drejer sig om, hvem der skal dominere vores tanker og vores liv. Og når det kommer til stykket, er der kun to sider at vælge imellem.

Fil 2,12-16

Hvad siger disse vers om, hvordan vi skal leve?

Ja, Gud arbejder i os; men han gør det gennem Helligånden, som er den eneste, som kan give os visdom til at forstå den hellige skrift. Desuden er vi som syndige mennesker ofte i modstrid med Guds sandheder, og overladt til os selv ville vi aldrig kunne adlyde Guds Ord (Rom 1,25; Ef 4,17-18). Uden Helligånden er der ingen hengivenhed over for Guds budskab. Der er intet håb, ingen tillid, ingen kærlighed som svar. Gennem Helligånden virker Gud i sandhed i os "både at ville og at virke for hans gode vilje" (Fil 2,13).

Helligånden er en lærer, der ønsker at lede os til en stadig dybere forståelse af Skriften og en glædesfyldt påskønnelse af Guds Ord. Han gør os opmærksom på sandhederne i Guds Ord og giver os ny indsigt i dets sandheder, så vores liv kommer til at blive kendetegnet af trofasthed og en kærlig lydighed mod Guds vilje. "Ingen er i stand til at forklare Skrifterne uden Helligåndens hjælp. Men når du åbner Guds Ord med et ydmygt, lærevilligt hjerte, vil Guds engle være ved din side for at gøre indtryk på dig med beviser for sandheden" (Ellen White, *Selected Messages*, 1. bd., s. 411). På den måde bliver åndelige ting tolket åndeligt (1 Kor 2,13-14), og vi bliver i stand til med glæde at følge Guds Ord "hver morgen" (Es 50,4-5).

Til at
tænke over

Fil 2,16 siger, at vi bør "holde fast ved livets ord". Hvad tror du, det betyder? Og hvordan gør vi det? Se også 5 Mos 4,4, som lærer noget lignende. Hvori består vores rolle i hele den proces?

Lær af Jesus

Der findes intet bedre og mere inspirerende eksempel at følge end Jesus. Han kendte Skrifterne indgående og var villig til at følge Guds skrevne ord og leve efter det.

Luk 4,4.8.10-12

Howdan bruger Jesus Skriften til at svare på Satans fristelser? Hvad fortæller det om, hvilken central rolle Skriften må have for vores tro, især når vi udsættes for fristelser?

Jesus kendte Skrifterne godt. Han kendte Guds Ord så indgående, at han kunne gentage det udenad. En sådan fortrolighed med Guds skrevne ord må have været resultatet af tidligere kvalitetstid sammen med Gud ved at studere Skriften.

Hvis han ikke havde kendt Skriftens nøjagtige ord og den sammenhæng, de var sagt i, kunne han med lethed være blevet bedraget af Djævelen. Selv Djævelen citerede fra Skriften og brugte den til sin egen bedrageriske hensigt. Det er altså ikke nok kun at kunne citere Skriften, som Djævelen gjorde. Det er også nødvendigt at vide, hvad Skriften siger om bestemte emner og kende deres korrekte betydning. Kun en sådan fortrolighed med Guds Ord vil hjælpe os til, ligesom Jesus, ikke at blive bedraget af Guds modstander. Det vil gøre os i stand til at modstå Satans angreb. Igen og igen læser vi om, hvordan Jesus åbnede sine efterfølgeres sind, så de forstod Skriften, idet han henviste dem til, hvad "der står skrevet" (Luk 24,45-46: Matt 11,10; Joh 6,45; etc.). Han gik ud fra, at de, som læser Skrifterne, kan få en rigtig forståelse af deres betydning: "Hvad står der i loven? Hvad læser du dér?" (Luk 10,26). For Jesus var det, der stod skrevet i Skriften, normen for, hvordan vi skal leve.

I Joh 7,28 henviste Jesus – Ordet, som blev kød – sine efterfølgere tilbage til, hvad Skriften sagde. Det er kun gennem Bibelen, at vi ved, at Jesus er den lovede Messias. Det er Skriften, der vidner om ham (Joh 5,39). Jesus var selv villig til at rette sig efter Skrifterne, Guds Ord i skrevet form. Hvis han var villig til at gøre det, hvad siger det om, hvad vi også bør gøre?

Til at tænke over

Hvilke erfaringer har du med at bruge Skriften i din kamp mod fristelser? Begyndte du at læse i Bibelen eller citere skriftsteder? Hvad skete der, og hvad har du lært af din erfaring?

Jesus versus Skriften?

Joh 5,45-47

Hvad siger Jesus i disse vers om sit forhold til Bibelen?

Nogle mener, at Jesus talte i modsætning til Skriftens ord, Det Gamle Testamente, når han talte. De siger, at Jesu ord til og med står højere end Skriften.

I Det Nye Testamente læser vi, at Jesus sagde: "I har hørt, at der er sagt ... Men jeg siger jer" (Matt 5,43-44; sml. med Matt 5,21-22.27-28.33-34.38-39). Da Jesus udtalte disse berømte ord i sin Bjergprædiken, forsøgte han ikke at fravige eller afskaffe Det Gamle Testamente, som nogle fortolkere mener. Han svarede på forskellige fortolkninger af Skriften og mundtlige traditioner, som blev brugt af nogle fortolkere på hans tid for at retfærdiggøre en opførsel over for andre mennesker, som Gud ikke accepterede og aldrig havde befalet, som fx at hade deres fjender (se Matt 5,43).

Jesus afskaffede ikke på nogen måde Det Gamle Testamente. Han forringede heller ikke dets autoritet. Tværtimod. Det er Det Gamle Testamente, som beviser, hvem han er. I stedet intensiverede han betydningen af udtalelser fra Det Gamle Testamente ved at vise os hen til Guds oprindelige hensigt.

At bruge Jesu autoritet til at diskvalificere Den hellige skrift eller rakke ned på visse dele af Bibelen som uinspirerede, er måske en af de mest udspekulerede og farlige måder at kritisere Skriften på, for det gøres i Jesu navn. Vi har Jesu eksempel på, hvor stor autoritet han gav Skriften, som på hans tid kun bestod af Det Gamle Testamente. Hvilke andre beviser har vi brug for med hensyn til, hvordan vi også bør betragte Det Gamle Testamente?

Jesus svækkede slet ikke Skriftens autoritet. Han opløftede i stedet hele tiden Skriften som en pålidelig og troværdig vejleder. Faktisk siger han utvetydigt i den samme Bjergprædiken: "Tro ikke, at jeg er kommet for at nedbryde loven eller profeterne. Jeg er ikke kommet for at nedbryde, men for at opfylde" (Matt 5,17). Og han fortsætter med at sige, at enhver, "der bryder blot ét af de mindste bud og lærer mennesker at gøre det samme, skal kaldes den mindste i Himmeriget" (Matt 5,19).

Afgørende trospunkter som fx skabelsen (1 Mos 1-2) og syndefaldet (1 Mos 3) har deres grundlag i Det Gamle Testamente. Hvilke andre vigtige sandheder finder vi i Det Gamle Testamente, som senere bliver forstærket i Det Nye Testamente?

Til at tænke over

Stille stunder med Guds Ord

Vores tilværelse har en tendens til at være hektisk og fyldt med travlhed og stress. Ofte er vi nødt til at arbejde hårdt for at overleve, for at kunne sætte mad på bordet. Andre gange, selv når vi har alle livets fornødenheder, slider og slæber vi, fordi vi hele tiden ønsker mere. Vi ønsker alle de ting, vi tror, vil gøre os lykkelige. Men som Salomo advarer om i Prædikerens Bog, sker det ikke altid.

Uanset, hvad årsagen er, kan vi have frygtelig travlt, og så er det meget let i vores travlhed at glemme Gud. Det er ikke, fordi vi ikke tror, men kun fordi vi ikke tilbringer kvalitetstid med at læse Guds Ord, bede og holde os nær til Gud, "som holder dit liv og alle dine veje i sin hånd" (Dan 5,23). Vi bliver så let distraheret af andre ting, så vi ikke oplever kvalitetstid med Gud. Vi har alle brug for øjeblikke, hvor vi bevidst sætter tempoet ned for at møde Jesus, som er vores frelser. Hvordan kan Helligånden tale til os, hvis vi ikke standser op for at lytte? De særlige stille stunder med Gud, hvor vi læser hans ord og kommunikerer med ham gennem bøn, er kilden til vores åndelige liv.

Sl 37,7; 46,11
62,2-3.6

**Hvad fortæller disse vers om stille tid sammen med Gud?
Hvorfor er stille stunder med Gud vigtige?**

Hvis du elsker nogen, synes du om at tilbringe tid alene sammen med den, du elsker. Vælg dig et sted, hvor du kan læse og tænke over Guds Ord uden forstyrrelser. I vores hektiske tilværelse kan det kun lykkes, hvis vi bevidst sætter et bestemt tidspunkt af for et sådant møde med Gud. Ofte er dagens begyndelse det bedste tidspunkt for disse minutter med stilhed og overvejelser. Sådanne øjeblikke før resten af dagens arbejde begynder, kan blive en velsignelse for hele resten af dagen, for de værdifulde tanker, du får, vil følge dig i mange timer. Men vær opfindsom og find det rigtige tidspunkt for din kvalitetstid, så du kan være sammen med Gud uden at blive forstyrret.

At have forbindelse med Bibelens levende Gud gennem bøn har større indflydelse på dit liv end noget andet. I sidste ende er det med til, at du mere og mere kommer til at ligne Jesus.

Hvor bevidst er du om at tilbringe tid alene med Gud? Hvordan er din tid med ham? Hvordan er den med til at forstærke din oplevelse af Guds kærlighed og virkelighed?

Til at
tænke over

Hukommelse og sang

"Jeg gemmer dit ord i mit hjerte, for ikke at synde mod dig"
(Sl 119,11).

At lære Skriften udenad giver mange velsignelser. Når vi lagrer yndlingstekster fra Bibelen i vores sind, kan vi hente dem frem senere og bruge dem i nye og forandrede situationer. På den måde får Bibelen en direkte indflydelse på vores tanker og vores valg, og påvirker vores værdier og opførsel. At lære bibelvers udenad gør Bibelen levende i vores dagligliv. Det hjælper os også til at tilbede Gud og leve et trofast liv i overensstemmelse med Skriften.

At huske Skriften ord for ord er en fantastisk beskyttelse mod bedrag og falske fortolkninger. At lære Skriften udenad gør os i stand til at citere Bibelen, selv når vi ikke har adgang til en bibel. Det kan blive en enorm kraft for det gode, når vi møder fristelser, eller når vi udsættes for vanskelige udfordringer. At huske Guds løfter og fokusere på Guds Ord i stedet for på vores problemer, vil løfte vores tanker til Gud, som har tusindvis af måder, han kan hjælpe på, hvor vi ikke ser nogen.

Ef 5,19
Kol 3,16

Hvordan kan det fæstne og styrke Guds Ord i vores sind, når vi synger det?

At synge Bibelens ord kan også være en god måde at lære skriftsteder udenad. I sang er det lettere at huske Skriftens ord. At kombinere Bibelens ord med smukke melodier vil gøre, at vi husker dem bedre, og det vil være et effektivt middel til at dulme vores urolige sind. Bibeltekster, som sættes til enkle harmoniske melodier, kan synges af næsten alle og læres både af små børn og voksne. Skriften har inspireret mange berømte oratorier, symfonier og anden musik, som har været med til at danne og påvirke kristen kultur i mange århundreder. Kompositioner, som opløfter vores sind og retter vores tanker mod Gud og hans ord, er fantastiske velsignelser og en positiv indflydelse i vores liv.

"Musik hører med til gudstilbedelsen i de himmelske sale, og når vi synger lovsange, bør vi søge at komme i så nær samklang med de himmelske kor som muligt" (Ellen White, *Patriarker og profeter*, s. 309).

Til videre studium

· Ellen White, *Vejen til Kristus*, "Bønnens privilegium", s. 102-116.

"Vores naturlige øje kan aldrig se Kristi skønhed og pragt. Den indre oplysning, som Helligånden giver os, åbenbarer, hvor håbløs og hjælpeløs sjælels tilstand er uden Synd-bærerens nåde og tilgivelse - Kristi fuldbragte frelsesværk – og er det eneste, som kan gøre et menneske i stand til at se hans uendelige barmhjertighed, grænseløse kærlighed, godhed og herlighed" (Ellen White, *The Upword Look*, s. 155).

"Dele af Skriften, selv hele kapitler, kan læres udenad, så de kan gentages, når Satan kommer til os med sine fristelser ... Når Satan forsøger at få vores sind til at dvæle ved jordiske og sanselige ting, er den mest effektivt modstand imod ham: 'Der står skrevet'" (*The Advent Review and Sabbath Herald*, 8. april 1884).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. Hvilken rolle spiller vores frie vilje og frie valg i alle vores beslutninger omkring tro og lydighed? Selv om mange områder af vores liv står uden for vores kontrol, har vi muligheden til frit at vælge, når det kommer til de afgørende ting, de, som har med det evige liv at gøre. Hvordan bruger du den frie vilje, som Gud har givet dig? Hvilke åndelige valg foretager du?**
- 2. Tænk over den rolle, sabbatten kan og bør have for at give os kvalitetstid sammen med Gud. Hvordan beskytter sabbatshelligholdelse os mod at blive så fanget af at arbejde og gøre ting, så vi ikke tilbringer den tid med Gud, som vi har brug for? Hvordan kan vi bedre gøre sabbatten til den store åndelige velsignelse, som det er meningen, at den skal være?**
- 3. Hvordan har din erfaring været med at tilbringe tid alene med Gud i bøn og bibelstudium? Hvordan indvirker det på dit liv? Hvilken indflydelse bør det have på dit liv? Tal evt. sammen i klassen om jeres personlige tid med bøn og studium, og hvad I har fået ud af det. Hvordan kan andre blive velsignet fra det, I hver især har lært?**
- 4. Del nogle af jeres yndlingstekster fra Bibelen, som I evt. har lært udenad, med hinanden. Hvad er det, der gør, at I holder specielt meget af disse tekster? Hvordan har det været en velsignelse, at I kan dem udenad?**

